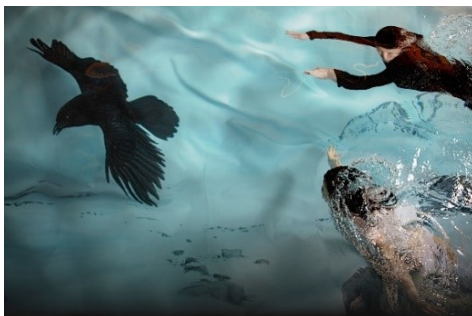
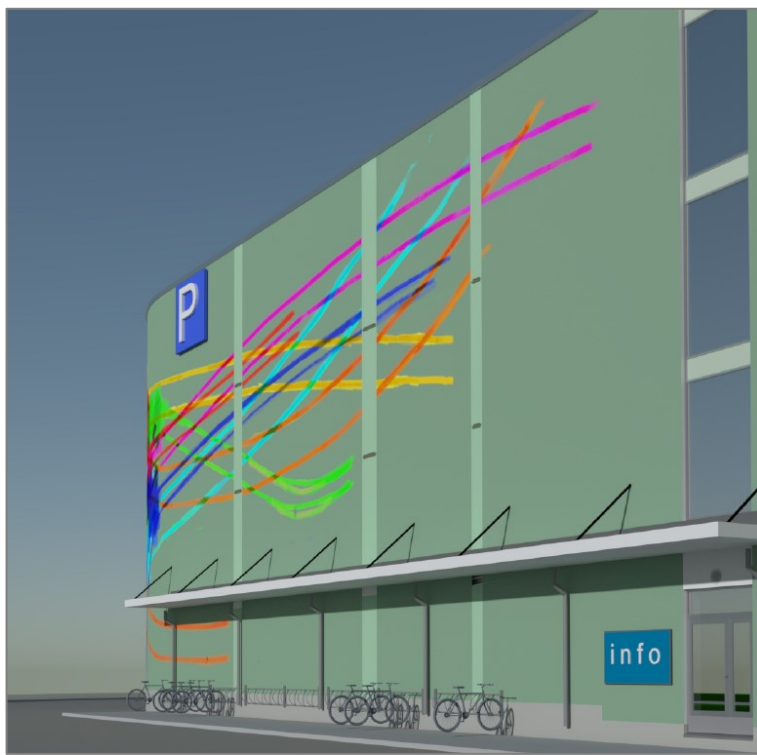
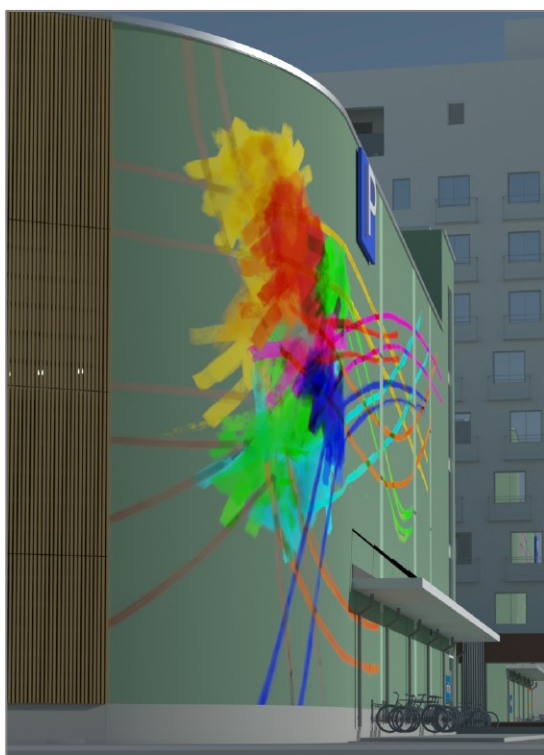

Kangasalan kaupunki Tilinpäätös 2020

SISÄLLYS

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET	8
2 TOIMINTAKERTOMUS	10
2.1. Kaupungin hallinto vuonna 2020	10
2.2. Kaupungin palvelutoiminnan ja talouden tarkastelu	13
2.2.1 Tietoja kaupungin väestöstä ja työllisyyden kehityksestä	13
2.2.2 Julkisen talouden näkymät	17
2.2.3 Kangasalan kaupungin talous vuonna 2020	19
2.2.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	22
2.2.5 Kaupungin henkilöstö	22
2.2.6 Ympäristötekijät	23
2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat	24
2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	25
2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	25
2.3 Kaupunginhallituksen selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	27
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	31
2.4.1 Tuloslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut	31
2.4.2 Toiminnallinen tuloslaskelma ja kertaluonteiset erät	33
2.4.3 Rahoituslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut	35
2.4.4 Toiminnallinen rahoituslaskelma	37
2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	39
2.5.1 Tase ja sen tunnusluvut	39
2.6 Kokonaistulot ja menot 2020	42
2.7 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	43
2.7.1 Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt	44
2.7.2 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2020	45
2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	76
2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	77
2.7.5 Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	78
2.7.6 Konsernin tuloslaskelma Tp 2020 ja sen tunnusluvut	83
2.7.7 Konsernin rahoituslaskelma Tp 2020 ja sen tunnusluvut	84
2.7.8 Kangasalan kaupungin konsernitase Tp 2020 ja sen tunnusluvut	85
2.8. Tilikauden tuloksen käsittely	87
3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	88

3.1 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen palvelukeskuksittain	88
3.1.1 Strateginen johto	91
3.1.2 Sosiaali- ja terveyskeskus	97
3.1.3 Sivistyskeskus	108
3.1.4 Tekninen keskus	118
3.1.5 Konserniyhtiöille ja yhteistoimintatahoille myönnetyt konsernituet ja avustukset vuonna 2020	127
3.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen	128
3.3 Investointien toteutuminen	131
3.4 Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu	133
3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	134
4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	135
4.1 Kangasalan kaupungin tuloslaskelma	135
4.2 Kangasalan kaupungin rahoituslaskelma	136
4.3. Kangasalan kaupungin tase	137
4.4 Kangasalan kaupungin konsernituloslaskelma	139
4.5 Kangasalan kaupungin konsernin rahoituslaskelma	140
4.6 Kangasalan kaupungin konsernitase	141
5. LIITETIEDOT	143
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	143
Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	143
Konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	144
Tuloslaskelman liitetiedot	146
Taseen liitetiedot	149
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	155
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	157
Eriytetyt tuloslaskelmat	159
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	160
6 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	164
KANGASALAN VESI -liikelaitos	164
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma 31.12.2020	184
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma 31.12.2020	185
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2020	186
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2020	187
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tilinpäätöksen 2020 allekirjoitukset	200
7 TILINPÄÄTÖKSEN 2020 ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	201
8 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	202

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Poikkeuksellisen vuoden poikkeuksellinen tilinpäätös

Vuosi sitten, 18.3.2020, kirjoitin vuoden 2019 tilinpäätöskatsausta päivänä, jolloin kaupunki oli sulkenut koronaviruksen leviämistä hillitäkseen mm. koulut, kirjastot, liikuntatilat, uimahalli Kuohun ja Kangasala-talon.

Tänään, vuotta myöhemmin, 23.3.2021, tilanne on jälleen valitettavasti samankaltainen. Meillä on kolmen viikon valtakunnallinen sulkuaika, joka jatkuu osittain huhtikuun puolellekin. Tämän viheliäisen viruksen taltuttaminen edellyttää niin jokaisen vastuullista käytöstä kuin rokotekattavuuden etenemistäkin. Toivottavasti vuoden kuluttua, maaliskuussa 2022, voin kirjoittaa jo toisenlaisista teemoista ja vaikutuksista kaupungin tilinpäätöstä tehtäessä.

Covid-19 leimasi monin tavoin vuotta 2020, mutta selvisimme siitä kuitenkin kaupungin näkökulmasta kohtuullisen vähin vaurioin. Kaupunki muutti toimintatapojaan digitaalisiksi ennenäkemättömän vauhdikkaasti, siirtyi hyödyntämään täysimittaisesti etäpalveluja, kehitti sähköisiä palveluja ja siirtyi monin osin etätyöskentelyyn. Koska valtaosa kaupungin työstä on sellaista lähipalvelua, joka ei ole digiin siirrettävissä, teimme suuren työn parantaessamme työturvallisuutta. Kehitimme hygieniakäytäntöjä, huolehdimme henkilöstön suojaamisesta tarvittavin varustein ja otimme käyttöön riittävät etäisyydet asiakaspalvelussa. Maskeista tuli meille arkipäivää, niiden tilaaminen ja jakelu organisoitiin pikavauhtia. Siinä työssä tarvittiin jokaista, olin itsekkin kantamassa maskilaatikkoja kaupunginvirastolla välivarastoon kaikkein kiivaimpina hetkinä.

Arvioitaessa kaupungin toimintaa kokonaisuutena vuonna 2020, voi todeta, että saavutimme erinomaisesti sekä valtuuston talousarviossaan asettamat toiminnalliset tavoitteet että taloudelliset tavoitteet.

Toiminnallista tavoitteista voi nostaa esiin vaikkapa työllisyyden kuntakokeilun valmistelun, joka on parhaillaan käynnistynyt paikallisena toimintana, pitkän ja vaativan kuntien yhteisen edunvalvontatyön tuloksena. Haluamme käyttöömmä mahdollisimman hyvät työvälineet

työllisyyden hoitoon ja nyt ne ovat todella tarpeen, koronan vaikeuttaessa työllistymistä monilla eri aloilla.

Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen oli yksi päätavoitteemme: kehitimme rekrytointikäytäntöjä ja toteutimme Hyvinvoiva ja Aktiivinen Kangasala-hankkeen. Sivistyskeskus toi liikunnan palvelut uusin tavoin lähelle kuntalaisia: livejumpat, liikkuva liikuntaneuvonta ja liikuntavideot saavuttivat laajasti kaupunkilaiset. Sosiaali- ja terveystieteiden omaolo-palvelussa otettiin käyttöön koronaoirearvio, pilotoimme etäterkkäpalvelua ja käynnistimme etäkuntoutusryhmän asiakkaiden toimintakyvyn varmistamiseksi.

Tekninen keskus rakensi nopeasti kasvavaa kaupunkia: seudullinen raitiotien yleissuunnitelma laadittiin ja selvitys Vatialan ja Ruutanan lähijunaliikenteen seisakkeista valmistui. Laminrahkan eritasoliittymät rakentui ja koulukeskuksen suunnittelu käynnistyi. Sorolanportaat, keskustan kausivalot ja Kirkkoharjun kahvila valmistuivat kaupunkilaisten iloksi, vapaa-aikaan panostamisemme noteerattiin laajasti myös mediassa. Investointien osalta esimerkiksi Laminrahkan infran rakentaminen alkoi, Ruutanan monitoimitaloa rakennettiin, Vatialan koulun rakennustyöt saatettiin päätökseen ja uusia maa-alueita hankittiin strategisesti tärkeiltä alueilta.

Tavoitteiden saavuttamista konserninäkökulmasta - siis kaupungin omistamien yhtiöiden toiminta huomioiden - tarkasteltaessa on todettava, että koronan vaikutukset osaan yhtiöistä olivat huomattavat. Sekä Kangasala-talo Oy:n että Kangasalan Uimahalli Oy:n toiminta oli osan vuodesta keskeytettynä, joka vaikutti välittömästi asiakasmääriin ja luonnollisesti myös lipputuloihin. Olemme pitäneet kuitenkin tärkeänä, että palvelut ovat olleet avoinna aina kulloistenkin määräysten ja suositusten sallimissa rajoissa, vaikka se ei talouden näkökulmasta katsoen olekaan ollut aina paras mahdollinen ratkaisu. Tätäkin tärkeämpää on ollut mahdollisuus hyödyntää Kangasala-taloa ja Uimahallin virkistys- ja hyvinvoinnin lähteinä näinä poikkeuksellisia aikoina.

Kokonaisuutena arvioiden kaupungin yhtiöt saavuttivat valtuuston niille asettamat tavoitteet hyvin. Taloherttua Oy:n opiskelijakohteen harjannostajaisia vietettiin, Kangasalan Lämmön biolämpölaitos valmistui liki päätepisteeseen ja Business Kangasala Oy onnistui Laminrahkan yritysalueen markkinoinnissa. Lähimatkailu nousi ilmiöksi ja Visit Kangasala vakiinnutti hyvin paikkansa. Kangasalan kaupungin panostaminen matkailuun on saanut aivan uuden vaihteen ja vauhdin yhtiön myötä.

Taloutta tarkasteltaessa koko vuosi oli hyvin poikkeuksellinen, vaihdellen alkuvuoden synkien korona-vaikutusten pohjalta arvioidusta liki kymmenen miljoonan miinuksesta lopulta peräti 18,8 miljoonan euron plussaan.

Kaupungin talouden ohjaaminen verotuloarvioiden heikentyessä ja sitten lopulta valtion korona-avustuksista tekemien ratkaisujen äärellä oli erittäin vaikeaa, oikeastaan liki mahdottomaa. Teimme jo varhain sen ratkaisun, että tänä poikkeuksellisena vuotena otamme mahdollisen taloudellisen iskun vastaan emmekä ryhdy tasapainottamaan taloutta kesken vuotta, koska talouden ennustaminen oli niin vaikeaa.

Ja nyt, arvioidessani asiaa jälkikäteen, voin onneksemme todeta, että senhetkinen arvio, analyysi ja toimenpiteet olivat täysin oikeat.

Koko kaupungin tasolla tarkasteltuna **toimintakulut** olivat -206,8 milj. euroa ja alittuivat 3,2 milj. euroa valtuuston hyväksymään talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 3,6 milj. euroa edellistä vuotta suuremmat ja niissä oli vain maltillisesti nousua, 1,8 prosenttia, vuoteen 2019 verrattuna.

Vuosikate kipusi 31,5 milj. euroon ja oli 17,8 milj. euroa parempi kuin vuonna 2019. Toimintatuottoja kertyi 2,5 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019. Verotulot kehittyivät myönteisesti, päättyen 137,7 milj. euroon. Se on 6,6 milj. euroa enemmän -siis käytännössä yhden veroprosentin tuoton verran enemmän- kuin vuonna 2019.

Valtionosuuksia kertyi lopulta 51,5 milj. euroa milj. joka on peräti 13 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019. Valtionosuuden aivan poikkeukselliseen kasvuun vaikuttivat maan hallituksen päätökset. Niillä korotettiin kuntien valtionosuuksia koronapandemian aiheuttamiin kulujen kasvuun perustuen sekä arvioituihin tulojen menetyksiin etenkin kunnallisveron osalta pohjautuen. Kaupungin tulorahoitus olikin lopulta peräti 22,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Tuloslaskelma osoittaa lopulta tilikauden tulokseksi 18,8 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä on liki 11 miljoonaa euroa muodostettujen uusien investointivarausten ja vanhojen varausten purkamisen jälkeen.

Kun kaupungin taloutta arvioidaan meillä jo perinteeksi muodostuneen toiminnallisen tuloslaskelman kautta - siis poistaen tuloksesta kertaluonteiset erät, kaupungin perustaloudenpiitoa tarkastellen - on sekin plussalla viisi miljoonaa euroa. Se kertoo, että talousarviomme on tasapainossa myös ilman epätavanomaista valtionosuuksien korotusta. Näin on ollut Kangasalla jo pidempään ja niiltä osin olemme yksi harvoista Pirkanmaan kunnista, joka on onnistunut talouden pitkäjänteisessä tasapainotustyössä.

Loppujen lopuksi, olipahan vuosi. Olosuhteet huomioiden Kangasalan kaupunki ja sen yhtiöiden ja sen henkilöstö venyi todella upeaan suoritukseen tänä vaikeana vuonna. Kangasalan kyky toimia poikkeusolosuhteissa joutui tiukkaan testiin. Emme vain selvinneet, vaan hoidimme erinomaisesti vuoden varrella eteen tulleet erilaiset tilanteet.

Kiitän kaupungin ja sen yhtiöiden henkilökuntaa erittäin hyvästä työstä ja valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamisesta vuoden 2020 aikana. Luottamushenkilöt ansaitsevat eriyisen kiitoksen. Päivänpolitiikka jätettiin vaikeassa tilanteessa sivuun, tuki ja työrauha näissä poikkeusoloissa oli rikkumaton.

Kangasalla on vahva ja myönteinen kehitysvire päällä, jatketaan hyvässä yhteistyössä Kangasalan kaupungin kokonaisvaltaista kehittämistä.

Oskari Auvinen
kaupunginjohtaja

1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET

Lainsäädäntö

Kunnan tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta sekä tytäryhteisön tiedonantovelvollisuudesta säädetään kuntalaissa seuraavaa:

113 § Tilinpäätös

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

114 § Konsernitilinpäätös

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

115 § Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös

annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

116 § Tytäryhteisön ja kuntayhtymän tiedonantovelvollisuus

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Kangasalan kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös

Tilinpäätös on laadittu edellä mainittujen kuntalain säännösten sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ja Kuntaliiton antamien ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Tilinpäätösaineisto on toimitettu oheismateriaalina kaupunginhallituksen kokouspiirille ja johtoryhmän jäsenille.

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Kaupungin hallinto vuonna 2020

Valtuusto (puoluekanta sulkeissa)

Kangasalan kaupungin ylin päättävä toimielin on valtuusto. Valtuusto ohjaa päätöksillään koko kaupungin kehittämistä. Valtuutettujen lukumäärä on 51.

Valtuuston puheenjohtaja Hanna Laine (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Mika Ollila (Kok.) ja toisena varapuheenjohtajana Jari Leino (PS).

Valtuutetut

Abdali Alireza (Kok.)
Alanko Pertti (Kok.)
Arra Simo (Kesk.)
Aukee Ranja (Vas.) 30.11. saakka
Eerola Sakari (Kesk.)
Eskola Eija (Vihr.)
Haaparanta Jari (SDP)
Haavisto Jussi (Kok.)
Hackspik-Tuomisto Merja (Kok.)
Hagqvist Jari (KD)
Hakala Mikko (Vas.) 1.12. alkaen
Hannuksela Virpi (Vihr.)
Hanweg Harri (PS)
Isokallio Sina (Vihr.)
Jokilampi Jussi (PS)
Jussila Jorma (KD)
Jussila Mauri (Kok.)
Järvenpää Marko (SDP)
Karppila Hannu (Kesk.)
Keskinen Timo (KD)
Kinnari Miia (PS)
Koljonen Kari (SDP) 24.12. saakka
Koto Sonja (Vihr.)
Kouhia Raimo (SDP)
Kulmala Teija (Kok.)

Kuusjärvi Topi (KD)
Lahikainen Stiina (Vihr.)
Lahti Pekka (SDP)
Lehtinen Timo J. (SDP)
Laine Hanna (SDP) pj.
Lehtonen Mikko (SDP)
Leino Jari (PS) II vpj.
Linna Tero (Kesk.)
Lyytinen Heikki (Kok.)
Lähde Tony (Vihr.)
Mansikka-aho Juha (KD)
Markkinen Jari (SDP)
Meurman Mikko (Kok.)
Mäkelä Heikki (Kesk.)
Mäkinen Wellu (PS.)
Mäntylä Jorma (Vas.)
Nikkinen Iikka (Vas.)
Ollila Mika (Kok.) I vpj.
Orell Mari (Vihr.)
Rönö Tommi (SDP)
Thomassen Anne-Mari (SDP)
Tulenheimo Tapio (Kok.)
Törhönen Marko (PS.)
Uotila Riku-Sippo (Kok.)
Uotila-Välimäki Soili (Kok.)
Vahvelainen Saana (Kok.)
Vilkki Petri (SDP)

Valtuuston paikkajakauma 31.12.2020:

Kansallinen Kokoomus r.p. (13 valtuutettua)
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (12 valt.)
Vihreä liitto r.p. (7 valt.)
Perussuomalaiset r.p. (6 valt.)
Suomen Keskusta r.p. (5 valt.)
Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (5 valt.)
Vasemmistoliitto r.p. (3 valt.)

Kaupunginhallitus

Valtuuston valitsema 9-jäseninen kaupunginhallitus vastaa kaupungin yleisestä johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Puheenjohtaja

Heikki Lyytinen (Kok.)

Varapuheenjohtaja

Raimo Kouhia (SDP)

Jäsen

Hackspik-Tuomisto Merja (Kok.)

Jussila Jorma (KD)

Kouhia Raimo (SDP), vpj.

Kulmala Teija (Kok.)

Lahikainen Stiina (Vihr.)

Lyytinen Heikki (Kok.), pj.

Mäkelä Heikki (Kesk.)

Thomassen Anne-Mari (SDP)

Törhönen Marko (PS)

Varajäsen

Meurman Mikko (Kok.)

Keskinen Timo (KD)

Lehtonen Mikko (SDP)

Vahvelainen Saana (Kok.)

Eskola Eija (Vihr.)

Haavisto Jussi (Kok.)

Eerola Sakari (Kesk.)

Hannula Monica (SDP)

Kinnari Miia (PS)

2.2. Kaupungin palvelutoiminnan ja talouden tarkastelu

2.2.1 Tietoja kaupungin väestöstä ja työllisyyden kehityksestä

Väestö

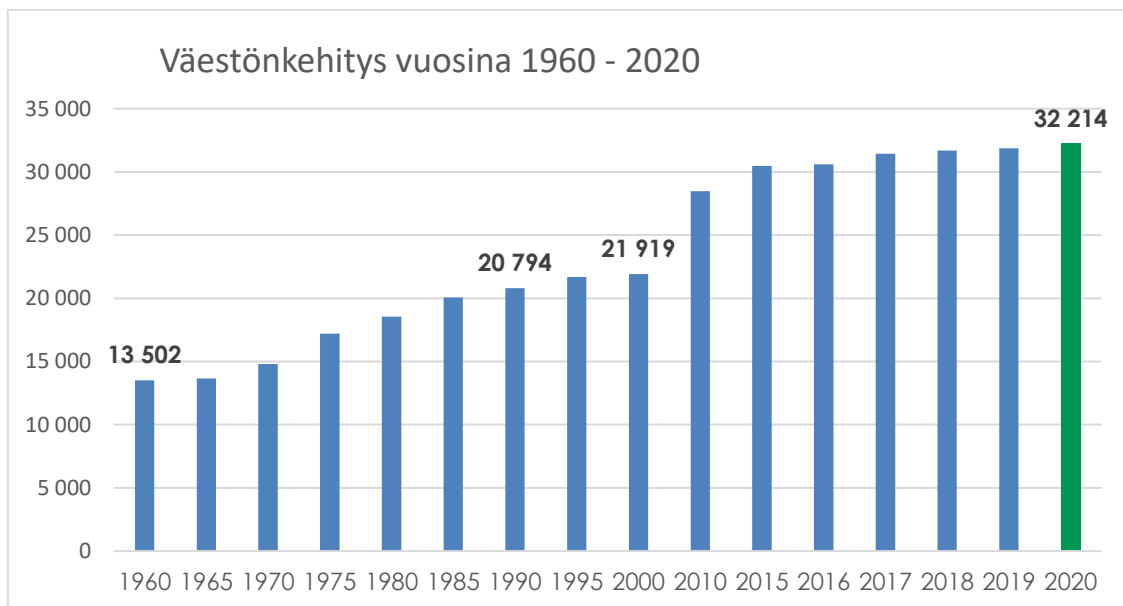
Kangasalan kaupunki sijaitsee Pirkanmaan maakunnassa, jossa oli 31.12.2020 22 kuntaa, joista 12 on kaupunkia.

Kangasalla oli 31.12.2020 asukkaita 32 214 henkeä, joista miehiä 15 992 ja naisia 16 222. Vuodesta 2019 väkiluku kasvoi 346 henkilöä eli 1,1 %. Pirkanmaalla asukkaita oli 522 852 ja Tampereen seutukunnan väkiluku oli 416 97.

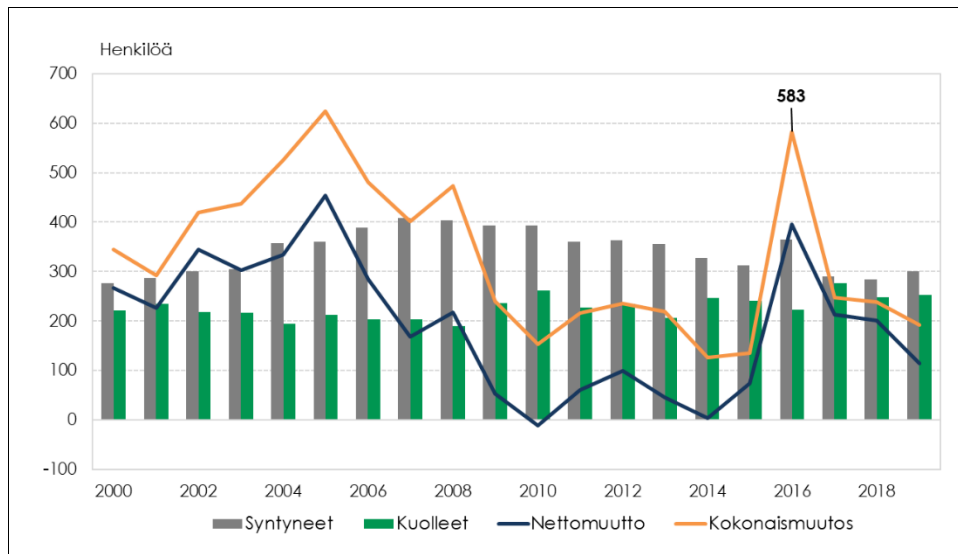
31.12.2019 kangasalalaisia oli 31 868, Pirkanmaalla 519 872 henkeä ja Tampereen seutukunnan väkiluku oli 416 977.

Kangasala	2016	2017	2018	2019	2020
Väestö 31.12.	31190	31437	31 676	31 868	32 214
Väkiluvun muutos	583	247	239	192	346
Väkiluvun muutos, %	1,9	0,8	0,8	0,6	1,1
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	20,2	20,0	19,6	19,2	18,8
15-64-vuotiaiden osuus, %	60,8	60,6	60,5	60,3	60,2
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	19,0	19,5	19,9	20,5	20,9

(Tilastokeskus. Virallinen väestötilasto julkaistu 31.3.2021)

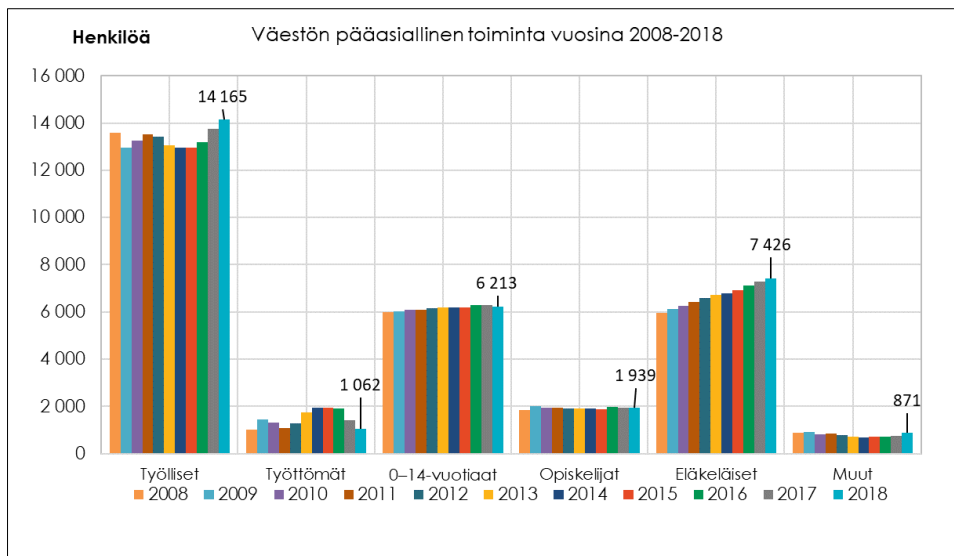
Väestönmuutokset Kangasalla vuosina 2000-2019

(Lähde: Tilastokeskus, Seutunet)

Väestön pääasiallinen toiminta

Väestön pääasiallinen toiminta vuosina 2008 - 2018

(lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys

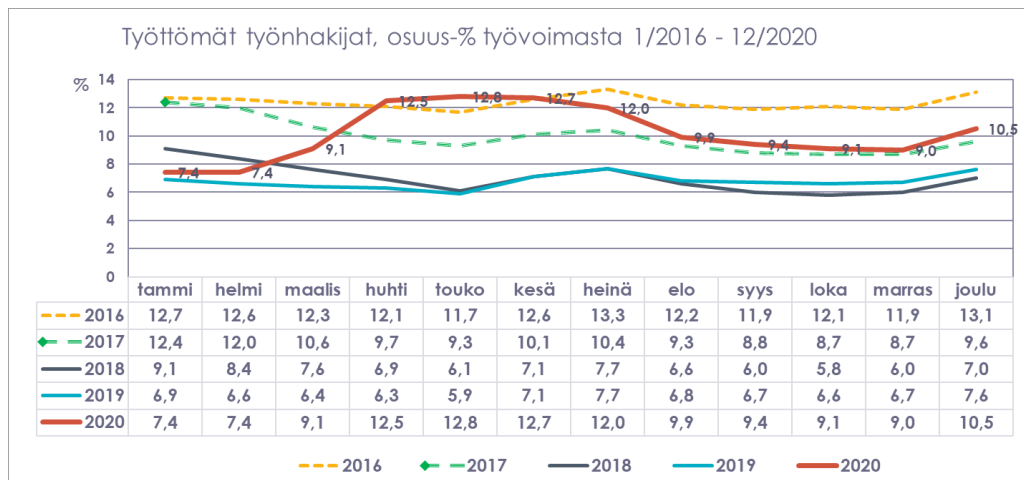
Koronatilanne vaikutti 2020 merkittävästi työttömyyden kasvuun.

Kangasalla oli vuoden 2020 lopussa avoimia työpaikkoja 287. Vuonna 2020 keskimääräinen työttömyysprosentti oli 10,4 (vuonna 2019 ka oli 6,8 ja vuonna 2018 ka 6,9 prosenttia). Pirkanmaan keskiarvo oli 13,5 (vuonna 2019 ka 9,3 prosenttia ja vuonna 2018 ka 9,5 prosenttia).

Lomautettujen määrä nousi kevään ja kesän aikana koronasta johtuen. Lomautettuja oli ka. 600 henkilöä Kangasalla.

Kangasalla työttömyyden vuositason tilanne kasvoi. Työttömiä 12/2020 oli 10,5 prosenttia (12/2019 7,6 prosenttia), pitkäaikaistyöttömien määrä 12/2020 380 työtöntä (12/2019 268 työtöntä) kasvua 34,3 prosenttia. Nuorisotyöttömyys nousi +55 prosenttia, 2020 oli 186 työtöntä nuorta (12/ 2019 120 työtöntä ja 12/2018 153 työtöntä).

Työttömät työnhakijat, osuus-% työvoimasta 2016-2020

(Lähde: Pirkanmaan Ely-keskus)

Työllistämistoimet

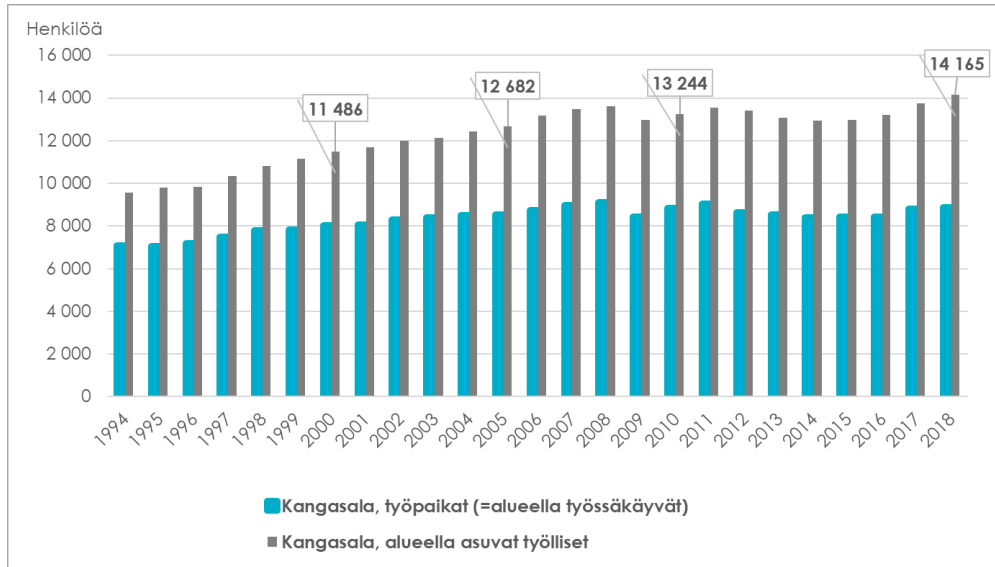
Kuntakokeiluun valmistautumista tehtiin vuoden 2020 aikana. Kokeilulaki hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa ja kokeilun aloitus 1.3.2021.

Koronatilanteesta johtuen voitiin kaupungin työllistämistoimiin ohjata merkittävästi vähemmän asiakkaita. Sähköisiä palveluja otettiin käyttöön asiakasohjauksissa.

Kaupunki järjesti työllisyystilanteen parantamiseksi erilaisia työllistämistoimia nuorille ja pitkäaikaistyöttömille, joita ovat kuntouttava työtoiminta, työkokeilut ja palkkatuettu työ. Kuntouttavana työtoimintana järjestettiin myös ryhmätoimintaa, joiden tarkoituksena oli kehittää työttömien työnhakuvalmiuksia myös työkyvyn selvittämiseen ja ylläpitoon oli tarjolla ryhmätoimintaa. Ryhmätoimintojen määrää jouduttiin vähentämään koronarajoitusten vuoksi. Vuonna 2020 työllistämistoimenpiteissä oli 404 henkilöä.

Vuonna 2020 Kangasalan kaupungilla palkkatuetussa työssä oli 27 henkilöä ja työkokeilussa 15 henkilöä sekä kuntouttavassa työtoiminnassa oli 362 henkilöä.

Työpaikat ja työllisyys vuosina 1994 – 2018

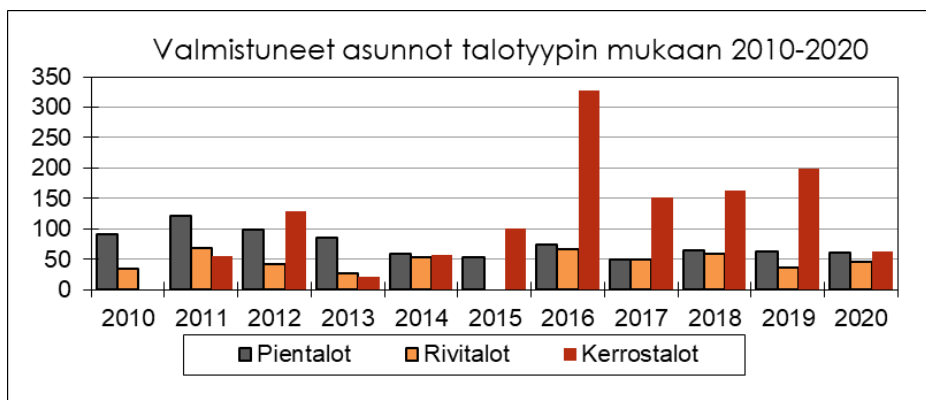

(Lähde: Tilastokeskus/seutunet, 19.10.2020)

Asuntotuotanto

Kangasalan asuntotuotannon määrä vuonna 2020 eroaa merkittävästi vuoden 2019 luvusta. Vuonna 2020 Kangasalla valmistui yhteensä 169 asuntoa, joista kerrostaloasuntoja oli 63, omakotitaloja 61 ja rivi- ja paritaloasuntoja 45. Kerrostaloasuntojen määrä laski edellisvuoden poikkeuksellisen suuresta lukemasta, kun taas omakoti- sekä pari- ja rivitaloasuntojen määrä oli edellisvuotta suurempi. Taustalla suuressa muutoksessa saattaa olla osin rakennushankkeiden valmistumisajankohdan asettuminen vuodenvaihteeseen nähden. Rakentaminen oli selvästi vilkkainta Vatialassa, jossa rakentaminen oli monipuolista ja käsitti kaikkia asuntotyyppiejä. Seuraavaksi eniten asuntoja tuli Keskustan ympäristöön sekä Ruutan-Suinulan alueelle. Asemakaava-alueiden ulkopuolella käsiteltyjen rakennuslupien määrä kasvoi myös hieman.

Valmistuneet asunnot talotyypeittäin vuosina 2010-2020

2.2.2 Julkisen talouden näkymät

Maailmantalouden ennustetaan elpyvän koronaepidemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa. Elpymisen painottuu vuoden jälkipuoliskolle. Maailman kauppa on kesästä 2020 lähtien alkanut vapautua pandemian aiheuttamasta syvästä romahduksesta ja sen toipuminen jatkuu vähitellen. Kiinan talous on jo lähes palautunut kriisiä edeltävälle tasolle, mutta pandemia estää talouden normalisoitumista vielä useilla talousalueilla.

Suomessa talouden selvää toipumista koronaepidemiasta hidastaa epidemian toinen aalto, joka hidastaa talouskasvua tilapäisesti. Palvelujen kulutus vähenee uudelleen, mutta tavaroiden kulutus pysyy vahvana. Palvelujen kulutuksen odotetaan elpyvän vasta, kun kuluttajien luottamus palautuu vähitellen normaaliksi.

Yksityisten investointien keskimääräinen kasvuvauhti jää vaisuksi. Vähitellen toistuva talouskehitys kääntää investoinnit nousuun. Uusien rakennushankkeiden aloitusten ennakoidaan kuitenkin lykkääntyvän, ja asuntoinvestoinnit kääntyvät laskuun.

Maailmankauppa on jo kääntynyt kasvu-uralle, millä on ollut suotuisa vaikutus tavaroiden vientiin, mutta palveluvienti vähenee edelleen.

Vuoden 2020 aikana talous supistui arviolta 3,3 prosenttia. Mikäli koronapandemia väistyy vuoden 2021 aikana, on mahdollista, että talous palautuu lähemmäksi normaaleja aikoja. Sitä ennen talouskasvu on edelleen hidasta rajoitustoimien lisääntymisen, taloudenpitäjien vähäisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun vuoksi. Vuoden 2021 toisella puoliskolla talouden ennustetaan kasvavan ripeästi. Talouskasvuksi ennustetaan 2,5 prosenttia vuodelle 2021. Ennuste perustuu oletukselle, että koronaepidemiaan liittyvät tautitapaukset vähenevät voimakkaiden rajoitusten myötä.

Julkisen talouden tulojen ja menojen epätasapaino pysyy yli 5 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Alijäämä pienenee tulevina vuosina asteittain, mutta jää kuitenkin niin suuressi, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuolen ajan.

Vuoden 2021 puolelle jatkuva koronaepidemia sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden elpymistä tukevat toimet pitävät julkisen talouden alijäämän hyvin suurena vuonna 2021. Ei-kiireellisen hoidon lykkääminen epidemian aikana aiheuttaa lisäksi palvelu- ja hoitovelkaa, joka lisää sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvupaineita epidemian laannuttua.

Julkinen velka kasvaa 69 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2020. Vuonna 2021 velkasuhteen kasvu hidastuu, kun epidemia väistyy ja talous elpyy. Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino sekä väestön ikääntymisestä aiheutuva

menojen kasvu ylläpitävät kuitenkin velkasuhteen kasvua myös tulevina vuosina. Julkisen velkasuhteen arvioidaan olevan 75 prosenttia vuonna 2025.

Taloukasvu voi kuitenkin jäädä ennustettua hitaammaksi tilanteessa, jossa tautitapausten määrän kasvu kiihtyisi joko rajoitustoimien myöhästyessä tai niiden osoittautuessa tehottomiksi. Sairaalahoidon tarpeen lisääntyminen johtaisi myöhemmin huomattavasti kireämpiin rajoitustoimiin, mikä puolestaan hidastaisi taloukasvua entisestään.

Tautitapausten ja sairaanhoidon tarpeen lisääntyminen vähentää talouden luottamusta voimakkaasti, mikä hidastaa taloukasvua merkittävästi. Toisaalta taloudellisten vaikutusten mittaluokka riippuu myös julkisen vallan toimista epidemian hillitsemiseksi ja talouden tukemiseksi.

Talous elpyy sitä nopeammin, mitä nopeammin rokotteita on saatavilla, miten suuri osa väestöstä rokotetaan ja mitä tehokkaampi rokote on. Rokotteiden luottamusta kohentava vaikutus voi myös olla arvioitua voimakkaampi, jolloin talous voi normalisoitua oletettua aikaisemmin. Erityisesti tämä lisäisi palveluiden nopeampaa ja voimakkaampaa palautumista sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Voimakkaita toimia tuotannon ja kysynnän elvyttämiseksi on aloitettu ja suunniteltu EU:ssa. Näiden toimien toteutuminen, kuten myös Suomen hallituksen päättämät ja suunnittelemat toimet talouden elvyttämiseksi, tukevat tuotantoa sekä meillä että muualla.

Kuntatalous näyttää vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden valossa aiemmin arvioitua huomattavasti paremmalta. Kuntien tilikauden tulos on 1,7 mrd. euroa ylijäämäinen. Kuntien saamat koronatuotot olivat noin 3 mrd. euroa. Kuntien verotulot kasvoivat 2,0 prosenttia ja olivat 23,8 mrd. euroa. Valtionosuudet kasvoivat peräti 27,2 prosenttia 11,0 mrd. euroon. Toimintakulut olivat 39,8 mrd. euroa ja kasvua oli 2,0 prosenttia. Vuosikate vahvistui peräti 97,1 prosenttia ja oli 4,6 mrd. euroa. Investoinnit kasvoivat 5,0 prosenttia ja olivat 5,67 mrd. euroa. Kuntien investointien tulorahoitus-% kohosi 84 prosenttiin sen ollessa edellisvuonna 44 prosenttia. Kuntien lainakanta kasvoi 1,5 mrd. eurolla huolimatta kuntien hyvästä tuloksesta.

Hallituksen kehysriihi ja kuntatalousohjelma tulevat antamaan viitteitä siitä, mihin suuntaan kuntataloutta ohjataan tulevina vuosina. Vuonna 2020 julkisen sektorin menot nousivat 56,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Nousua edellisestä vuodesta oli peräti 3,5 BKT-prosenttiyksikköä. Osittain nousu johtuu BKT:n supistumisesta, mutta menot nousivat myös euromääräisesti lähes 7 miljardilla.

2.2.3 Kangasalan kaupungin talous vuonna 2020

Valtuuston hyväksymä vuoden 2020 talousarvio oli 0,3 milj. euroa ylijäämäinen. Valtuuston hyväksymän tuloslaskelman tulos oli niin ikään 0,3 milj. euroa. Tilikauden aikana talousarvion tulorahoitusta tarkistettiin koronapandemian seurauksista johtuen siten, että kunnallisveron tuottoja tarkistettiin vastaamaan valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton arvioita vastaavaksi ja valtionosuudet tarkistettiin vastaamaan maan hallituksen tekemien kuntien valtionosuuksia koskevan päätösten mukaisiksi. Lisäksi tarkastettiin varhaiskasvatuksen maksutuottojen arviot ja maa-alueiden myyntivoittotulot. Tehtyjen muutosten jälkeen muutostalousarvio oli 1,0 milj. euroa ylijäämäinen.

Talousarvion käyttötalousoissa **toimintatuotot** toteutuivat ennakoitua paremmin. Toimintatuottoja kertyi yhteensä 46,9 milj. euroa eli 4,9 milj. euroa ja 11,8 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän.

Strategisessa johdossa toimintatuotot olivat 4,2 milj. euroa ja ne ylittyivät 3,2 milj. euroa. Tulojen ylitys sisältää Pikon Betonin alueen maankäyttösopimukseen liittyvän kirjanpidollisen kirjauksen tuloksi, josta tuloa ei saatu rahana vaan korvaus saatiin maanluovutuksena. Maa-alueiden myyntivoittotulot ylittyivät 1,3 milj. euroa. Lisäksi yhdyskuntapalvelujen maksuihin kirjattiin tuloksi 1,9 milj. euroa Pikon Betonin alueelta saatu korvaus maanluovutuksena kaupungille.

Sosiaali- ja terveystalouksessa toimintatuotot olivat 26,2 milj. euroa ja maksut ylittyivät 0,4 milj. euroa.

Sivistyskeskuksessa toimintatuotot olivat yhteensä 3,9 milj. euroa ja ylittyivät 0,3 milj. euroa. Tuet ja avustukset ylittyivät 0,4 milj. euroa ja varhaiskasvatuksen maksutuotot alittuivat arviolta n. 0,4 milj. euroa koronapandemian seurauksena. Lisäksi korvaukset kunnilta ylittyivät 0,7 milj. euroa.

Teknisessä keskuksessa toimintatuotot olivat 5,5 milj. euroa ja ylittyivät 0,9 milj. euroa. Tulojen kasvu on ollut merkittävää maa-alueiden vuokratuotoissa.

Koko kaupungin tasolla tarkasteltuna **toimintakulut** olivat -206,8 milj. euroa ja alittuivat 3,2 milj. euroa valtuuston hyväksymään talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 3,6 milj. euroa ja 1,8 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2019.

Palvelukeskuksista toimintakulut ylittyivät sosiaali- ja terveystalouksessa 1899 924 euroa (1,73 %), jolle valtuusto myönsi ylitysoikeuden. Ylitys aiheutui asiakaspalvelujen ostoissa, jotka ylittyivät 1,9 milj. euroa ja 22,6 prosenttia. Lisäksi aineet, tavarat ja tarvikkeet ylittyivät 0,6 milj. euroa ja 18,1 prosenttia. Vastaavasti henkilöstökuluista, avustuksista ja muissa toimintakuluissa syntyi säästöjä yhteensä 0,6 milj. euroa.

Toimintakate (=toimintatuotot - toimintakulut) oli -159,9 milj. euroa ja 1,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Vuosikate oli peräti 31,5 milj. euroa ja 17,7 milj. euroa parempi kuin vuonna 2019. Toimintatuottoja kertyi 2,5 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019. Verotuloja 137,7 milj. euroa joka oli 6,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019. Valtionosuuksia kertyi lopulta 51,5 milj. euroa milj. joka on peräti 13 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019. Valtionosuuden rajuun kasvuun vaikuttivat maan hallituksen päätökset korottaa kuntien valtionosuuksia koronapandemian aiheuttamiin arvioituihin kulujen kasvuun ja arvioituihin tulojen menetyksiin etenkin kunnallisveron osalta. Kaupungin tulo-rahoitus olikin peräti 22,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019 kulujen kasvun jäädessä 3,6 milj. euroon.

Tuloslaskelma osoittaa tilikauden tulokseksi 18 792 301,92 euroa ja tilikauden ylijäämä on 10 986 411,66 euroa muodostettujen uusien investointivarusten vanhojen varausten purkamisen jälkeen.

Vuoden 2020 toiminnallinen tuloslaskelma osoittaa 4 706 471 euron ylijäämää, kun se vuonna 2019 oli -1 716 045 euroa. Kaupungin toiminnallinen tulos kohentui peräti 6,4 milj. euroa edellisestä vuoden 2019 tilinpäätöksestä.

Tilikauden tuloksen syntyyn vaikutti tulo-rahoituksen (= toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet) merkittävä kasvu 10,3 prosentilla ja 22,1 milj. eurolla edelliseen vuoteen nähden. Valtionosuuksien lisäys ed. vuoteen oli peräti 13,0 milj. euroa ja verotulojen kasvu 6,6, milj. euroa. Toimintakulujen kasvu oli 3,6 milj. euroa (ed. vuosi 2,7 milj. euroa ja 1,4 prosenttia) ja 1,8 prosenttia vuoden 2019 tasosta. Talousarvion tuloslaskelmassa ei budjetoida sijoitusomaisuuden tuottoa, jonka vaikutus tulokseen on 1,2 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 12,7 milj. euroa ja olivat 0,3 milj. euroa ennakoitua pienemmät.

Investoinnit olivat yhteensä 26,4 milj. euroa ja toteutuivat 70,7 %. Investoinnit alittuivat 11 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myynnin luovutustulot olivat 1,5 milj. euroa.

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta oli 5,8 milj. euroa. Vuosikate oli 31,5 milj. euroa. Vuosikate oli 17,7 milj. euroa parempi kuin vuonna 2019. Tulo-rahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot, joita kertyi yhteensä -1,3 milj. euroa. Rahoituksen rahavirta toteutui kuluneella tilikaudella 9,7 milj. euroa positiivisena. Pitkäaikaisia lainoja otettiin yhteensä 16,0 milj. euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 11,9 milj. euroa, joten lainakanta kasvoi 4,1 milj. euroa. Kaupungin vuoden 2020 rahavarojen muutos toteutui 15,5 milj. euroa positiivisena, kun se edellisenä tilikautena oli 12,4 milj. euroa.

Taseen loppusumma on tilinpäätöshetkellä 272,9 milj. euroa, joka on 28,4 milj. euroa enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Taseen vastaavaa -puolen merkittävin omaisuuserä oli pysyviin vastaaviin kuuluva aineelliset hyödykkeet, jotka olivat 168,0 milj. euroa ja 61,6 prosenttia taseen loppusummasta. Aineellisten hyödykkeiden arvo nousi 11,3 milj. euroa edellisestä tilinpäätöksestä. Sijoitusomaisuus oli

31,6 milj. euroa, lisäystä 1,8 milj. euroa edellisestä vuodesta, joka kohdistui osakkeisiin ja osuuksiin.

Taseen vastattavien merkittävin erä on oma pääoma, joka oli 131,3 milj. euroa ja 48,2 prosenttia taseen loppusummasta. Oma pääoma sisältää edellisten vuosien tilikausien ylijäämiä yhteensä 53,7 milj. euroa tilikauden 2020 ylijäämän 11,0 milj. euroa. Vastaavien pääomista toimeksiantojen pääomat ovat 3,0 milj. euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma on 75,6 milj. euroa, jossa nousua 4,6 milj. euroa. Lainakanta asukasta kohden laskettuna on 2 262 euroa (2 160 euroa/asukas v. 2019).

Toiminnallinen tuloslaskelma osoittaa 4,7 milj. euron ylijäämää, kun se vuonna 2019 oli -1,7 milj. euroa.

Konsernin tuloslaskelma osoittaa tilikauden tulokseksi 19 089 868,76 euroa ja tilikauden ylijäämä on 17 879 023,36 euroa.

Konsernitaseen loppusumma on 373 683 755,61 euroa ja 34,8 milj. euroa edellistä vuotta suurempi. Konsernin kokonaislainakanta on 150, milj. euroa ja 4 655 euroa asukasta kohden (4 317 €/asukas v. 2019). Lisäksi konsernin vuokravastuut ovat 18,2 milj. euroa ja 565 euroa asukasta kohden (477 euroa/asukas v. 2019).

2.2.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kangasalan kaupungin toiminnossa ei tapahtunut rakenteellisia muutoksia vuoden 2020 aikana. Kaupungin toimintaan vaikuttivat kuitenkin valtakunnalliset ohjeistukset ja rajoitteet liittyen koronapandemian leviämisen ehkäisyyn ja sen hoitamiseen mm. sivistyskeskuksen ja sosiaalikeskuksen toimialoilla.

Valtiovarainministeriön päätös 30.12.2019 peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksista vuodelle 2020 oli Kangasalan kaupungille 40 806 860 euroa. Lopullinen valtionosuuksien toteutuma tilinpäätöksessä oli 51 539 202 euroa eli 10 784 202 euroa ja 26,3 prosenttia enemmän. Valtionosuuksien lisäys johtuu maan hallituksen päätöksistä maksaa kunnille korotettua valtionosuutta perustuen arvioon siitä, että kuntien verotulot romahtavat koronapandemian seurauksena. Kangasalan kaupungin verotulot kasvoivat kuitenkin 5,1 prosenttia ja 6,6 milj. euroa. Tästä voidaan päätellä, että koronapandemian arvioitu vaikutus verotulojen kehittymiseen oli virheellinen ja verotulokertymän perusteella valtionosuuden korotukset olivat täysin tarpeettomat.

2.2.5 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2020 oli 1942. Henkilöstön kokonaisluvusta on vähennetty pitkät palkattomat poissaolot (vuorotteluvapaa, opintovapaa, kokonaan palkattomaksi mennyt pitkä sairausloma ja äitiysloma, vanhempainvapaa ja hoitovapaa sekä toisen tehtävän hoito samassa julkisyhteisössä). Luvussa on mukana mm. oppisopimussuhteiset sekä työllistämistoimenpiteissä mukana olevat, jotka ovat palkanmaksun piirissä. Vuonna 2020 henkilöstön määrä kääntyi pieneen nousuun. 31.12.2020 palkan maksun piirissä oli 49 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Vakituisia työntekijöitä oli 1722, joista naisia oli 1454 ja miehiä 268. Määräaikaisia ja sijaisia oli vuoden lopussa yhteensä 363, mikä on 10 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Henkilöstön keski-ikä oli 45,5 vuotta. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 63,9 vuotta.

Kokonaistyöaika henkilötyövuosiksi muutettuna oli 1995 (HTV 1, Populus). Henkilötyövuodet vähenivät 2 htv:ta edelliseen vuoteen verrattuna.

Teoreettisesta vuosityöajasta laskettu sairauspoissaoloprosentti oli vuonna 2020 koko kaupungin osalta 5,83 %. Sairauspoissaoloprosentti laski vuodessa 0,53 prosenttiyksikköä.

Henkilöstökulut vuonna 2020 olivat 88 196 314 euroa. Henkilöstökulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 274 081 euroa.

Henkilöstökertomuksessa raportoidaan yksityiskohtaisemmin henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

Informatiiviset tunnusluvut

	2018	2019	2020
Henkilöstön määrä,			
-voimassa oleva palvelussuhde	2 061	2054	2100
-palkanmaksun piirissä	1 909	1893	1942
Vakituiset työntekijät	1 695	1684	1722
Keski-ikä	45,6	45,8	45,5
HTV 1 (Populus kaikki palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä)	2004	1997	1995
HTV 2 (Populus palkalliset palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä)	1878	1875	1858
Sairauspoissaoloprosentti (Populus)	5,80	6,36	5,83
Henkilöstökustannukset	85 839 343	87 922 233	88 196 314

2.2.6 Ympäristötekijät

Kangasalan Kirkkojärvellä Varsinais-Suomen ELY-keskus jatkoi Helmi-hankkeella särkikalojen nuottausta ja aloitti särkikalojen ojapyyntin osana järven ekologisen tilan ja lintuvesiarvon parantamiseen tähtäävää ravintoketjukunnostusta. Ympäristöministeriö myönsi kaupungille valtion Kuntahelmi-avustusta Kirkkojärven kunnostukseen vuosille 2021-2022. Kaupunki esitti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi Kirkkojärven luonnonsuojelualueen laajentamista kahdella aluekokonaisuudella. Laajennuksien tarkoituksena on Kirkkojärven rantametsien luonnonmonimuotoisuuden ja ekologisen yhteyden turvaaminen. Kaupungin luonnonsuojelualueiden määrä kasvoi Seppälän Metso-suojelukohdeella. Kangasalan ympäristön tilaraportti valmistui 2020. Raportissa kuvataan Kangasalan ympäristön ominaispiirteitä ja nykytilaa.

Energiatehokkuus- ja ilmastotyötä on tehty poikkihallinnollisena yhteistyönä. Työn pohjana ovat seudullinen hiilineutraalisuustavoite ja energiatehokkuussopimus vuosille 2017-25. Vuoden 2020 aikana työstiittiin ilmastotiekarttaa, jonka tavoitteena on hiilineutraali Kangasala 2030. Suora energiankulutus oli vuonna 2020 noin 36,5 GWh, josta noin puolet sähköä ja puolet lämpöä. Luvut ovat lähes samoja kuin vuonna 2019. Lämmöstä 100 % kuluu kiinteistöissä. Sähköstä noin 67 % aiheutuu kiinteistöistä, 18 % vesilaitoksesta ja 15 % katu- ja tievaloista. Kaupungin kuluttama sähkö on 100 % päästötöntä.

Vesilaitoksen osalta energiatehokkuustoimenpiteitä olivat mm. vesijohtoverkoston pumpausmäärien (vuotojen) vähentäminen, pumppauksen hyötysuhteen parantaminen ja verkostojen muut ylläpitopitotyöt.

2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut korruptioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita.

2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen kuntien, myös Kangasalan kaupungin, tulevaan kehitykseen vaikuttavat olennaisesti muutokset toimintaympäristössä. Toimintaympäristöön vaikuttavat mm. mahdolliset kuntiin kohdistuvat säästötoimenpiteet valtion taholta ja lainsäädännölliset muutokset sekä mahdollisesti tulevan maakuntauudistuksen rahoitusmalli. Koronaviruksen seurauksena Suomi on ajautunut taantumaan ja sen vaikutuksia talouteen on pitkällä tähtäimellä vaikea arvioida. Bruttokansantuotteen arvioidaan nousevan 2,5 prosenttia vuonna 2022 ja tämän jälkeen palattaisiin hitaaseen 1,5 prosentin kasvuun.

Vuoden 2020 tilinpäätös toteutui kokonaisuudessaan vuoden aikana ennustettua parempana. Tulo-rahoitus kasvoi edellisestä vuodesta peräti 22,4 milj. euroa ja 10,5 prosenttia. Tulorahoituksen noususta tuli 13,0 milj. euroa valtionosuuksien lisäyksistä, verotulot kasvoivat 6,6 milj. euroa ja toimintatuotot 2,8 milj. euroa. Toimintakulut nousivat 3,6 milj. euroa ja 1,8 prosenttia.

Vuosien 2021 - 2023 taloussuunnitelma on alijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätöksen ylijämä 11,0 milj. euroa kasvattaa taseessa olevan tilikausien ylijäämän 64,7 milj. euroon. Tavoitteena tuleekin olla, että taloussuunnitelma saadaan tasapainoon seuraavien viiden vuoden kuluessa siten, että vuosikate saadaan riittävälle tasolle suhteessa investointeihin. Kangasalan kaupungin haasteina ovat lähivuosien suuret investoinnit, joita ovat Lamminrahkan, Saarenmaan ja keskustan rakentaminen. Kaupungin palvelutoiminnan tehokkuuteen tuleekin kiinnittää erityistä huomiota varhaiskasvatuksen ja opetuksen osalta sekä sosiaali- ja terveystoimen osalta.

2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Suomen kansantalous on viime vuosikymmenen aikana velkaantunut nopeasti ja velkaantumisvauhti rikkoi entiset ennätykset vuoden 2020 aikana suurelta osin koronaepidemian ja poliittisen päätöksenteon seurauksena. Kansantalouden tulot eivät ole vuosikymmeneen riittäneet kattamaan julkisen sektorin menoja. Kunnille on vuosittain jatkuvasti lisätty tai laajennettu tehtäviä ja velvoitteita. Voimakas työttömyyden kasvu ja ennustetut konkurssien merkittävä lisääntyminen koronatukien jälkeen eivät tuo helpotusta vaikeaan taloustilanteeseen. Lisäksi mahdollisten sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen maakuntien hoidettavaksi lisää taloudellista epävarmuutta kunnissa. Siirron taloudellisista vaikutuksista ei ole mitään kokonaisvaltaista arviota.

Maailmantalouden ennustetaan kasvavan pandemian jälkeen 4 prosentilla vuonna 2022 ja euroalueen kasvuksi ennustetaan 3,8 prosenttia. Elpyminen on kuitenkin eritahtista eri maissa, eri toimialoilla ja riippuu voimakkaasti maan tautitilanteesta.

Koronapandemian vaikutukset kansantalouteen ja kuntatalouteen tulevien vuosien osalta on lähes mahdotonta arvioida. Myös valtion nopean velkaantumisen riski ja korkotason muutoksen vaikutukset on lähes mahdotonta arvioida tulevien vuosien kehitykseen niin valtiontaloudessa kuin kuntataloudessa ja myös yksityisiin kotitalouksiin ja sitä kautta kulutukseen. Tällä hetkellä Suomen talouden ennustetaan kasvavan n. 2,5 prosentilla ensi vuonna ja vuonna 2023 talous palaa hitaaseen 1,5 prosentin kasvuun, joka kuvastaa pitkän aikavälin vaimeita kasvuedellytyksiä.

Valtiontalouden lainsäädännön muutoksilla ja kuntien velvoitteiden lisäämisellä on ollut merkittävä vaikutus Kangasalan kaupungin toimintaan ja talouteen. Sote- ja maakuntauudistuksen viivästyminen luo epävarmuutta tulevaisuuden sosiaali- ja terveystalouden tuottamiseen. Uudistuksen rahoitusmallilla on keskeinen merkitys Kangasalan kaupungin talousasemaan.

2.3 Kaupunginhallituksen selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Vastuutaho: Kaupunginhallitus

Sisäisen valvonnan on tarkoitus varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin hallintosäännön 5 §:n ja 70 §:n mukaan sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta ovat johtamisen apuvälineitä ja niistä vastaa kaupunginhallitus. 13 §:n mukaan kaupunginjohtaja vastaa sisäisen tarkastuksen järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan. 15 §:n mukaan palvelukeskuksen johtaja johtamansa organisaation osalta vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan. 15 a §:n mukaan hallintojohtaja vastaa konsernivalvonnan valmistelusta.

Valtuusto on 17.11.2014 hyväksynyt kuntalain 14 §:n mukaisesti kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Lisäksi kaupunginhallitus on hyväksynyt konsernille sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 15.5.2017 § 157. Kuntalain 123 §:n mukaan tilitarkastajien on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Selonteon tueksi on toteutettu keskeisille johtaville viranhaltijoille (kaupunginjohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja, hyvinvointijohtaja, elinympäristöjohtaja, Kangasalan Vesi -liikelaitoksen toimitusjohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, lakimies, sosiaali- ja terveyskeskuksen talousjohtaja ja hallintojohtaja), kirjallisen arvioinnin, jonka perusteella tehdään selkoa miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Arvioinnissa tuli ottaa **kantaa välillä 1...4**, kuinka oman organisaation sisäisen valvonnan osa-alueet ovat toteutuneet. (1. ei ollenkaan, 2. jonkin verran, vähän, 3. kohtuullisesti, hyvin, 4. erinomaisesti, täysin kunnossa, 5 en osaa sanoa)

A) Johtamisen ja sisäisen valvonnan järjestäminen	keskiarvo
1) Ovatko nykyiset säännöt ja ohjeet riittävänä tukena ja asianmukaisia johtamisen ja hallinnon järjestämiseksi?	(3,6)
2) Tunteeko henkilöstö keskeiset ohjeet, säännöt ja menettelytavat?	(3,1)
3) Reagoiko esimies ohjeiden, sääntöjen ja menettelytapojen noudattamatta jättämiseen	(3,6)
4) Ovatko tehtäväjaot ja vastuut selkeitä, henkilöstö on ne tiedostanut ja ne ovat ajanmukaisia, toteutuuko tilivelvollisuus?	(3,7)
5) Toteuttaako johto visiota, strategiaa ja tavoitteita?	(4,0)
6) Vastaako toiminta tavoitteita, strategiaa ja visiota?	(3,7)
7) Onko visio, strategia, tavoitteet viestitetty henkilöstölle ja sidosryhmille?	(3,4)
8) Ovatko palvelualueiden tavoitteet johdettu toimialan tavoitteista?	(3,9)
9) Käsittileekö johto seurantatietoja ja kehittääkö se niiden perusteella toimintaa?	(3,4)
10) Ovatko toimintaa tukevat tietojärjestelmät luotettavia?	(3,3)
11) Ovatko henkilöstön rekrytoinnin, osaamisen arvioinnin ja kehittämisen periaatteet tiedossa ja ajan tasalla?	(3,1)

- 12) Käydäänkö kehityskeskustelut säännöllisesti? (3,9)
- 13) Seurataanko henkilöstön jaksamista ja työtyytyväisyyttä systemaattisesti esim. henkilöstötilinpäätöksen yhteydessä? (3,7)
- 14) Edellytetäänkö henkilöstön osallistumista ammatilliseen koulutukseen? (3,4)
- 15) Vastataanko saatuihin palautteisiin ja huomioidaanko ne toiminnassa? (3,3)

B) Taloudelliset tavoitteet ja niiden seuranta

- 16) Onko vastuualueen menojen suunnittelu ja kehittymisen arviointi realistista ja säännöllistä? (3,4)
- 17) Suunnitellaanko toimintaa koordinoitusti siten, että jo suunnitelmia laadittaessa arvioidaan toiminnan vastaavuutta tarpeisiin ja kustannus-vaikuttavuutta? (3,3)

C) Riskien hallinta

- 18) Onko kaupunkikonsernissa systemaattinen menettely, jota noudattaen kaupunkikonsernin toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan? (3,3)
- 19) Onko riskienkartoitus ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti? (3,1)
- 20) Raportoidaanko riskienhallinnasta säännöllisesti johdolle? (3,4)
- 21) Onko riskienhallinta ja seuranta vastuutettu selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus? (3,4)
- 22) Onko onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa? (3,3)
- 23) Ovatko toiminnan seuranta-, arviointi- ja raportointimenettelyt asianmukaiset ja riittävät? (3,3)
- 24) Ovatko toimivaltuudet tarkoituksenmukaiset ja toiminta ohjeistettu riittävästi? (hallintosäntö, delegoinnit, yksiköiden sisäiset ohjeet) (3,6)
- 25) Onko ohjelmistojen pääkäyttäjätunnusten käyttö ja valvonta hallinnassa? (3,3)
- 26) Tietääkö henkilöstö menettelytavat mahdollisen tietosuojaloukkauksen sattuessa? (3,3)

D) Informaatio ja kommunikaatio

- 27) Onko toiminta avointa ja läpinäkyvää, ovatko asiakirjat julkisia ja rekisteröityjä asianhallintajärjestelmään? (3,6)
- 28) Onko sisäinen tiedonkulku järjestetty niin, että johdolla ja henkilöstöllä on käytettävissä oikea tieto, oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa? (3,0)
- 29) Onko ulkoisen tiedotuksen menettelytavat ja vastuuhenkilöt sovittu, tavoitteena ylläpitää oikea julkisuuskuva? (3,6)

E) Muuta: Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta sekä itsearviointi

- 30) Onko sopimustoiminnassa havaittu puutteita (esim. sopimusehtojen noudattaminen) ja onko sopimusehtojen seuranta ohjeistettu ja kattavasti vastuutettu? (3,1)

- 31) Onko vastuualueella tehty johto- tai muiden työryhmien itsearviointeja? (3,3)
- 32) Onko henkilöstöllä tiedossa kaupungin ohjeistus tietosuojan noudattamisesta? (3,3)
- 33) Onko saavutettavuus verkkopalveluissa ja mobiilisovelluksissa ajan tasalla? (3,0)
- 34) Onko omaisuuden hankinnassa tai luovutuksessa toteutunut menetyksiä tai onko jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen esim. hankintalain noudattamiseen liittyvissä asioissa? (ei)

Kirjallisen arvioinnin perusteella kaupunginhallitus toteaa sisäisen valvonnan tason olevan hyvä 3,4 (keskiarvo tilinpäätöksissä 2014 oli 2,8, 2015 3,1, 2016 3,0, 2017 3,2, 2018 3,4 ja 2019 3,3).

Parhaiten onnistuneeksi arvioitiin edellisvuodesta poiketen osio liittyen johtamiseen ja sisäisen valvonnan järjestämiseen. Erityisesti koetaan, että johto erinomaisesti toteuttaa visiota, strategiaa ja tavoitteita. Lisäksi lähes erinomaisesti koetaan, että palvelualueiden tavoitteet on johdettu toimialan tavoitteista. Myös kehityskeskusteluja käydään aiempaa säännöllisesti. Osiossa koettiin kauttaaltaan tapahtuneen positiivista kehitystä. Ainoastaan arvio kysymyksestä liittyen vision, strategian ja tavoitteiden viestimisestä henkilöstölle ja sidosryhmille, on heikentynyt. Edellisen kerran huolta herättänyt arvio henkilöstön osallistumisesta ammatilliseen koulutukseen ja henkilöstön jaksamisen ja työtyytyväisyyden seuraamisesta ovat nousseet jälleen hyvälle tasolle (3,4 ja 3,7).

Menestyjiin kuuluvat myös taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja niiden seuranta ja informaation ja kommunikaation osio. Informaation ja kommunikaation osio on ensimmäisen kerran raportoinnissa yksi menestyjistä. Entistä enemmän vastuualueiden menojen suunnittelu ja talouden arviointi on realistista ja säännöllistä. Lisäksi asianhallintajärjestelmä Twebin käyttöönotto on laajentanut vireillä olevien asioiden rekisteröimistä ja asiakirjojen julkisuutta.

Riskien hallinnan systemaattinen käsittely ja entistä vakiintuneempi raportointi ovat lisänneet sen eri osa-alueiden ymmärrystä ja kysymyksiin vastataan laajemmalla tietopohjalla. Kriittisyys on lisääntynyt, mutta osio kokonaisuudessaan sai hyvän arvosanan 3,3. Erityisesti toimivaltuuksien selventäminen ja toiminnan ohjeistus on parantunut.

Yksittäinen eniten arvosanaansa nostanut kysymys löytyy johtamisen ja sisäisen valvonnan järjestämisen osiosta (0,6): Reagoiko esimies ohjeiden, sääntöjen ja menettelytapojen noudattamatta jättämiseen? Suurin laskija on samasta osiosta liittyen vision, strategian ja tavoitteiden viestimisestä henkilöstölle ja sidosryhmille (0,6).

Sopimustoiminta arvioidaan hyväksi (3,1). Lainsäädäntö julkisista hankinnoista edellyttää siirtymäajan jälkeen julkisilta hankintayksiköiltä sähköistä menettelyä hankintaprosessissa (EU-hankinnat), mikä vaikuttanee myös sopimusten parempaan hallintaan. Seudullisesti hankittu ohjelma palvelee myös pienempiä hankintoja. Vastuualueiden itsearviointeja on tehty arvion mukaan edellisvuotta enemmän.

Täysin uudet kysymykset liittyivät viime vuonna voimaan astuneisiin saavutettavuutta parantaviin säännöksiin verkko- ja mobiilipalveluissa. Poikkihallinnollisen työskentelyn tulokset näkyvät arvioinnissa positiivisesti. Lisäksi uusina asioina kysyttiin eri ohjelmistojen pääkäyttäjätunnusten hallintaa ja valvontaa sekä eri kanavia tulevien palautteiden huomioimista toiminnassa.

Tässä selonteossa tulee käydä myös ilmi, miten sisäinen tarkastus on järjestetty. Sisäinen tarkastus avustaa kaupungin johtoa valvontavelvollisuuden täyttämisessä. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida systemaattisilla menetelmillä sisäisen valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta sekä tukea kunnan johtavia viranhaltijoita ja toimielimiä riskienhallinnan toteuttamisessa.

Sisäistä tarkastusta on toteutettu erillisen kaupunginjohtajan päättämän suunnitelman mukaisesti. Kaikille palvelukeskuksille annetaan vuosittain 2-3 kattavammin arvioitavaa tai toteutettavaa kohtaa, esim. mahdollisten talousarviomuutosten tekemisen oikea-aikaisesti, asiakaspalautteiden käsittelyn menettelyt ja tietosuojaohjeistusten koulutukset.

Sisäistä tarkastusta on tehty myös palvelukeskusten omasta toimesta, esim. henkilöstöhallinto selvittää esimiehiltä kahdesti vuodessa palkanmaksun oikeellisuutta.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tuloslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa. Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettaviin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tuloslaskelma 1 000 € ja tunnusluvut

Tuloslaskelma 1 000 euroa + tunnusluvut	2020	2019
Toimintatuotot	46 891	44 354
Toimintakulut	-206 816	-203 175
Toimintakate	-159 925	-158 821
Verotulot	137 679	131 060
Valtionosuudet	51 539	38 573
Rahoitustuotot ja -kulut		0
Korkotuotot	113	69
Muut rahoitustuotot	3 160	3 047
Korkokulut	-735	-789
Muut rahoituskulut	-329	615
Vuosikate	31 502	13 756
Poistot ja arvonalentumiset	-12 710	-13 335
Tilikauden tulos	18 792	420
Tilinpäätössiirrot	-7 806	7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 986	428

Tuloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,7	21,8
Vuosikate/Poistot, %	248	103
Vuosikate, euroa/ asukas	977	432
Asukasmäärä	32 214	31 868

Kunnallisveron tuottoarviota tarkistettiin kuluneen vuoden aikana valtakunnallisen arvion mukaisesti. Valtakunnallisen arvion mukaan koronapandemian seurauksena kunnalliseron tuotto romahtaisi ja tähän arvioon perustuen maan hallitus korotti merkittävästi kuntien valtionosuuksia. Verotuloja kertyi lopulta 6,7 milj. euroa edellistä vuotta enemmän ja valtionosuuksia peräti 13,0 milj. euroa edellistä vuotta enemmän

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

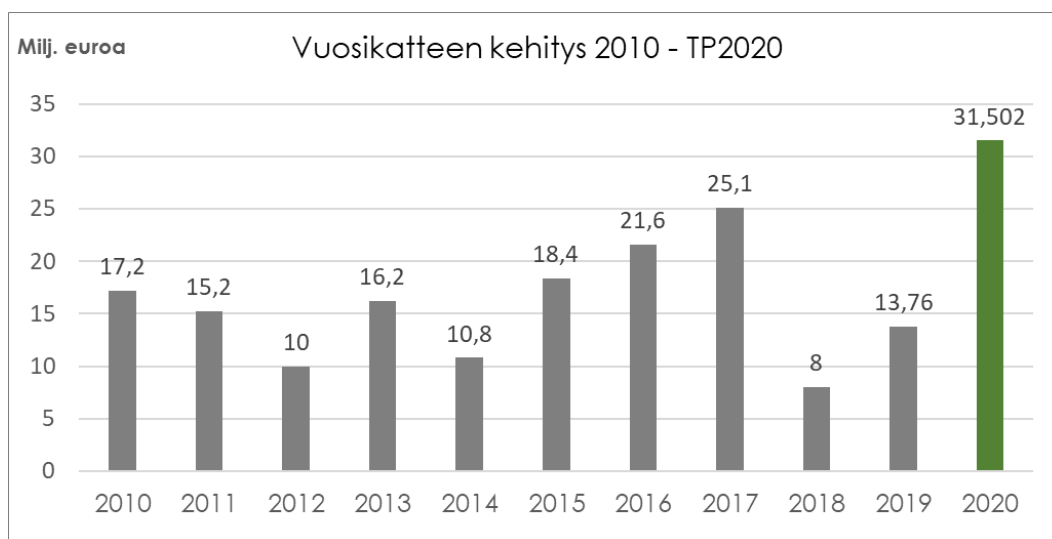
$$= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei kuitenkaan voida asettaa. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Vuosikatteen kehitys 2010 - 2020

2.4.2 Toiminnallinen tuloslaskelma ja kertaluonteiset erät

Toiminnallisessa tuloslaskelmassa on kertaluonteiset tulo- ja menoerät sekä kirjanpidolliset tulo- ja menoerät vähennetty. Toiminnallinen tuloslaskelma pyrkii kuvaamaan kunnan tavanomaisen tulorahoituksen riittävyyttä kunnan palvelutoiminnan rahoittamiseen.

Toiminnallinen tuloslaskelma

Ulkoiset erät	MTa 2020	TP 2020	Kertaluon- teiset erät	Toiminnallinen tuloslaskelma 2020	TP 2019	Toiminnallinen tuloslaskelma 2019	TP19/TP20 %	Toiminnallinen tuloslaskelma 19/20 %
Toimintatuotot	41 950 690	46 891 383	3 404 843	43 486 540	44 354 128	43 939 355	5,7	-1,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0		0	0	0	0,0	0,0
Toimintakulut	-209 981 278	-206 816 026	-2 238 461	-204 577 565	-203 175 337	-202 640 570	1,8	1,0
TOIMINTAKATE	-168 030 588	-159 924 643		-161 091 025	-158 821 209	-158 701 215	0,7	1,5
Verotulot	135 668 000	137 678 517	-1 004 786	136 673 731	131 060 463	131 060 463	5,0	4,3
Valtionosuudet	46 591 000	51 539 202	10 715 105	40 824 097	38 573 382	38 573 382	33,6	5,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-293 400	2 209 307	1 199 559	1 009 749	2 942 864	686 394	-24,9	47,1
Korkotuotot	50 000	113 278		113 278	69 415	69 415	63,2	63,2
Muut rahoitustuotot	917 600	3 159 755	1 505 109	1 654 646	3 047 160	689 439	3,7	140,0
Korkokulut	-1 241 000	-734 859		-734 859	-788 972	-788 972	-6,9	-6,9
Muut rahoituskulut	-20 000	-328 867	-305 550	-23 316	615 261	716 512	-153,5	-103,3
VUOSIKATE	13 935 012	31 502 384		17 416 552	13 755 500	11 619 024	129,0	49,9
Poistot ja arvonalennukset	-13 020 026	-12 710 081		-12 710 081	-13 335 069	-13 335 069	-4,7	-4,7
Suunn. mukaiset poistot	-13 020 026	-12 710 081		-12 710 081	-12 107 134	-12 107 134	5,0	5,0
Kertaluonteiset poistot		0		0	0	0	0,0	0,0
Arvonalennukset	0	0		0	-1 227 935	-1 227 935		
TILIKAUDEN TULOS	914 986	18 792 303		4 706 471	420 431	-1 716 045	4 369,8	-374,3
Poistoeron lisäys (-), tai vähe	53 333	-2 505 890		0	7 175	0		
Varausten muutos	0	-5 300 000		0	0	0		
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	968 319	10 986 413		4 706 471	427 606	-1 716 045	2 469,3	-374,3

Tuloslaskelma sisältää seuraavat kertaluonteiset erät:

Toimintatuotot

- Sivistyskeskuksen hankkeiden erityisavustukset yhteensä +783 921,11 euroa
- Yhdyskuntapalvelujen maksut 1 964 080,00 euroa
- Maa-alueiden luovutusvoitot 1 328 441,89 euroa
- Koronan vaikutus maksutulojen vähenemiseen n. -491 600,00 euroa
- Maksutuottojen menetys n. -180 000,00 euroa suun terveydenhuollossa

Toimintakulut

- Sivistyskeskuksen erityishankkeiden toimintamenot -639 447,00 euroa
- Myyntisaamisten luottotappiot -75 516,69 euroa
- Luovutustappiot -9 703,93 euroa
- Teknisen keskuksen koronakustannukset n. -31 139,62 euroa
- Sivistyskeskuksen koronakustannukset -29 554,00 euroa
- Sosiaali- ja terveyskeskuksen koronakustannukset n. -1 453 000,00 euroa
- Koronan aiheuttamat palkkauskustannukset n. -380 000,00 euroa

Tuloslaskelma

- Yhteisövero sisältää 1 004 786,00 euroa koronatukea
- Valtionosuuksia maksettiin 10 715 105,00 euroa alkuperäistä valtionosuuspäätöstä enemmän koronan seurauksena
- Rahoitustuotot ja -kuluissa sijoitusomaisuuden kirjausten vaikutus tulokseen on 1 199 558,54 euroa (Hankinta-arvonlisäykset ja arvonalennusten palautukset ovat olleet yhteensä 1 505 108,65 euroa, jotka on kirjattu tuloksi muihin rahoitustuottoihin. Hankinta-arvon vähennykset ja arvonalennukset ovat olleet yhteensä -305 550,10 euroa, jotka kirjattu menoksi muihin rahoituskuluihin).
- Osinkotuotot 1 279 273,60 euroa

Tuloslaskelma sisältää 3 469 188,54 euroa tulokirjauksia, joista ei ole tullut maksusuorituksia kunnan pankkitileille. Lisäksi tilinpäätös sisältää -305 330,10 euroa menokirjauksia, joita ei ole maksettu kaupungin pankkitileiltä.

Vuoden 2020 tilikauden toiminnallinen tulos on 4 706 471 ylijäämäinen.

2.4.3 Rahoituslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelmassa esitetään kunnan tilikaudenaikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli sitä, miten kunnan rahavarat muuttuvat toiminnan johdosta tilikauden aikana. Tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan kirjanpidon erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kunnan ja kuntaan kuulumattomien toimijoiden välillä.

Toiminnan rahavirta, tulo-rahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja niiden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin.

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana.

Rahoituslaskelma 1000 euroa	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	31 502	13 756
Tulo-rahoituksen korjauserät	-1 320	-1 179
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-26 412	-22 477
Rahoitusosuudet inv.menoihin	685	0
Käyttöomaisuuden myynnit	1 350	1 292
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 805	-8 608
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-12
Antolainasaamisten vähennys	11	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000	31 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 936	-10 141
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 663	167
Rahoituksen rahavirta	9 738	21 024
Rahavarojen muutos	15 544	12 415
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	60 690	45 147
Rahavarat 1.1.	45 147	32 731
	15 543	12 415

TP Rahoituslaskelma + tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, €	884	-885
Investointien tulorahoitus, %	122,7	61,2
Laskennallinen lainanhoitokate	3,3	1,5
Kassan riittävyys, pv	90,0	69,8
Asukasmäärä	32 214	31 868

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä (5) vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

=100xVuosikate/Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys (pv)

=365 pv x Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimenä 30 pv.

2.4.4 Toiminnallinen rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta	11 239 783,20	8 058 357,74
Vuosikate	12 559 730,84	9 237 085,56
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-1 319 947,64	-1 178 727,82
Investointien rahavirta	-24 376 325,01	-21 185 025,06
Investointimenot	-26 411 731,31	-22 476 762,50
Rahoitusosuudet investointeihin	685 537,61	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 349 868,69	1 291 737,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 136 541,81	-13 126 667,32
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	11 050,00	-2 388,00
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-11 738,00
Antolainasaamisten vähennykset	11 050,00	9 350,00
Lainakannan muutokset	4 063 734,00	20 858 799,01
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000 000,00	31 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 936 266,00	-10 141 200,99
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 663 238,66	167 176,25
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	125 745,47	-628 032,08
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	131 675,18	3 921 714,36
Korottomien velkojen muutos	5 405 818,01	-3 126 506,03
Rahoituksen rahavirta	9 738 022,66	21 023 587,26
Rahavarojen muutos	-3 398 519,15	7 896 892,94

Toiminnallinen rahoituslaskelma

Toiminnallisesta rahoituslaskelmasta on poistettu tulo- ja menoerät, jotka eivät ole aiheuttaneet kassaanmaksuja tai kassasta maksuja ja ovat kertaluonteisia tulo- tai menoeriä.

	2020	2019
Toimintatuotot	3 404 843,00	1 593 461,30
- Maa-alueiden luovutusvoitot	1 328 441,89	1 178 727,80
- Yhdyskuntapalvelujen maksut	1 964 080,00	
- Koronan vaikutus toimintatuottojen vähentym.	-671 600,00	
- Sivistyskeskuksen hankkeiden erityisavustukset	783 921,11	414 733,50
Toimintakulut	-2 618 360,98	-668 512,01
- Sivistyskeskuksen hankkeiden kertaerät	-639 447,00	-534 766,96
- Myyntisaamisten luottotappioihin	-75 516,69	-133 745,05
- Luovutustappiot	-9 703,93	
- Koronan aiheuttamat kustannukset	-1 893 693,36	
Tuloslaskelma		
- Yhteisöveroon sisältyvä koronatuki	1 004 786,00	
- Valtionosuuksiin sisältyvä koronatuki	10 715 105,00	
- Rahoitustuotot ja -kulut, sijoitusomaisuuden kirjaukset	1 199 558,54	2 256 469,80
Vaikutus vuosikatteeseen	-18 942 653,52	-4 518 443,11
Vuosikate tuloslaskelmassa	31 502 384,36	13 755 501,67
Toiminnallisen rahoituslaskelman vuosikate	12 559 730,84	9 237 058,56

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

2.5.1 Tase ja sen tunnusluvut

1 000 €

VASTAAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	199 926	186 950
I Aineettomat hyödykkeet	316	440
2. Tietokoneohjelmistot	99	43
3. Muut pitkävaikutteiset menot	217	396
II Aineelliset hyödykkeet	168 042	156 726
1. Maa- ja vesialueet	32 181	28 726
2. Rakennukset	77 096	66 520
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	43 917	41 676
4. Koneet ja kalusto	3 916	1 808
5. Muut aineelliset hyödykkeet	283	283
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 649	17 713
III Sijoitukset	31 568	29 784
1. Osakkeet ja osuudet	31 079	29 339
3. Muut lainasaamiset	28	39
4. Muut saamiset	461	406
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 597	3 573
1. Valtion toimeksiannot	10	10
2. Lahjoitusrahastojen varat	3 392	3 368
3. Muut toimeksiannot	195	195
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	69 386	53 974
II Saamiset	8 696	8 828
Pitkäaikaiset saamiset	865	958
1. Myyntisaamiset	246	340
2. Lainasaamiset	597	597
3. Muut saamiset	22	22
Lyhytaikaiset saamiset	7 831	7 869
1. Myyntisaamiset	4 661	4 653
2. Lainasaamiset	30	30
3. Muut saamiset	1 140	1 852
4. Siirtosaamiset	2 001	1 334
III Rahoitusarvopaperit	34 694	33 164
2. Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	250	250
4. Muut arvopaperit	34 444	32 914
IV Rahat ja pankkisaamiset	25 995	11 982
VASTAAVAA YHTEENSÄ	272 909	244 497

2.5.1 Tase ja sen tunnusluvut, 1 000 €

VASTATTAVAA	2020	2019
A OMA PÄÄOMA	131 437	120 450
I Peruspääoma	66 725	66 725
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	53 725	53 297
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10 986	428
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	20 485	12 679
1. Poistoero	2 585	79
2. Vapaaehtoiset varaukset	17 900	12 600
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 019	2 870
1. Valtion toimeksiannot	75	-91
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	2 640	2 782
3. Muut toimeksiantojen pääomat	304	179
E VIERAS PÄÄOMA	117 967	108 498
I Pitkäaikainen	75 626	71 006
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 082	57 355
5. Saadut ennakot	1 077	1 077
7. Muut velat	13 466	12 574
II Lyhytaikainen	42 341	37 491
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 823	11 486
5. Saadut ennakot	1 909	310
6. Ostovelat	13 832	8 368
7. Muut velat	1 956	2 111
8. Siirtovelat	12 822	15 216
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	272 909	244 497

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	56,3	54,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,7	50,1
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	48,7	50,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	64 711	53 725
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 008	1 686
Lainakanta 31.12., 1000€	72 905	68 841
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 263	2 160
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	78 870 768	74 230 935
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 447	2 329
Lainasaamiset, 1000€	28	39
Asukasmäärä	32 214	31 868

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%

=100x (Oma pääoma+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma-Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee suurta velkaantuneisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

=100x (Vieras pääoma-Saadut ennakot) /Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla ollut keskimäärin 30 %.

Lainakanta 31.12

= Vieras pääoma-(Saadut ennakot +Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainasaamiset 31.12

=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

2.6 Kokonaistulot ja menot 2020

Kokonaistulot –ja menot

1 -12 2020

1-12 2020

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	46 891	Toimintakulut	206 816
Verotulot	137 679	-valmistus omaan käyttöön	-
Valtionosuudet	51 539	Korkokulut	735
Korkotuotot	113	Muut rahoituskulut	329
Muut rahoitustuotot	3 160	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 330	-Pakollisten varausten lis (-), väh. (+)	0
Investoinnit		-Pysyvien vastaavien hyödyk- kei- den luovutustappiot	-10
Rahoitusosuudet investointimenoi- hin	686	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 350	Investointimenot	26 412
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	11	Antolainasaamisten lisäykset	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähen- nys	11 936
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000	Lyhytaikaisten lainojen vähen- nys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	256 099	Kokonaismenot yhteensä	246 218

Kokonaistulot ja –menot laskelmassa on koottu yhteen kaikki kunnan tulot ja menot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. siten se kuvaa rahanlähteitä ja rahankäyttöä.

Kokonaistulojen ja –menojen erotus on täsmättävissä rahoituslaskelmaan siten, että se on muiden maksuvalmiuden muutosten ja rahavarojen muutoksen erotus.

Kokonaistulot ovat 9,9 milj. euroa kokonaismenoja suuremmat.

2.7 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Konsernijohto vastaa kuntalain 48 §:n mukaan kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön (Kuntal 46 §).

Kangasalan kaupunkikonsernia ohjaavia asiakirjoja ovat Kangasalan kaupunkistrategia 2025, Kangasalan omistajastrategia, Kangasalan kaupungin konserniohje ja Kangasalan kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Lisäksi **yhtiöiden** toimintaa ovat ohjanneet valtuuston hyväksymät tavoitteet **talousarvioasiakirjassa**, kaupungin hallituksen selonteko konsernivalvonnasta, **tarvittaessa omistajaohjaus** erillispäätöksin **tai** omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen. **Aktiivinen tiedonvälitys tapahtuu** kaupunkikonsernin yhteistyöryhmässä.

2.7.1 Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt

Kuntalain 16 a §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kaupunki on kaupunkikonsernin emoyhteisö. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

KANGASALAN KAUPUNKIKONSERNI			
(Konsernin omistusosuus -%)			
TYTÄRYHTEISÖT		OSAKKUUS JA OMISTUSYHTEISÖT	
(Konsernin omistusosuus -%)			
KOY Kangasalan Taloherttua	100,00	Kangasalan Jäähalli Oy	35,3
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	100,00	KOy Nattarin Lähipalvelukeskus	24,3
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	100,00	KOy Tieliikennemuseo	48,3
Kangasalan Lämpö Oy	100,00	Kuntien Hankintapalvelu KuHa Oy	20,7
Kangasalan Uimahalli Oy	100,00	Sahalahden Esikäsittelylaitos Oy	41,0
Kangasala-talo Oy	100,00		
KOY Kangasalan Harjunsola I	100,00	SÄÄTIÖT	
KOY Kangasalan Harjunsola II	100,00	Vehkajärven Vanhustentalosäätio	100,00
Kangasalan Parkki Oy	100,00		
Business Kangasala Oy	100,00	KUNTAYHTYMÄT	
KOY Kangasalan Myllypohja	72,4	Pirkanmaan liitto Ky	5,5
KOY Kangasalan Säästökeskus	64,6	Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri Ky	6,0
KOY Vatialan Kasarminportti	59,6	Tampereen Kaupunkiseutu Ky	8,1
		Valkeakosken seudun koulutus Ky	0,5

KOY Ellintie, yhtiö purkautui vuoden 2020 alussa.

KOY Kangasalan Myllypohja, osakkeet ostettu 23.10.2020

Kuhmalahden Vanhustentalosäätio purkautui 2.1.2020

2.7.2 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2020

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
KOY Taloherttua			
Yhtiö tarjoaa monipuolisia vuokra-asuntoja, asuntoja ja liiketiloja Kangasalla. Yhtiö rakentaa vuokratasoltaan kohtuuhintaisia asuntoja. Kiinteistöjä peruskorjataan, uudistetaan ja jalostetaan.	❖ Osinko omistajalle 20 000 euroa	❖ Tehokas elinkaari- ja kustannushallinta osinkotavoitteen turvaamiseksi	❖ Vuosi oli vaikea mutta kustannussäästöjen kautta tavoite täyttyi
	❖ Yh-Kodeilta kaupungin saama enintään 120 000 euron osinkotuotto kohdennetaan avustuksena uusien rakennuskohteiden toteuttamisen rahoitukseen.	❖ Taloherttuan saama osinko pidetään vastavasti erillään yhtiön käyttövaroista, tarkoituksena rahoittaa näillä uusia rakennuskohteita.	❖ Osinkotavoitetta on noudatettu ja tätä on käytetty omarahoituksena uudiskohteisiin
	❖ Aloitetaan ikäihmisten pitkäaikaishoidon yksikön rakentamisen valmistelu yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa Sahalahdella.		❖ Sahalahden hanke on edennyt suunnitellusti ja on tilinpäätöshetkellä ARAssa osapäätösvaiheessa
	❖ Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen lisääminen MAL-sopimuksen ja seudullisten tavoitteiden mukaisesti	❖ Päivitetään ja noudatetaan investointisuunnitelmaa asetettujen tavoitteiden pohjalta	❖ Tämä tavoite täyttyy konkreettisesti, kun Puusepätien vuokra-kohte valmistuu kesäksi 2021. Muilta osin investointisuunnitelmassa ei ole pysytty, koska ns. konsernihankkeita on tullut väliin.
	❖ Opiskelija-asumisen lisääminen	❖ Puusepätien hanke vastaa osaltaan tähän, kohteen rakentaminen käynnissä koko vuoden 2020	❖ Kangasala saa ensimmäiset opiskelija-asuntonsa, 18 kpl, kesäksi 2021. Haku käynnistyy alkuvuodesta.
	❖ Yhtiön tulorahoitus riittää kattamaan rahoituskulut ja vuosittaiset	❖ Kohteittain oikean vuokratason hakeminen	❖ Kohteiden vuokrataso on jonkin verran perässä ARA:n alueel-

	vuokra-asuntojen peruskorjauskulut		lista vuokratasoa ja tilanne vaikeutui vuokratarkistusten jäätyä väliin 2020.
		❖ Peruskorjausten rahoitus lainoittamalla	❖ Suurempia peruskorjauksia ei voitu aloittaa 2020, perustilanne muuttumaton.
		❖ Elinkaarikustannusten hallinta	❖ Kustannuksia jouduttiin karsimaan käyttöasteiden vuoksi, jotta talouden tasapaino säilyi.
	❖ Toiminnallinen käyttöaste 95 %	❖ Yhtiö pyrkii saamaan vuonna 2019 aloitetut markkinointi- ja yleisilmetoimet valmiiksi alkuvuoden 2020 aikana	❖ Kangasalan osalta käyttöastetavoite täyttyi, mutta yhtiö kokonaisuutena jäi tästä selvästi jälkeen (91,3%). ❖ Yleisilme uusittiin ja sähköisten palvelujen kehittymistä on luvassa loppuvuodesta 2021.
	❖ Vuokra-asumisen tehokas markkinointi ja sähköinen asiointi	❖ Verkkosivujen päivitys, sähköisen asiointin päivitys	❖ Sähköistä asiointia parannetaan tietojärjestelmä uudistuksen avulla 2021 syksystä lukien.
	❖ Kestävä kasvu, hiili-neutraaliutta edistäen	❖ Tehdään hankinnoissa ekologiset valinnat aina kun se on taloudellisesti mahdollista ❖ uudiskohteiden rakentamisessa suositetaan kestävän kehityksen periaatteita ja tekniikka- sekä materiaalivalintoja	❖ Erillistä vastuullisuusohjelmaa on tehty alkaen 2020. Ohjelma tehdään Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy:n kanssa yhteisenä. Siihen kirjattavia periaatteita pyritään ulottamaan myös ulkop. kumppanien toimintaan, soveltuvin osin.
	❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Laaditaan vuosittain ja julkaistaan verkkosivuilla	❖ Uusi vuosikertomus julkaistaan kesään mennessä 2021 yhtiön verkkosivuilla

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy 			
Ainutlaatuisen asiakaskokemuksen tarjoava, asiakkaan kiinteistöomaisuuden arvoa kasvattava palveluorganisaatio. Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja tuottaa laadukkaita palveluita tuottamalla lisäarvoa asiakkailleen (isännöinti, kiinteistön ylläpitopalvelut). Yhtiö kehittää omistaja-arvoa pitkäjänteisesti siten, että yrityksen arvo kasvaa ja omistaja saa joka vuosi kasvavan osinkotuoton yhtiöstä.	❖ Osinko omistajalle 220 000 euroa, korotuen 10-20 000 euroa vuosittain	❖ Myynnin ja kustannuskenteen tehostaminen	❖ Osinko on maksettu omistajan asettaman tavoitteen mukaisesti
	❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistönhoito, siivous), tuottavuuden parantaminen	❖ Laajempien palvelukokonaisuuksien luominen	❖ Toiminnan tehostamisen johdosta tuottavuus on parantunut
	❖ Henkilöstötyytyväisyyden kehittäminen	❖ Henkilöstökyselyn palautteiden läpikäyminen ja tarvittavat toimenpiteet ❖ Varhainen välittäminen	❖ Henkilöstöpalautteet on käyty henkilöstön kanssa läpi ja tarvittavat toimenpiteet on tehty
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ekologisten ympäristöarvojen huomioiminen	❖ Ekologisten ympäristöarvojen tietoisuutta on kehitetty uudistamalla tuotantovälineitä

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy 			
Yhtiö tuottaa in-house yhtiönä kaupunkikonsernille laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita	❖ Osinko omistajalle 100 000 euroa	❖ Palvelusopimusten ylläpito ja syventäminen kannattavuutta unohtamatta	❖ Omistajan asettama tavoite saavutetaan ja osinko voidaan maksaa. ❖ Sopimusten syventäminen on joka toimintavuotamme koskeva kestotavoite ja osa pitkäjänteistä toimintaa.
	❖ Laadukkaat palvelut kaupunkikonsernille	❖ Palveluita tuotetaan ja kehitetään asiakkaan tarpeisiin perustuen ❖ Säännöllinen palaverikäytäntö olemassa jo seurataan, keskusteluyhteydet muutenkin hyvät joka suuntaan	❖ Palvelutuotanto on tällä hetkellä tarpeita vastaava. Lisäpalveluita kartoitetaan jatkuvasti ilmenevien tarpeiden mukaisesti. ❖ Toiminnan laatua seurataan jatkossa palaverien lisäksi myös erilaisin asukaskyselyin.
	❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistön hoito, rakennuttaminen, siivous) tuottavuuden parantaminen	❖ Palvelut kehitetään asiakastarpeiden kautta, omien palveluiden ympärille luodaan tehokas kumppanuusverkosto, joka tukee toimintaa	❖ Ydintoimintomme ovat kannattavia, suurin osa palveluista ovat kiinteistöjen elinkaari- ja huollon palveluita ❖ Kumppanuusverkosto oli kilpailutuksessa vuoden lopussa
		❖ kehitystyössä huomioidaan mahdollisuudet omiin palveluavauksiin sekä tietysti hankintalain vaatimukset	❖ Oman palvelutuotannon kehittäminen tehdään pitkäjänteisesti kannattavuutta aina ensin arvioiden
	❖ Henkilöstötyytyväisyyden kehittäminen	❖ Vuotuiset henkilöstökyselyt käsitellään huolellisesti ja analysoidaan vaarapaikat, minkä kautta toimenpiteet työterveyden raportteja lisäksi hyödyntäen	❖ Henkilöstökyselyistä on muodostunut selkeä sisäinen palautteen kanava, jota on jo käytetty mm. Koulutussuunnitteluun

		❖ Henkilöstötyytyväisyys parani hieman edellisvuoteen nähden
❖ Kestävä kasvu, hiili-neutraaliutta edistäen	❖ Hankintoja pyritty nyt jo kohdentamaan tällä periaatteella ja jatkuu edelleen ❖ Selvitetään erilaisia ratkaisuja joilla mm. huollon liikennettä voisi toteuttaa vihreämmin	❖ Käytännön toimien lisäksi aloitettiin jatkuvasti päivittyvän vastuullisuussuunnitelman tekeminen, jota arvioidaan säännöllisesti sekä johdoryhmän että henkilöstön kanssa ❖ Vastuullisuussuunnitelma on yhteinen Koy Taloherttuan kanssa

Kehittämisyhteistyö	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
Kangasalan Lämpö Oy			
Taloudellisesti tuotettua puhdasta energiaa luontoa säästämällä tulevaisuutta ajatellen	❖ Osinko omistajalle 280 000 euroa ❖ Lämmöntuotantotapa- pojen monipuolistaminen ❖ Uusien innovatiivisten toimintatapojen ja yhteistyömuotojen selvittäminen (esim. kauko- kylmän mahdollisuudet) ❖ Uuden lämpölaitoksen käyttöönotto ❖ Tehokas lämmöntuotanto ❖ Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen ❖ Henkilöstötyytyväisyyden kehittäminen ❖ Kestävä kasvu, hiili- neutraaliutta edistäen	❖ Talouden suunnittelu ❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos toiminnassa ❖ Konseptiselvitys kiinteistökohtaisesta jäähdytyksestä ❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos toiminnassa ❖ Kaasulla tuotetun kaukolämmön hyötysuhde >87% ❖ Osallistutaan Lamminrahkan ja Ruskon alueiden energiahuollon suunnitteluun liiketaloudellisin periaattein ❖ Tehdään työtyytyväisyyskysely ❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos toiminnassa	❖ Osinko 280 000 euroa on maksettu vuodelta 2019 1.6.2020 ❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos on käyttöönotettu. ❖ Konseptiselvitys kiinteistökohtaisesta jäähdytyksestä on tehty "Timanttikorttelista". ❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos on käyttöönotettu. ❖ Kaasulaitosten lämmöntuotannon kokonaishyötysuhde oli 87,7%. ❖ Tampereen Sähkölaitoksen kanssa on tehty sopimus tukolämmön toimittamisesta Lamminrahkan kautta Valtialaan ja Lentolaan. Sähkölaitos toimii Lamminrahkan alueella myös kaukolämmön jakelijana. ❖ Toteutettu hallituksen puheenjohtajan haastatteluina. ❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos on käyttöönotettu.

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
Kangasala-talo Oy			
Kangasala-talo on tunnettu, monipuolinen ja houkutteleva tapahtumapaikka sinulle Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittämistä kaupungissa.	❖ Kaupungin konsernituki kulttuuripalveluiden tuottamiseen enintään 260 000 euroa	❖ Toiminta sopeutetaan käytävissä oleviin varoihin. Avustuksen osuus on noin 40 % kokonaisliikevaihdesta	Kaupungin tuki oli 260 000 euroa. Liikevaihto jäi tavoitellusta 176 000 euroa, koska koronarajoitukset ja -sulut rajoittivat toimintamahdollisuuksia erittäin paljon.
	❖ Kaupungin konsernituki museopalveluiden tuottamiseen enintään 250 000 euroa	❖ Toiminta sopeutetaan käytävissä oleviin varoihin	❖ Kaupungin tuki oli 250 000 euroa. Näyttelytoiminta oli käynnissä kevään koronasulkua lukuun ottamatta.
	❖ Kaupungin vuokratuki enintään 405 000 euroa	❖ Vastaa maksettavia vuokria	❖ Tuki vastasi maksettuja vuokria.
	❖ Kangasala-talon yhteiskävijätavoite 45 000 asiakasta, josta museon tavoite 11 000 kävijää	❖ Järjestetään riittävä määrä toimintaa tavoitteen saavuttamiseksi sekä museossa kolme vaihtuvaa näyttelyä	Tavoitteisiin ei päästy koronarajoitusten vuoksi. Suunniteltu toiminta jouduttiin suurlta osin perumaan tai siirtämään. Museossa kaksi näyttelyä, kesänäyttely siirrettiin vuodelle. Kävijöitä yhteensä 26 910 joista museossa 6 048.
	❖ Tiivis yhteistyö keskustan kehittämisessä	❖ Teemme tiivistä yhteistyötä eri hankkeissa	Yhteismarkkinointia hotellin kanssa. Osallistuminen Lumoava Kangasala -työryhmään.
	❖ Kangasala-talon toiminnan kehittämisessä keskitytään erityisesti museo- ja kokoustoimintaan	❖ Kokoustoiminnan keskiössä ovat koko talon täyttävät suuret tilaisuudet. Museotoimintaa harjoitetaan ammattimaisesti, valtionosuuskriteerit täyttäen.	Suuria tilaisuuksia ei helmikuun jälkeen ollut mahdollista toteuttaa, varatut tilaisuudet peruttiin/siirrettiin. Pääasiassa samoin kävi myös pienemmille kokouksille, jotka siirtyivät etäkokouksiksi. Museotoimintaa

			kehitettiin hankkimalla käyttöön audio-opasjärjestelmä ja siihen sisällöntuotantomalli.
	❖ Henkilöstötyytyväisyyden kehittäminen	❖ Kehitetään palkkajärjestelmää	Päähuomio oli koronavuoden uusissa toimintamalleissa ja tehtäväkuvien selkiyttämisessä.
	❖ Kestävä kasvu, hiili-neutraaliutta edistäen	❖ Edistetään lähimatkailua, vältetään kertakäyttötuotteita, kierrätetään jätteet ja suositaan lähiruokaa.	❖ Toteutui suunnitellusti. Aloitettiin myös Ekokompassisertifikaattiohjelma, joka tähtää sertifikaatin saavuttamiseen 2021.
	❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Julkaistaan Oy:n nettisivuilla	2020 vuosikertomus julkaistaan nettisivuilla 04/2021.

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
Business Kangasala Oy BUSINESS Kangasala			
Kaupungin elinkeinopolitiikan (sis. matkailun) johtaminen ja elinkeino- ja matkailuohjelman toteuttaminen hyvässä yhteistyössä kaupungin kanssa, painopistealueina uudet elinkeinoalueet. Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa	❖ Toteuttaa kaupungin kanssa tehtävän palvelusopimuksen tavoitteet	❖ Yhtiö tuottaa kaupungin elinkeino- ja matkailupalvelut ostopalvelusopimuksen mukaisesti.	❖ Yhtiö on toteuttanut ostopalvelusopimuksen mukaiset elinkeino- ja matkailupalvelut. ❖ Lamminrahka ja Taraste ovat edenneet suunnitellusti ja Saarimaan brändäys on aloitettu. ❖ Tapahtumien osalta suurin osa tapahtumista jouduttiin perumaan, osa siirrettiin sähköiseksi Covid-19 pandemian takia. ❖ Lisäksi yhtiö on kaupungin erillistoiveesta toteuttanut Lentolan alueen vetovoimatekijöiden selvityksen. ❖ Yhtiö reagoi muuttuneeseen koronatilanteeseen nopeasti. Yhtiö toteutti paikallisia yrityksiä tukevan Eurot kiertoon Kangasalla-kampanjan ja Paketoi paikallista somekampanjan.
	❖ Toteuttaa elinkeino- ja matkailuohjelman tavoitteita kaupungille	❖ Yhtiö toteuttaa elinkeino- ja matkailuohjelman tavoitteita laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti	❖ Yhtiö on noudattanut pääosin elinkeino- ja matkailuohjelman mukaista toimintasuunnitelmaa. ❖ Koronan vuoksi kaikkia tapahtumia ei voitu toteuttaa, osa korvattiin sähköisesti. ❖ Korona toi kokonaan uusia tehtäviä, kuten yksinyrittäjätuen myöntämiseen tarvittavat valmistelut päätöksentekoa varten.

			❖ Yhtiö osallistui kaupungin ja Yrittäjäjärjestöjen välisen Yrityspositiivinen -sitoumuksen valmisteluun ja ylläpitää sivustoa yrityspositiivinen.fi.
	❖ Keskeisten uusien alueiden elinkeinoelämän (Saarenmaa, Lamminrahka, Tarastejärvi) edistäminen	❖ Lamminrahkan yritystonttien osalta yhtiö laatii viestintä- ja markkinointisuunnitelman vuodelle 2020. Yhtiö markkinoi yritysalueita aktiivisesti.	❖ Lamminrahkan markkinointisuunnitelma vietiin läpi suunnitellusti
		❖ Yhtiö hankkii tonttien ennakkovarauksia	❖ Yhtiö sai kaksi merkittävää ennakkovarausta alueelle
		❖ Saarenmaan osalta yhtiö osallistuu alueen suunnitteluun ja järjestää työpaikkoja alueen yritystonttien sisällön suunnittelemiseksi	❖ Yhtiö teki yhdessä konsulttitoimiston kanssa alustavan myyntiesityksen Saarenmaan ensimmäisestä, noin 40 hehtaarin työpaikka-alueesta.
		❖ Tarastejärvelle yhtiö ohjaa kiertotalousalueelle sopivia yrityksiä	❖ Yhtiö on osoittanut Taraste alueille yhteensä 16 potentiaalista yritystä ja auttanut neuvotteiluissa
	❖ Tiivis yhteistyö yrittäjien ja yrittäjäyhdistysten kanssa	❖ Yhtiö toimii aktiivisesti yritysrajoitusten ja tuottaa kattavasti yrityksille suunnattuja tilaisuuksia ja koulutuksia	❖ Koronan vuoksi osa tapahtumista jouduttiin perumaan ja osa saatiin siirrettyä virtuaalitapahtumiksi
		❖ Yhtiö toteuttaa yhdessä Kangasalan Yrittäjien ja Kuhmalahden Yrittäjien kanssa alueellisia tapahtumia ja osallistuu aktiivisesti Yrittäjien hallitusten kokouksiin ja tapahtumiin.	❖ Yhtiön edustaja on aktiivisesti tavannut molempien Yrittäjäyhdistysten puheenjohtajia ja hallitusta. ❖ Yrittäjien tapahtumat pääosin jouduttiin perumaan koronan vuoksi. ❖ Yhtiön edustajat ovat vierailleet yli sadassa yrityksessä vuonna 2020. ❖ Yhtiö tuotti yrittäjien hyvinvointiin keskittyneen Marja-Liisa Mankan

			tuottaman hyvinvointivideo- konaisuuden.
	❖ Edistää tapahtumata- louden ja matkailun ke- hittymistä	❖ Yhtiö on mukana kehittä- mässä olemassa olevia tapahtumia ja luomassa pohjaa uusille tapahtu- mille. Yhtiö huolehtii siitä, että sähköiset markkinoin- tikanavat ovat ajanta- salla.	❖ Yhtiö on tehnyt kiinteää yhteis- työtä kulttuuri- ja vapaa-aika palveluiden ja kaupungin ta- pahtumakoordinaattorin kanssa.
		❖ Suurimmat yhteistyössä tehdyt tapahtumat ovat IrishFolkFestival, Kevät- markkinat ja Kuhmalahti Pulling.	❖ Suurimpia yhteisiä tapahtumia olivat Triathlon-viikonloppu ja vir- tuaalinen lasten Löytöretkiviikko. ❖ Kaikki suurimmat tapahtumat jouduttiin perumaan koronan vuoksi.
		❖ Yhtiö lisää Kangasalan näkyvyyttä matkailu- ja tapahtumakaupunkina. Hyödynnämme sähköisiä markkinointikanavia. ❖ Yhtiö vahvistaa ja edel- leen kehittää Visit Kangas- ala-kokonaisuutta	❖ VisitKangasalan tiimi aloitti voi- makkaan matkailumarkkinoinnin vastaten kasvaneeseen koti- maan matkailun kysyntään ja onnistui lisäämään Visit Kangas- alan Facebookin seuraajien määrän 1 700 aina yli 5 000 seu- raajaan. ❖ Kuntayhteistyössä Pälkäneen kanssa tehtiin Paras Pari Pirkan- maalla -kampanja ja valtakun- nallisen näkyvyyden lisäämiseksi tuotettiin Alfa-tv:n ohjelmaan Kangasala-jakso ❖ Yhtiö solmi loppuvuodesta sopi- muksen yksityisen arboretumin kanssa
	❖ Tiivis yhteistyö Business Tampereen kanssa	❖ Yhtiö toimii tiiviissä yhteis- työssä Business Tampe- reen kanssa. Yhteistyö mahdollistaa yrityksille suunnatut isommat han- kerahoitukset, kansainvä- listen sijoittajien ja yritysten houkuttelun alueelle ja	❖ Business Tampereen paras pal- velu eli rahoitusneuvonta on hyödynnetty täysin yrittäjien toi- mesta ❖ Kansainvälisten yritysten houkut- telu ei ole onnistunut suunnitel- lusti koronan takia

		kattavan koulutustarjonnan Kangasalan yrityksille.	❖ Business Tampere on tuottanut alueen yrityksille lukuisia webseminaareja ja tietoisuuksia koronajan rahoituksista ja tukien hakemisesta
	❖ Työhyvinvoinnin ylläpito	❖ Yhtiö panostaa työhyvinvointiin ja henkilökunnan koulutuksiin	❖ Yhtiö suoritti työhyvinvointikyselyn ja tulokset olivat erinomaisella tasolla ❖ Yhtiön henkilökunta on osallistunut oman ammattitaitonsa ylläpitämiseksi tärkeiksi katsomiinsa koulutuksiin ja verkostoitumistilaisuuksiin
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Tulevaisuudessa teollisuusalueet voivat olla ns vihereitä teollisuusalueita ja se otetaan suunnittelussa huomioon alusta alkaen. Yhtiö edistää kestävä kasvua lisäämällä sähköistä viestintää.	❖ Lamminrahkan kehittäminen perustuu kestäväan rakenteeseen ml. uusiutuva energia ❖ Yhtiö viestii yrityksiin somessa ja uutiskirjein ❖ Yhtiön asiakashallintajärjestelmässä on yli 1900 sähköpostin vastaanottajaa
	❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Laaditaan ja julkaistaan tilinpäätöksen jälkeen kotisivuilla	❖ Yhtiö julkaisee toiminnastaan toimintakertomuksen ja vuosikertomuksen

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
Kangasalan Uimahalli Oy 			
Kuohu toimii virkistyskeskuksena, joka tuottaa monipuolisia liikuntapalveluja eri asiakasryhmille sekä edistää hyvän uimataidon saavuttamista. Kuohu on merkittävä osa asiakkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittämistä kaupungissa.	❖ Kaupungin konsernituki enintään 780 000 euroa	❖ Talouden hoitaminen siten, että yhtiön omarahoitussuus on mahdollisimman suuri.	❖ Hintoja korotettiin elokuun alussa maksutulojen lisäämiseksi. ❖ Koronaepidemian vuoksi halli oli suljettuna 18.3.-30.6.2020 ja 2.-31.12.2020. Heinäkuun halli oli poikkeuksellisesti auki. ❖ Allasosaston tulot (huomioiden toteutuneet koululaisuinnit ja vapaa-ajan toimen vesijumput) jäivät 101 700 € budjetoidusta ❖ Sulun vuoksi yhtiön asiakasmäärä jäi edellisvuodesta 26,4 % ja budjetoidusta 16,5 %. Yhtiö haki ja sai kustannustukea Valtiokonttorista.
		❖ Hallissa tehdään tarvittavat huollot ja korjaukset, jotta se pysyy hyvässä kunnossa ja arvo säilyy.	❖ Huoltotauon aikana maaliskuussa tehtiin tarvittavat korjaukset ja huollot. ❖ Keväällä valmistui laaja pitkän tähtäimen saneeraus-suunnitelma eli PTS.
	❖ Talouden hoitaminen siten, että uimahallin laajennuksen omarahoitussuus on mahdollisimman suuri.	❖ Ohjatun toiminnan määrää on lisätty (huomioitu mm. uudessa uinninvalvonnan sopimuksessa)	❖ Keväällä ohjattu toiminta toteutui suunnitellusti koronasulkuun asti. Kesä-heinäkuussa ohjattua toimintaa järjestettiin tavanomaisen kesän tapaan korona-ajan turvallisuusvaatimukset huomioiden. Loppusyksystä vesijumppia ja vauvauinteja piti vähentää, sillä epidemian vuoksi asiakasmäärä laski.
		❖ Uutta allasta on markkinoitu.	❖ Uutta allasta hyödynnetään laajasti erityisesti ohjatussa toiminnassa. Lisäksi allas on

			lapsiperheiden suosiossa. Al- lasta on markkinoitu erityisesti sosiaalisessa mediassa.
		❖ Hallissa pidetään erilaisia teemapäiviä pitkin vuotta.	❖ Hallissa pidettiin useita tee- mapäiviä ja tapahtumia, esim. vesitaiturit-tapahtuma, hiihtoloman erityisohjelma, ystävänäpäivä ja Lasten Löy- töretkiviikolle sekä Kangas- alan triathloniin suunnattu ohjelma. Uimahalli oli mu- kana vapaa-ajan toimen jär- jestämällä vuotuisilla porras- päivillä.
	❖ Asiakasmäärä 200 000	❖ Pysäköintitalon valmistumi- sen oletetaan palauttavan asiakasmäärän normaalille tasolle	❖ Tammi-helmikuun asiakas- määrät olivat ennätysellisen korkeat. ❖ Koronasulku keskeytti toimin- nan keväällä ja loppuvuonna noin 3,5 kk ajaksi. ❖ Syksyllä asiakasmäärä oli hie- man edellisvuotta pienempi johtuen todennäköisimmin pandemiasta (ihmiset vältti- vät liikkumista yleisillä pai- koilla).
		❖ Hervantaan tehdään mark- kinointitoimenpiteitä Her- vannan uimahalliremontin hyödyntämiseksi	❖ Uimahallin toimintaa markki- noitiin Hervannan Sanomissa, Tampereleisessä ja Aamuleh- dessä paikallisen -ja verkko- markkinoinnin lisäksi.
		❖ Ohjatun toiminnan määrää lisätty	❖ Ohjatun toiminnan määrä ui- mahallissa oli toimintavuonna korkea eikä sitä juuri voi ny- kyisestä lisätä
		❖ Seudullinen kilpailu kuiten- kin lisääntynyt	❖ Markkinoinnissa huomioitiin Kangasalaa laajempi alue
	❖ Tiivis yhteistyö hotellin kanssa	❖ Hotellitoimijalle on annettu ehdotus hotellilipun yhtey- dessä myytävästä uintili- pusta. Neuvottelut ovat hy- vällä mallilla.	❖ Hotellitoimija lisäsi verkkosi- vuilleen uintilipun ostomah- dollisuuden ❖ Hotellitoimijalle annettiin eh- dotus kokouspaketeista

	❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomuksen tiivistelmä julkaistaan yhtiön kotisivuilla	❖ Vuosikertomuksen tiivistelmä julkaistaan yhtiön kotisivuilla
	❖ Hyvä yhteistyö kaupungin vapaa-aika- ja liikuntapalveluiden kanssa	❖ Vapaa-aikapalveluiden kanssa on neuvoteltu ja heidän toiveensa uimahallin suuntaan on huomioitu	❖ Vapaa-aikapalveluille annettiin kaikki heidän toivomansa allasvuorot ❖ Ostopalvelusopimus päivitettiin ❖ Tapaamisia järjestettiin vuoden aikana muutama ❖ Uimahalli osallistui vapaa-aikapalveluiden järjestämään porraspäivään ja vapaa-aikapalvelut osallistuivat uimahallin Vesisankarit-tapahtumaan.
	❖ Asiakastyytyväisyyden kehittäminen	❖ Teemapäivien pitäminen erilaiset ryhmät huomioiden	❖ Teemapäivissä ja ohjatussa toiminnassa huomioitiin erilaiset käyttäjät
		❖ Asiakaspalautteen jatkuva kerääminen	❖ Asiakaspalautetta kerättiin pitkin vuotta
	❖ Kestävä kasvu, hiili-neutraaliutta edistäen	❖ Uimahallin kiinteistönhuollon kanssa etsitään keinoja sähkönkulutuksen hillitsemiseksi	❖ Uimahallissa kiinnitettiin erityistä huomiota allastilojen valaistuksen säästämiseen valoisana aikana. ❖ Lisäksi tehostettiin uuden altaan vedenkulutuksen seurantaa

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
Kangasalan Parkki Oy			
Yhtiö omistaa pysäköintilaitoksen keskustassa, joka vastaa monipuolisesti pysäköintitarpeisiin.	❖ Kangasalan kaupunki maksaa yhtiölle enintään 500 000 euroa siitä vastaan, että yhtiö luovuttaa pysäköintipaikkoja (ei velvoitepysäköintipaikkoja) kaupunkilaisten käyttöön ilmaiseksi 3 tunnin (h) ajaksi.	❖ Kaupunki ostaa pysäköintiaikaa asiakkaille sopimuksen mukaan	❖ Pysäköinti maksullista 24.1.2020 lähtien. Ensimmäiset 3 h maksuton, seuraavat 3 h 1,50 € / h ja sen jälkeen seuraavat tunnit 1,00 € /h. Alkaneet pysäköinnit vuonna 2020: 47.583 kpl
	❖ Pysäköintilaitoksen toiminnan käynnistäminen ja tunnetuksi tekeminen	❖ Pysäköintilaitos vakiinnuttaa asemansa laadukkaana ja houkuttelevana vaihtoehtona pysäköintiin	❖ Pysäköintimäärät kasvoivat taiseisesti , mutta koronan vaikutus näkyi varsinkin keväällä selvästi (ihmiset etätyössä, uimahalli kiinni).

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
KOY Kangasalan Harjunsola I			
Laaditaan kehittämisvisio alueen kehittämiseksi	❖ Selvitetään alueen kehittämisvaihtoehtot yhteistyössä kaavoituksen kanssa	❖ Asuinrakennuksen hallittu alasajo aloitettu, vuokrasopimukset päättyvät 12/2019. Liiketilojen vuokrausta jatketaan toistaiseksi.	❖ Kehittämishanke ja kaavoitus etenevät aikataulusta jäljessä, johtuen mm. Koronapandemiasta.
		❖ Kiinteistön tarkoituksenmukainen ylläpito ja käytön turvaaminen. Kaavoitusyhteistyö omistajan tavoitteen mukaisesti.	❖ Tarkoituksenmukainen ylläpito muuttumassa haastavammaksi kiinteistötekniikan vanhentuessa ja elinkaaren ollessa epävarma
KOY Kangasalan Harjunsola II			
Toiminta jatkuu toistaiseksi. Kiinteistön liike-/toimistotilat ovat joko omistajan tai vuokralaisen käytössä.	❖ Jatketaan alueen kaavoitusta	❖ Kiinteistön rakennus- ja ilmanvaihtotekniset korjaukset kustannustehokkaasti käytön turvaamiseksi. Kaavoitusyhteistyö omistajien tavoitteen mukaisesti.	❖ Kiinteistön paikalle tullaan sijoittamaan Timanttikortteli, jolle nimetty hanketyöryhmä on aloittanut toimintansa 1/2021

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
KOY Kangasalan Säästökeskus			
Kiinteistön ylläpito ja kehittäminen kustannustehokkaasti	❖ Toiminnan ylläpitäminen kiinteänä osana kulttuurikorttelia	❖ Tehokas elinkaarikustannushallinta, käyttäjäperusteiset järkevät kohdeparannustyöt, turvallinen käyttö	Päädyn julkisivu kunnostettu köynnösten poiston jäljiltä sekä alueen kulkuväyliä parannettu yhteistyössä Teknisen keskuksen kanssa.
Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2020
KOY Vatialan Kasarminportti			
Kiinteistön tilat ovat omistajien ja yritystilasopimuksella olevien yrittäjien käytössä. Toiminta jatkuu ennallaan.	❖ Kiinteistön omistusratkaisu yhteistyössä nykyisen sopimuskumppanin kanssa		
	❖ Kiinteistön kunto säilytetään hyvänä	❖ Yhtiölle on tehty syksyllä 2018 kuntoarvio, jonka perusteella yhtiön hallitus katsoo lähitulevaisuuden korjaus-/kunnossapitotarpeen	❖ Kuntoarviossa vuodelle 2020 ajoitetut työt on tehty.

Kaupunkikonsernin taloudelliset tavoitteet

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt

Kuntalain 16a §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1. luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta on kuntakonsernin emoyhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

***Vuoden 2020 talousarvioluvut on päivitetty kunkin yhtiön yhtiökokouksessa tai yhtiön hallituksessa Talousarvio 20120–asiakirjan julkaisun jälkeen.**

KOY Taloherttua

KOY Taloherttua	
Perustamisvuosi	1973
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	c/o Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 0400 242 794
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 % (kaupungin omistusosuus -%)	Osakepääoma 3 246 027 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiö vastaa kaupungin vuokrataloitinnasta. Käytännön hallinnon, vuokrauksen ja elinkaariylläpidon palvelut yhtiölle tuottaa pääosin Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy.	

Talous

Kiinteistö Oy Taloherttua	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto	6 681 041	6 850 000	6 725 268,54
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	94 747	25 000	141 914,79
Taseen loppusumma	33 472 037	37 500 000	34 955 712,07
Lainat	24 605 978	28 500 000	25 299 299,42
Takaukset emolta	20 075 696	31 400 000	20 570 361,52

Kiinteistö Oy Taloherttua			
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Toiminnallinen käyttöaste- %	92	95	91,3
Vaihtuvuus	18,46	17,00	16,67
Omavaraisuusaste %	23,86	20	25,07
Velkaantumisaste %	292,90	375	270,92
Quick ratio, maksuvalmiusaste	0,43	0,30	0,31

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	
Perustamisvuosi	2012
Vastuhenkilö	Toimitusjohtaja Jari Pälvi 2.10.2020 saakka. Toimitusjohtajan sijainen Kari Hokkanen 2.10. –14.12.2020 ja toimitusjohtaja Joni Brander 14.12.2020 alkaen
Osoite ja puh.	Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 03 357 5229
Sähköposti	joni.brander@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 40 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti, kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut)	

Talous

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto	3 251 679	3 350 000	3 348 259
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	3 653	234 500	189 752
Taseen loppusumma	1 157 897	1 300 000	1 119 035

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Henkilöstön määrä	50	50	48
Osinko	200 112	220 000	200 112

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy

Perustamisvuosi	2012
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	Urheilutie 2- 4, 36200 Kangasala, puh. 040 868 2163
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 10 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti ja vuokraus, rakennuttaminen ja kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut) kaupunkikonsernille (sovitut kohteet).	

Talous

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	TP2019	TA2020	TP2020*
Liikevaihto	1 991 006	1 950 000	2 108 416
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	213 199	185 000	306 937
Taseen loppusumma	1 808 825	1 775 000	1 946 626

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut

Henkilöstön määrä	30	27	29
Kaupunkikonsernin omistuksessa olevien kohteiden huolto- ja ylläpitopalvelut, kpl	64	65	64
Käyttökate%	11,87		15,83
Omavaraisuusaste%	69,97		71,98
Quick ratio	3,21		3,57

Kangasalan Lämpö Oy

Kangasala Lämpö Oy

Perustamisvuosi	1982
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Pekka Lehtonen
Osoite ja puh.	Tyrnimarjankuja 3, 36220 Kangasala, puh. 040 732 0041
Sähköposti	pekka.lehtonen@kangasalanlampo.fi

Osakeomistus 100 %

Osakepääoma 100 912,76 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus

Kangasalan Lämpö Oy on Kangasalan kaupungin alueella toimiva kaukolämpö- ja maakaasupalveluja tarjoava lämpöyhtiö.

Talous

Kangasalan Lämpö Oy	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto	9 610 184	9 300 000	8 477 883
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	798 581	680 000	720 943
Taseen loppusumma	18 030 734		21 554 316
Lainat	6 540 000	10 160 000	10 135 173
Takaukset emolta	11 200 000	11 200 000	11 200 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut

Verkostohyötysuhde-%	92	>90	92,5
Kaukolämmön suunnittelemattomat keskeytykset (kpl)	1	<3	0
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannossa -%	11,0	>50	14,7

Kangasalan Uimahalli Oy

Kangasalan Uimahalli Oy	
Perustamisvuosi	2007
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Reija Kolehmainen
Osoite ja puh.	Kirkkojärventie 4 36200 Kangasala, puh. 0400 515 611
Sähköposti	reija.kolehmainen@kangasalanuimahalli.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 750 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Uinti- ja hyvinvointipalvelujen tuottaminen vauvasta ikäihmisiin. Keväällä 2020 Suomeen saapunut koronapandemia heikensi yhtiön taloudellista tilannetta toimintavuonna ja aiheuttaa epävarmuutta tulevallekin vuodelle. Koronapandemia näkyi v. 2020 asiakasmäärien laskuna. Mm. osa vakiovuorotoimijoista perui varauksiaan ja lisäksi erityisesti ikäihmisten vesijumpissa osallistujamäärät laskivat. Viranomaisien määräämät uimahallin sulut 18.3.-31.5. ja 2.-31.12.2020 aiheuttivat lisäksi tarpeen keskustella sopimuksista palveluntuottajien kanssa. Koronapandemian aiheuttamat taloudelliset menetykset sekä kiinteistön saneeraustarpeiden kasvu ovat merkittävästi pienentäneet yhtiön kassavaroja. Sama kehityssuunta jatkuu vuonna 2021. Kaupungin tuen kirjaamiskäytäntöä muutettiin edellisen tilinpäätöksen jälkeen. Tuki siirrettiin liikevaihdosta liiketoiminnan muihin tuottoihin.	

Talous

Kangasalan Uimahalli Oy	TP2019	TA2020*	TP2020*
Liikevaihto	1 943 905	1 806 000	979 863 Kaupungin tuki siirretty liiketoiminnan muihin tuottoihin
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-86 070	-45 600	-32 766
Taseen loppusumma	9 323 680	8 910 000	8 680 874
Lainat	8 180 882	7 500 000	7 571 841
Takaukset emolta	12 630 000	12 630 000	12 630 000

Kangasalan Uimahalli Oy			
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA 2020	TP2020
Kävijämäärä	201 989	178 000	148 661 Korona-pandemia aiheutti kävijämäärän merkittävän laskun.
Lämmönkulutus kWh	2 200	2 100	1 870
Sähkön kulutus MWh	1 349	1 200	1 187
Veden kulutus m3	27 670	27 800	25 136
Omavaraisuusaste	12 %	13 %	13 %
Quick ratio	0,8	0,5	0,5

Kangasala-talo Oy

Kangasala-talo Oy	
Perustamisvuosi	2013
Vastuhenkilö	Timo Kotilainen
Osoite ja puh.	Kuohunharjuntie 6, PL 31, 36200 Kangasala, puh. 040 631 6400
Sähköposti	timo.kotilainen@kangasala-talo.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 400 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Tuottaa kulttuuripalveluina ohjelma- ja näyttelytoimintaa sekä museotoimintaa, sekä vuokraa tapahtuma- ja kokoustiloja.	

Talous

Kangasala-talo Oy	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto	433 402	390 000	214 046
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	18 445	9 500	44294
Taseen loppusumma	454 287	450 000	510279

Kangasala-talo Oy			
-------------------	--	--	--

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Kävijät yhteensä	54 566	45 000	26 910
Kävijät taidemuseo	15 730	11 000	6 048
Tilaisuudet salissa	121	110	84/perutut 82
Elokuvaesitykset	203	120	172/perutut 30

Business Kangasala Oy

BUSINESS
Kangasala
Business Kangasala Oy

Perustamisvuosi	19.3.2018
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Päivi Kuusivaara
Osoite ja puh.	Kangasalan kaupunki, Kunnantie 1, PL 50 36201 Kangasala puh. 044 430 9246
Sähköposti	paivi.kuusivaara@businesskangasala.fi

Osakeomistus 100 %**Osakepääoma** 100 000 euroa**Toimiala ja toiminnan kuvaus**

Yhtiön toimialana on tuottaa julkiselle sektorille elinkeinotoimen ja matkailun kehittämis- ja yrityspalveluja. Yhtiö tarjoaa ja välittää yritysten kehittämis- ja informaatiopalveluja ja osallistuu muutoinkin elinkeinoelämän yleisten edellytysten kehittämiseen. Yhtiö voi hankkia hallintaansa ja vuokrata elinkeinoelämän käyttöön toimitiloja, laitteita ja järjestelmiä sekä myydä ja välittää palveluja yrityksille verkostoitumisessa, toiminnoissa tarvittavien tietojen ja taitojen hankinnassa, uusien yritysten, liikeideoiden ja toimintatapojen kehittämisessä sekä kotimaisten ja kansainvälisten yhteyksien luomisessa ja ylläpidossa. Yhtiön voi omistaa sellaisten yhtiöiden ja yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joiden toiminta liittyy välittömästi tai läheisesti yhtiön omaan toimintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tavoitella voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Talous

Business Kangasala Oy	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto	911 589	907 000	911 079,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	37 276	0	27 727,04
Tilikauden voitto/tappio	29 414	0	21 916,81
Taseen loppusumma	209 695	100 000	261 477,77

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Uusien Kangasalla perustettujen yritysten ja työntekijöiden lukumäärä	135/150	135/150	210/250
Työpaikkaomavaraisuusaste	>64	>65	62,63
Tarjonnassa olevien tonttien lukumäärä	>10	>10	>10

Kangasalan Parkki Oy

Kangasalan Parkki Oy	
Perustamisvuosi	1981
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Kari Hokkanen
Osoite ja puh.	Pirkanmaan Laatusännöinti Oy Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, p. 050 576 7995
Sähköposti	kari.hokkanen@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 400 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä, rakennuttaa, omistaa ja hallinnoida pysäköintitiloja ja alueita sekä harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa omistamissaan tai sitä varten vuokraamissaan pysäköintiloissa ja alueilla. Yhtiö voi myös omistaa pysäköintipaikkojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai osuuksia.	
Autopaikkojen määrä putosi 4 kpl (336 7 332) sisäänajovyörylien muutostöiden vuoksi.	

Talous

Kangasalan Parkki Oy	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto	520 000	550 000	516 961
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	21 269	0	28,30
Taseen loppusumma	9 490 049	8 850 000	8 144 468
Lainat	7 350 000		7 050 000
Takaukset emolta	7 500 000		7 500 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Pysäköintitalon käyttöönotto	5.12.2019		
Autopaikkojen lukumäärä *		336	332
Sähköautojen latauspisteet		6	6
Alkaneet pysäköintikerrat / kpl		40 000 kpl	47 583

KOy Kangasalan Harjunsola I

KOy Kangasalan Harjunsola I

Perustamisvuosi	1962 ja 1972
Vastuuhenkilö	Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %

Osakepääoma 154 985 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus

Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita tonteilla olevia yhtä asuin- ja kahta liikerakennusta

Talous

KOy Kangasalan Harjunsola I	TP2019	TA2020	TP2020*
Liikevaihto	174 930	169 000	170 856
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-24 232	-19 000	4826
Tilikauden voitto/tappio	-24 232	-19 000	4826
Taseen loppusumma	233 528	210 000	214 245

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Asuntojen käyttöaste	0	0	0
Liiketilojen käyttöaste-%	87	90	86

KOy Kangasalan Harjunsola II

KOy Kangasalan Harjunsola II	
Perustamisvuosi	1986
Vastuuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja p.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, Kangasala puh.
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 68 368,39 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita kyseisellä tontilla olevaa liikerakennusta.	

Talous

KOy Kangasalan Harjunsola II	TP2019	TA2020	TP2020*
Liikevaihto	90 890	99 278	99 428
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-8 339	-13 072	20 197
Tilikauden voitto/tappio	-8 339	-13 072	20 197
Taseen loppusumma	538 065	520 000	531 362

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020*
Liiketilojen käyttöaste-%	100	100	100
Velkaantumisaste * TP2019 korjattu virheellinen velkaantumisaste	1,7 % *	1,0 %	-1,2 %

KOY Vatialan Kasarminportti

KOY Vatialan Kasarminportti

Perustamisvuosi	2000
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Jouko Mikkola
Osoite ja p.	Pirkanmaan Laatusännöinti Oy, Tampellan Esplanadi 10, p. 050 576 6868
Sähköposti	jouko.mikkola@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 59,6 %**Osakepääoma** 49 615,44 euroa**Toimiala ja toiminnan kuvaus**

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita tonttia sekä yhtiön toimesta tontille rakennettua teollisuusrakennusta.

Talous

Kiinteistö Oy Vatialan Kasarminportti	TP2019	TA2020	TP2020*
Liikevaihto	83 599	83 600	83599
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen veroja	-4 701	-5 653	-283
Tilikauden voitto/tappio	-4 701	-5 653	-283
Taseen loppusumma	1 656 833	1 656 833	1 656 591

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut

Teollisuustilojen käyttöaste -%	100,0	100,0	100,0
---------------------------------	-------	-------	-------

KOY Kangasalan Säästökeskus

KOY Kangasalan Säästökeskus

Perustamisvuosi	1975
Vastuuhenkilö	Isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja p.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, p. 050-4522123
Yhteystiedot	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 64,60 %**Osakepääoma** 35 379 euroa**Toimiala ja toiminnan kuvaus**

Kiinteistöyhtiön tehtävä on hallinnoida ja ylläpitää kiinteistöä siten, että osakkeenomistajat ja vuokralaiset voivat toimia hallitsemisissaan huoneistossa itse tai vuokrata hallitsemiaan tiloja.

Talous

Kangasalan Säästökeskus Oy	TP2019	TA2020	TP2020*
Liikevaihto	141 619	107 506	139 719
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-5 969	-14 436	3 033
Tilikauden voitto/tappio	-5 969	-14 436	3 033
Taseen loppusumma	1 656 710	1 650 000	1 614 635
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Tilojen käyttöaste-% (yhtiön omistamat tilat)	100	100	100
Yhtiön omavaraisuusaste %	72,37	68	74,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-0,15	-0,15	0,41
Nettovelkaantumisaste%	28,29	26,5	26,8
Maksuvalmius, Quick ratio	1,35	1,35	1,01

KOy Kangasalan Myllypohja

KOy Kangasalan Myllypohja

Perustamisvuosi	1986
Vastuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 72,4 %

Osakepääoma 18 980,01 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus Yhtiön toimialana on omistus- ja vuokraoikeuden nojalla hallita neljää tonttia sekä omistaa ja hallita tonteilla sijaitsevaa liikerakennusta

Talous

KOy Kangasalan Myllypohja	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto	113 457	119 209	122105
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)*	-429 126	-8 900	0
Tilikauden voitto/tappio*	-429 126	-8 900	0
Taseen loppusumma	687 166	677 000	659107

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Käyttöaste	100	100	100
Velkaantumisaste	6,6 %	-0,28 %	1,02

*Tilikauden 2019 aikana kirjattu -429.151,23 euron arvonalentuminen

2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Taloherttuan taloutta heikensi koronapandemian seurauksena perutut vuokrantarkistukset. Yhtiö sai realisoitua ensimmäiset kiinteistönsä. Annetun omistajaohjeen mukaisesti yhtiö aloitti Puusepäntielle ensimmäisten opiskelija-asuntojen rakentamisen Kangasalle ja yhtiö rakennuttaa uudisrakennushanketta Sahalahdelle. Lisäksi yhtiö varautui ensimmäisen toimitilakiinteistön rakentamiseen.

Kiinteistö Oy Ellintie 1:n purkutoimenpiteet saatiin päätökseen heti alkuvuodesta.

Kangasala-talo Oy:n toimintaan koronapandemian vaikutus oli erittäin merkittävä. Esitystoiminta oli keväällä ja joulukuussa kiellettyä. Lisäksi syyskaudella oli voimassa rajoitukset, jotka laskivat asiakaspaikat salissa noin kolmannekseen.

Koronapandemia heikensi merkittävästi myös Kangasalan Uimahalli Oy:n taloudellista tilannetta. Myös uimahalli oli keväällä ja joulukuun suljettuna. Pandemian seurauksena asiakasmäärät putosivat edellisvuodesta 26 %. Maksujen tarkistus tehtiin elokuun alusta.

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy:n toimintaa kehitettiin Tampereella uusien asiakkaiden saamiseksi strategian mukaisesti. Yhtiön toimitusjohtaja vaihtui ennen vuodenvaihdetta 2020.

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy:n on mukana rakennuttamisen osalta Kiinteistö Oy Taloherttuan investointikohteissa.

Kangasalan Lämpö Oy:n biolämpölaitos Ranta-Koivistossa otettiin käyttöön loppuvuodesta. Tampereen Sähkölaitoksen kanssa on tehty sopimus tukkulämmön toimittamisesta Lamminrahkan kautta Vatialaan ja Lentolaan.

Kangasalan Parkki Oy omistama pysäköintitalo otettiin käyttöön joulukuussa 2019, jonka jälkeen saadun asiakaspalautteen seurauksena hallin sisään- ja ulosajoa parannettiin. Koronapandemia laski myös pysäköintitalon asiakasmäärää.

Business Kangasala Oy:n toimintaa koronapandemia muutti olennaisesti yritysrahoitusneuvonta painotteiseksi. Lisäksi lisättiin lähimatkailun markkinointia.

Keskeisissä yhtiöissä laadittiin ja otettiin käyttöön henkilöstön palkitsemisen periaatteet. Lisäksi kaikissa yhtiöissä tavoiteltiin ja toteutettiin kaupunkistrategian mukaisesti hiilineutraaliuuteen liittyviä toimenpiteitä.

2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kangasalan Parkki Oy:n rakennuttama pysäköintitalo otettiin käyttöön joulukuussa 2019 ja tällöin päästiin aloittamaan yhtiön varsinainen toiminta pysäköinnin järjestäjänä. Kangasalan kaupunki ostaa yhtiöltä pysäköintipalveluja kaupunkilaisten 3 tunnin ilmaista pysäköintiä varten. Pysäköintitalon tunnettavuutta lisäämällä pyritään talon käyttöasteen kasvattamiseen.

Kangasalan Lämpö Oy:lle on valmistunut biolämpölaitos Ranta-Koivistoon. Laitoksen toiminta vakiinnutetaan vuoden 2021 aikana. Uusi biolämpölaitos tuo merkittävän päästövähenemän ja mahdollistaa nykyistä vakaamman kaukolämmön hinnan. Kaukolämpöliittymän rakentaminen Tampereelta rakennettavaan kaukolämpölinjaan Mannakorvessa toteutetaan vuosina 2021-2022.

Kangasalan Laatusännöinti Oy:n kaikilla liiketoiminta-alueilla kilpailu on kiristynyt. Yhtiössä jatketaan muutosprosessia, jossa kuluja tarkastellaan kriittisesti ja toimintaa kehitetään pitkäjänteisesti. Yrityksen kasvutavoitteiden saavuttaminen edellyttää edelleen isännöintiliiketoiminnan vahvistamista Kangasalan ulkopuolella ja etenkin Tampereen suunnalla. Isännöinnin teknisten palvelujen tuottaminen asiakkaille korostuu kilpailussa. Kiinteistönhuollon- ja siivouksen painopiste tulee lähivuodet säilymään Kangasalla ja Itä-Tampereella.

Kiinteistö Oy Taloherttuan merkittävimmät investoinnit liittyvät Puusepäntie 44:n ja Kurvis-Höllin tie 8:n uudisrakennushankkeisiin, joiden kustannukset jakautuvat useammalle tulevalle vuodelle. Tulevina vuosina perustoimintaa kuten myös taloudellista asemaa vahvistetaan yhtiön ARA-luonteen sallimissa rajoissa. Investointeja lisätään uudiskohteiden lisäksi myös korjausrakentamiseen.

Kangasalan Uimahalli Oy:n ja Kangasala-talo Oy:n toimintaa vaikuttaa merkittävästi koronapandemia. Vain pandemian päätymin mahdollistaa yhtiöiden toiminnan palautumisen normaalille tasolle.

Business Kangasala Oy antama neuvonta on merkittävässä roolissa koronapandemian aikana yrityksille sekä liiketoiminnan kehittämisessä, että rahoituskanavien hyödyntämisessä. Uusien ja olemassa olevien yritysalueiden ja -tonttien markkinointi ja brändäys tuovat Kangasalle merkittävästi uusia toimijoita.

Osinkotulot emolle konserniyhtiöiltä on 620 000 euroa vuonna 2020 ja vuodelle 2022 osinkotulot ovat 630 000 euroa.

2.7.5 Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Vastuutaho: Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa miten konsernivalvonta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Selonteon tulee pohjautua dokumentoituun tietoon.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konserniin kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konserniinjohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernival-

vonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Hallintosäännön § 13: "Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin johtamisesta sekä omistajapolitiikan, konserniohjauksen ja konsernivalvonnan toteuttamisesta kuntalain tarkoittamalla tavalla."

Hallintosäännön 15 a §:n mukaan hallintojohtaja vastaa omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan valmistelusta.

Kuntalain 14 §:n mukaisesti valtuusto on päättänyt 17.11.2014 Kangasalan kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet 15.5.2017 § 157.

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Kaupunginhallituksen selonteon tueksi on toteutettu kaupunkikonsernin keskeisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajille, joiden omistusosuus on 100 % tai merkittävä (Koy Taloherttua, Pirkanmaan Laatusäntöinti Oy, Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Kangasalan Lämpö Oy, Kangasalan Uimahalli Oy, Kangasala-talo Oy, Business Kangasala Oy, Kangasalan Parkki Oy, Koy Kangasalan Säästökeskus, Koy Kangasalan Harjunsola I ja II ja Koy Vatialan Kasarminportti), kirjallinen arviointi, jonka perusteella tehdään selkoa yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja

toimintakertomuksen laatimisen edellyttämistä osa-alueista. Kysymykset on laadittu soveltaen yleisohjeen kappaletta 3.7.4.

Arvioinnissa tuli ottaa kantaa välillä 1...4, kuinka oman konsernivalvonnan osa-alueet ovat toteutuneet.

1. ei ollenkaan,
2. jonkin verran, vähän,
3. kohtuullisesti, hyvin,
4. erinomaisesti, aukoittomasti,
- 5 en osaa sanoa

Vastauksia tuli 8.

A) Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

1) Luovatko johtamistapa ja valvontakulttuuri perustan hyvälle hallinnolle ja edistävätkö ne tavoitteiden saavuttamista?	3,6
2) Hallintosäännössä on määritetty tarkoituksenmukaisesti konserni-johto ja sen vastuut?	3,6
3) Ovatko kaupungin ohjeistukset olleet yhtiölle ajantasaiset ja riittävät?	3,4
4) Varmistaako ohjeistus yhtiölle päätöksenteon tarkoituksenmukaisuuden?	3,5
5) Varmistaako ohjeistus ajantasaisen raportoinnin ja tiedottamisen?	3,3
6) Varmistaako ohjeistus konsernijohtoon riittävästi ajan tasalla pitämisen?	3,8
7) Onko tiedonkulku kumpaankin suuntiin järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla?	3,5

B) Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

8) Millaisia ohjeita kaupungin edustajille on annettu? Onko ohjeistettu:

• yhtiökokouksessa/hallituksessa käsiteltäviä asioita?	3,6
• tavoitteiden asettamista ja seuranta?	3,4
• sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä?	3,3
• raportointia?	3,6

9) Onko annettu ohjeistus ollut riittävää ja selkeää?

3,5

10) Onko konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa painotettu

riittävää asiantuntemusta, riippumattomuutta (esteellisyys, liiketoimintasuhteet)

3,3

11) Ovatko konserniyhteisöjen toimivaltuudet ja emon tahdon selvittämisvelvollisuus tarkoituksenmukaisesti määritelty?

3,6

12) Toteutuvatko valtuuston päättämät omistajapolitiittiset linjaukset ohjeita noudattamalla?

3,8

C) Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

13) Ovatko omistajan yhtiölle asettamat tavoitteet tarkoituksenmukaiset ja riittävät, jotta konsernijohto voi niiden perusteella saada oikean kuvan konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuudesta?	3,6
14) Ovatko asetetut tavoitteet toteutuneet?	3,63
15) Ovatko ohjaus, valvonta ja raportointi riittävästi vastuutettu kaupungin toimielimille ja viranhaltijoille? 1 eos	3,7
16) Ovatko asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt varautuneet riittävästi tuleviin korvausinvestointeihin? Onko pts laadittu? 1 eos4	2,4

D) Toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

17) Ovatko tytäryhteisöjen raportointi investointitarpeista ja niihin varautumisesta oikeaa ja riittävää? 2 eos	3,2
18) Ovatko tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointijärjestelmä toimivia?	3,8
19) Raportoidaanko konsernijohdolle toiminnan volyymissa tapahtuneista merkittävistä muutoksista?	3,8
20) Raportoidaanko konsernijohdolle yhtiön toimintaympäristön merkittävistä muutoksista?	3,8
21) Raportoidaanko konsernijohdolle yhtiön suunnitelmista (pts) ja niiden toteutumisesta? 2 eos	3,6
22) Ovatko konserniyhteisöjen hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat toimitettu konsernijohdolle kysyttäessä (pl. salassa pidettävä aineisto)? 2 eos	4,0

E) Riskienhallinnan järjestelmien toimivuus tytär- ja osakkuusyhtiöissä

23) Onko yhtiössä hyväksytty ja otettu käyttöön kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje?	3,6
24) Ovatko yhtiön riskienhallintakartoitukset tehty kattavasti ja ovatko ne ajan tasalla?	3,9
25) Arvioiko konserniyhtiön johto riskienhallinnan kehittyneisyyttä (systemaattisuus, riittävyys ja tehokkuus) vastuualueillaan?	3,8
26) Saako konsernijohto riittävästi ja luotettavaa tietoa konserniyhteisön riskienhallinnan riittävyydestä ja tehokkuudesta?	3,9
27) Onko konsernijohdolla perusteltu käsitys konserniyhteisön keskeisistä toimintaan ja talouteen liittyvistä riskeistä ja riskienhallinnan riittävyydestä?	4,0
28) Onko yhtiön hallitus toteuttanut itsearviointia?	7 kyllä

29) Onko yhtiön toimitusjohtaja toteuttanut itsearviointia/kehityskeskustelu?	5 kyllä
30) Onko yhtiön lähipiirin kanssa tehty liiketoimintaa (pl. emo- ja sisaryhtiöt)?	8 ei
31) Onko yhtiöönne liittyen tietoonne tullut korruptioon, lahjontaan tai ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita?	8 ei
32) Onko yhtiöllä systemaattiset ulkoisen tiedottamisen tiedotuskanavat ja menettelyt?	8 kyllä
33) Onko yhtiöllä systemaattiset sisäisen tiedottamisen tiedotuskanavat ja menettelyt?	7 kyllä
34) Soveltaako yhtiö toiminnassa tietosuojalain ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen tavoitteita? (henkilötietojen käsittely)	8 kyllä

Kaupunginhallitus toteaa, että kirjallisen arvioinnin perusteella konsernivalvonnan järjestäminen on järjestetty hyvin 3,6 (kaikkien kysymysten keskiarvo vuosina 2019 3,4, 2018: 3,3, 2017: 3,5, 2016: 3,3, 2015: 3,4 ja 2014: 3,4). Parhaiten onnistuneeksi osa-alueeksi koettiin edellisvuosista poiketen riskienhallinnan järjestelmien toimivuus tytäryhtiöissä. Toiseksi parhaaseen kokonaisarvioon ylsi toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi.

Ensimmäisessä osiossa Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa, kysymys liittyen ohjeistukseen siitä, että konsernijohto pidetään riittävästi ajan tasalla ja että päätöksenteko on tarkoituksenmukaista, saivat parhaat arvosanat. Ensimmäinen nosti arvosanaansa hieman viime vuodesta.

Toisessa osiossa (ohjeiden anto edustajille tytäryhtiöissä) kysymys siitä, ovatko valtuuston päättämät omistajapolitiittiset linjaukset toteutuneet, menestyi erinomaisesti (3,8). Hallitusjäsenten nimeämisen painotusta asiantuntemukseen ja riippumattomuuteen heikentyi arviossa.

Tavoitteiden asettamiseen ja toteutumisen arviointeihin oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä (3,6-3,7), mutta edelleen asunto- ja kiinteistöosakeyhtiön eivät kaikki ole varautuneet riittävästi korvausinvestointeihin. Tosin kaikkia yhtiöitä asia ei kosketa.

Toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurannan osiossa tulokset muuttuivat eniten parempaan suuntaan. Mm. raportoinnit toiminnan volyymin ja toimintaympäristön merkittävistä muutoksista, nostivat arvosanojaan. Kysymys toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan ja analysointiin sai huomattavasti edellistä vuotta paremman arvion. Raportointi investointitarpeista ja niihin varautumisesta sen sijaan heikkeni.

Osio riskienhallinnan ja järjestelmien toimivuus tytäryhtiöissä sai edellisestä arvioinnista parantuneen arvion. Riskienhallinnan kouluttamiseen on panostettu koko konsernissa. Yhtiöissä on jo aiemmin hyväksytty vuonna 2017 kaupunkikonsernin ohjeistus ja sen edellyttämät menettelyt ovat vakiintuneempia. Erityisesti arvioidaan edellisvuotta paremmin, että yhtiö on tehnyt systemaattiset riskienarvioinnit itse ja että konsernijohto saa riittävästi ja luotettavaa tietoa riskienhallinnan riittävydestä ja tehokkuudesta.

Uusina kysymyksinä mukaan tulivat arviot sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen systemaattisista menettelyistä ja kanavista sekä kysymys henkilötietoihin liittyvän tietosuojalainsäädännön toteuttamisesta asianmukaisesti yhtiön toiminnassa. Tiedottamismenettelyn ovat hallinnassa ja ajan tasalla, samoin henkilötietojen käsittely.

Lopuksi yhtiöiltä kysyttiin hallitusten ja toimitusjohtajien itsearvioinneista/kehityskeskusteluista. Hallitukset ovat arvioineet toimintaansa kiittävästi, mutta toimitusjohtajien osalta arviot ovat vähentyneet. Konsernin yhteinen pohja hallituksen itsearviointiin on annettu avuksi yhtiöille.

Arviota pyydettiin myös tiedoista yhtiöiden lähipiiriin kohdistuvasta liiketoiminnasta (pl. emo- tai sisäyhtiöt), mikä vaikuttaa yhtiön luotettavuuden yleiseen arviointiin. Samoin kysymys liittyen korruptioon jne. on kysymys, jolla halutaan varmistaa yhtiöiden huomion kiinnittäminen mahdollisiin riskeihin.

Samassa yhteydessä yhtiöitä on pyydetty esittämään lyhyt kuvaus heidän oman sisäisen valvontansa ja riskien hallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus toteaa, että vastausten perusteella kokonaistilanne on edelleen hyvällä tasolla. Tavoitteiden asettaminen, ohjeistus, raportointi ja yhteydenpito kokonaisuudessaan sekä sisäinen valvonta ml. riskienhallinta osa-alueena ovat vakiintuneet. Konserniohjaukseen ja tehokkaan konsernirakenteen kehittämiseen on kiinnitetty myös huomiota ja tehty toimenpiteitä. Mm. konsernijohto ja yhtiöiden hallitukset tapaavat vuosittain valtuuston asettamien tavoitteiden täsmentämiseksi. Yhteisiä teemoja ja mallipohjia eri tarpeisiin on hyödynnetty. Koko konsernin kattavia yhteisiä tavoitteita ja haasteita on ratkottu yhdessä. Säännöllinen yhteydenpito kaupunkikonsernin yhteistyöryhmässä, Kangasalan konserniohje, Kangasalan omistajapolitiikka –asiakirja, Palkitsemisperusteet ja Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje Kangasalan kuntakonsernissa -ohje ovat vakiinnuttaneet toimintatapoja ja tavoitteita.

2.7.6 Konsernin tuloslaskelma Tp 2020 ja sen tunnusluvut

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNITULOSLASKELMA

	2020	2019
Toimintatuotot	124 217 632,79	119 381 164,08
Toimintakulut	-274 709 327,79	-269 358 480,49
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappio)	209 807,93	137 773,99
Toimintakate	-150 281 887,07	-149 839 542,42
Verotulot	137 479 091,16	130 860 717,06
Valtionosuudet	51 593 141,29	38 621 859,65
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	136 229,76	100 486,99
Muut rahoitustuotot	2 789 522,30	2 435 555,94
Korkokulut	-1 322 885,86	-1 240 299,82
Muut rahoituskulut	-482 680,08	290 108,49
Vuosikate	39 910 531,50	21 228 885,88
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 235 995,48	-18 757 516,79
Omistuksen eliminointierot	-584 667,26	-6 874,65
Arvonalentumiset	0,00	-1 815,04
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	19 089 868,76	2 462 679,40
Tilinpäätössiirrot	687,53	382,23
Tilikauden verot	-579 823,77	-323 798,53
Laskennalliset verot	-68 404,51	-120 655,33
Vähemmistöosuudet	-563 304,65	-140 772,25
Tilikauden ali-/ylijäämä	17 879 023,36	1 877 835,52

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toimintatuotot/toimintakulut %	45,2	44,3
Vuosikate/poistot %	197,2	113,2
Vuosikate €/asukas	1 238	666
Asukasmäärä 31.12.	32 214	31 868

2.7.7 Konsernin rahoituslaskelma Tp 2020 ja sen tunnusluvut

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	39 910 531,50	21 228 885,88
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-579 823,77	-323 798,53
Tulorahoituksen korjauserät	-1 492 680,28	-2 417 972,93
Yhteensä	37 838 027,45	18 487 114,42
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-47 631 064,06	-43 978 459,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	679 086,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 634 329,36	3 839 819,26
Yhteensä	-35 317 648,70	-40 138 640,53
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 520 379,75	-21 651 526,11
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-26 548,31
Antolainasaamisten vähennykset	99 390,96	101 254,47
Yhteensä	99 390,96	74 706,16
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 005 244,95	49 646 653,60
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 776 596,13	-13 717 668,65
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 427 596,79	277 347,26
Yhteensä	11 656 245,61	36 206 332,21
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	109 633,45	-753 717,43
Vaihto-omaisuuden muutos	-94 116,37	-25 023,14
Saamisten muutos	-1 656 959,29	5 561 700,34
Korottomien velkojen muutos	4 415 070,58	-1 840 289,69
Yhteensä	2 773 628,37	2 942 670,08
Rahoituksen rahavirta	14 529 264,94	39 223 708,45
Rahavarojen muutos	17 049 644,69	17 572 182,34
Rahavarat 31.12.	78 459 128,77	61 409 485,07
Rahavarat 1.1.	61 409 485,07	43 837 302,74
	17 049 643,70	17 572 182,33
Rahavarojen muutos	17 049 644,69	17 572 182,33
Yritysjärjestelyssä tulleet rahavarat	0	0

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Investointien tulorahoitus%	85,0	48,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä (5) vuodelta te	-13 113,65	-8 819
Lainanhoitokate	2,3	1,5
Laskennallinen lainanhoitokate	2,1	1,2
Kassan riittävyys	83,9	68,3
Asukasmäärä 31.12.	32 214	31 868

2.7.8 Kangasalan kaupungin konsernitase Tp 2020 ja sen tunnusluvut

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNITASE

2020

2019

V A S T A A V A A

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	332 245,08	240 717,96
Muut pitkävaikutteiset menot	1 824 865,34	1 889 742,67
Ennakkomaksut	203 679,44	188 580,30

Aineettomat hyödykkeet yhteensä 2 360 789,86 2 319 040,93

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	35 238 327,30	31 693 404,74
Rakennukset	145 648 026,58	126 210 832,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 638 056,86	47 008 248,49
Koneet ja kalusto	8 983 364,99	6 143 067,73
Muut aineelliset hyödykkeet	505 182,95	362 229,60
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	14 871 662,39	33 225 442,71

Aineelliset hyödykkeet yhteensä 259 884 621,07 244 643 226,02

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosuudet	1 686 402,61	1 268 589,54
Muut osakkeet ja osuudet	8 797 549,37	8 552 908,93
Muut lainasaamiset	74 665,91	99 836,08
Muut saamiset	422 168,85	496 389,65

Sijoitukset yhteensä 10 980 786,74 10 417 724,20

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ 273 226 197,67 257 379 991,15

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	518 631,55	454 541,22
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 391 936,84	3 368 381,02
Muut toimeksiantojen varat	194 599,58	194 565,15

Toimeksiantojen varat yhteensä 4 105 167,97 4 017 487,39

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	913 761,79	805 028,79
Valmiit tuotteet	2 612,92	2 612,92
Muu vaihto-omaisuus	0,00	14 616,62

Vaihto-omaisuus yhteensä 916 374,71 822 258,33

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	246 414,22	340 014,22
Laskennalliset verosaamiset	10 016,08	12 431,77
Muut saamiset	46 244,75	418 336,57
Siirtosaamiset	88 912,35	154 923,82

Pitkäaikaiset saamiset yhteensä 391 587,40 925 706,38

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	11 696 815,80	9 327 528,51
Lainasaamiset	32 641,16	30 590,92
Laskennalliset verosaamiset	74,35	73,36
Muut saamiset	2 170 817,57	3 113 446,84
Siirtosaamiset	2 684 950,24	1 904 505,60

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä 16 585 299,12 14 376 145,22

Saamiset yhteensä 16 976 886,52 15 301 851,60

Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet	68 228,54	68 228,54
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	542 140,75	550 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	106 297,89	142 786,80
Muut arvopaperit	34 444 435,02	32 914 333,55

Rahoitusarvopaperit yhteensä 35 161 102,20 33 675 348,89

Rahat ja pankkisaamiset 43 298 026,58 27 734 136,19

Vaihtuvat vastaavat yhteensä 96 352 390,01 77 533 594,99

VASTAAVAA YHTEENSÄ 373 683 755,65 338 931 073,53

KANGASALAN KAUPUKI

KONSERNITASE

VASTATTAVAA

2020

2019

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	66 725 408,03	66 725 408,03
Säätiöiden pääomat	77 322,29	77 322,29
Arvonkorotusrahasto	19 644,28	19 644,28
Muut omat rahastot	1 114 772,32	1 115 459,86
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	69 099 773,31	67 221 937,78
Tilikauden yli/alijäämä	17 879 023,38	1 877 835,53

Oma pääoma yhteensä 154 915 943,61 137 037 607,77

VÄHEMMISTÖOSUUDET

1 971 721,02 1 422 901,34

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset 1 607 872,00 1 685 605,94

Pakolliset varaukset yhteensä 1 607 872,00 1 685 605,94

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiaannot	583 542,85	353 362,58
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 784 560,30	2 942 385,18
Muut toimeksiantojen pääomat	303 531,23	178 572,58

Toimeksiantojen pääomat yhteensä 3 671 634,38 3 474 320,34

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	119 506 188,94	110 485 090,22
Lainat julkisyhteisöiltä	13 788,26	18 175,44
Lainat muilta luotonantajilta	10 778 922,91	11 296 090,46
Saadut ennakot	1 077 384,10	1 077 384,10
Ostovelat	57 974,79	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	14 616 593,81	13 651 837,09
Siirtovelat	185 428,52	
Laskennalliset verovelat	17 067,57	20 247,15

Pitkäaikainen yhteensä 146 253 348,90 136 548 824,46

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 535 953,20	14 812 268,30
Lainat julkisyhteisöiltä	4 387,17	4 073,80
Lainat muilta luotonantajilta	1 178 067,35	973 714,82
Saadut ennakot	2 036 024,94	410 679,92
Ostovelat	18 373 719,37	14 228 906,07
Muut velat	3 242 146,17	4 245 425,30
Siirtovelat	20 575 138,76	22 838 116,10
Laskennalliset verovelat	1 317 798,74	1 248 629,36

Lyhytaikainen yhteensä 65 263 235,70 58 761 813,68

Vieras pääoma yhteensä 211 516 584,60 195 310 638,14

VASTATTAVAA YHTEENSÄ **373 683 755,61** **338 931 073,53**

Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	42,3	41,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66,5	67,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	86 979	69 100
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas	2 700	2 168
Konsernin lainat €/asukas	4 657	4 317
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	150 017	137 589
Konsernin vuokravastuut 31.12.	18 219 844	15 089 459
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	168 238 152	152 678 872
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	5 223	4 791
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1 000 euroa	75	100
Konsernin henkilöstömäärä	2 860	2 896
Asukasmäärä 31.12.	32 214	31 868

2.8. Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n 3 mom. mukaan kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 18 792 301,92 euroa ylijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää valtuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että

- kirjataan vapaaehtoiisiin varauksiin 300 000 euron investointivaraus kohteeseen Koy Taloherttua pääomasijoituksena,
- kirjataan vapaaehtoiisiin varauksiin 3 300 000 euron investointivaraus maa-alueiden hankintaan,
- kirjataan vapaaehtoiisiin varauksiin 600 000 euron investointivaraus kohteena Urheilutie,
- kirjataan vapaaehtoiisiin varauksiin 1 000 000 euron investointivaraus kohteena Huutijärvi-Sahalahti kevyenliikenteenväylä,
- kirjataan vapaaehtoiisiin varauksiin 800 000 euron investointivaraus kohteena Rissonkatu
- kirjataan vapaaehtoiisiin varauksiin 2 000 000 euron investointivaraus kohteena Lemetty,
- poistoeron muutokseksi kirjataan yhteensä 194 109,74 euroa, joka muodostuu investointivaroista koskien Pohjan jätevedenpuhdistamoa ja Kuhmalahden kuntosalia 7 175,04 euroa sekä Lamminrahkan eritasoliittymä 186 934,70 euroa,
- ja että tilikauden ylijäämä 10 986 411,66 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä yhteensä 53,7 milj. euroa.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.1 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen palvelukeskuksittain

Strateginen johto	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA 2020	To- teuma %
Tuloarviot ja määrä- rahat							
Toimintatuotot	4 893 055	4 716 861	-800 000	3 916 861	6 842 459	2 925 599	174,69%
ulkoiset	2 363 964	1 750 000	-800 000	950 000	4 153 983	3 203 983	437,26%
sisäiset	2 529 090	2 966 861		2 966 861	2 688 477	-278 384	90,62%
Toimintamenot	-15 721 250	-17 555 229	-400 000	-17 955 229	-15 590 243	2 364 985	86,83%
ulkoiset	-14 304 610	-15 717 000	-400 000	-16 117 000	-14 360 075	1 756 926	89,10%
sisäiset	-1 416 640	-1 838 228		-1 838 228	-1 230 168	608 060	66,92%
Toimintakate	-10 828 195	-12 838 368	-1 200 000	-14 038 368	-8 747 784	5 290 584	62,31%
Poistot ja arvonalentumiset	-74 661	-73 021		-73 021	-73 021	0	100,00%

- Henkilöstökuluissa mukana luottamushenkilöiden palkkiot (ml. vaalit) sekä esim. koko kaupungin kesätyöntekijät ja työllistetyt

Sosiaali- ja terveyskeskus	TP2019	TA 2020	TA-muutok- set	MTA 2020	TP2020	Erotus MTA 2020	To- teuma %
Tuloarviot ja määrä- rahat							
Toimintatuotot	26 000 540	25 800 690		25 800 690	26 179 756	379 066	101,47%
ulkoiset	26 000 540	25 800 690	0	25 800 690	26 179 756	379 066	101,47%
Toimintamenot	-113 914 926	-116 223 510		-116 223 510	-118 349 693	-2 126 183	101,83%
ulkoiset	-106 823 404	-109 378 839	0	-109 378 839	-111 268 763	-1 889 924	101,73%
sisäiset	-7 091 523	-6 844 671		-6 844 671	-7 080 930	-236 259	103,45%
Toimintakate	-87 914 387	-90 422 820		-90 422 820	-92 169 937	-1 747 117	101,93%
Poistot ja arvonalentumiset	-300 970	-354 879		-354 879	-266 098	88 781	74,98%

Sivistyskeskus	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrära- hat							
Toimintatuotot	4 026 984	4 120 000	-950 000	3 170 000	3 637 019	467 019	114,73%
ulkoiset	3 917 764	4 120 000	-950 000	3 170 000	3 460 896	290 896	109,18%
sisäiset	109 220				176 123	176 123	
Toimintamenot	-65 575 672	-66 143 611		-66 143 611	-64 998 215	1 145 396	98,27%
ulkoiset	-49 007 808	-49 843 440	0	-49 843 440	-48 958 735	884 704	98,23%
sisäiset	-16 567 864	-16 300 172		-16 300 172	-16 039 480	260 692	98,40%
Toimintakate	-61 548 688	-62 023 611	-950 000	-62 973 611	-61 361 196	1 612 415	97,44%
Poistot ja arvonalentumiset	-256 371	-463 340		-463 340	-318 433	144 907	68,73%

Tekninen keskus	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma -%
Tuloarviot ja määrä- rahat							
Toimintatuotot	28 845 637	28 378 405	-200 000	28 178 405	28 616 318	437 913	101,55%
ulkoiset	4 860 247	4 830 000	-200 000	4 630 000	5 526 932	896 932	119,37%
sisäiset	23 985 390	23 548 405		23 548 405	23 089 385	-459 020	98,05%
Toimintamenot	-30 076 913	-31 619 305		-31 619 305	-29 302 996	2 316 309	92,67%
ulkoiset	-28 418 526	-29 942 000	0	-29 942 000	-27 598 386	2 343 614	92,17%
sisäiset	-1 658 387	-1 677 305		-1 677 305	-1 704 610	-27 305	101,63%
Toimintakate	-1 231 276	-3 240 900	-200 000	-3 440 900	-686 679	2 754 222	19,96%
Poistot ja arvonalentumiset	-10 358 440	-9 678 786		-9 678 786	-9 694 696	-15 910	100,16%

Kaupunki ilman Vesi- liikelaitosta	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrä- rahat							
Toimintatuotot	63 766 216	63 015 956	-1 950 000	61 065 956	65 275 552	4 209 596	106,89%
ulkoiset	37 142 516	36 500 690	-1 950 000	34 550 690	39 321 567	4 770 877	113,81%
sisäiset	26 623 700	26 515 266		26 515 266	25 953 985	-561 281	97,88%
Toimintamenot	-225 288 114	-231 541 655	-400 000	-231 941 655	-228 241 147	3 700 509	98,40%
ulkoiset	-198 553 701	-204 881 279	-400 000	-205 281 279	-202 185 958	3 095 321	98,49%
sisäiset	-26 734 413	-26 660 376		-26 660 376	-26 055 189	605 188	97,73%
Toimintakate	-161 521 899	-168 525 699	-2 350 000	-170 875 699	-162 965 595	7 910 105	95,37%
Poistot ja arvonalentumiset	-10 990 442	-10 570 026		-10 570 026	-10 352 248	217 778	97,94%

Kangasalan Vesi -liikelaitos	TP 2019	TA 2020	TA-muutokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	7 528 144	7 627 788	100 000	7 727 788	7 915 384	187 596	102,43%
ulkoiset	7 211 613	7 300 000	100 000	7 400 000	7 569 816	169 816	102,29%
sisäiset	316 531	327 788		327 788	345 567	17 779	105,42%
Toimintamenot	-4 827 454	-4 782 677	-100 000	-4 882 677	-4 874 432	8 245	99,83%
ulkoiset	-4 621 636	-4 600 000	-100 000	-4 700 000	-4 630 068	69 931	98,51%
sisäiset	-205 818	-182 677		-182 677	-244 364	-61 687	133,77%
Toimintakate	2 700 690	2 845 111	0	2 845 111	3 040 952	195 841	106,88%
Poistot ja arvonalentumiset	-2 344 627	-2 450 000		-2 450 000	-2 357 833	92 167	96,24%

KOKO KAUPUNKI, ml. Vesilaitos	TP 2019	TA 2020	TA-muutokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrärahat	Tyhjä rivi	Tyhjä rivi					
Toimintatuotot	71 294 359	70 643 744	-1 850 000	68 793 744	73 190 935	4 397 192	106,39%
ulkoiset	44 354 128	43 800 690	-1 850 000	41 950 690	46 891 383	4 940 693	111,78%
sisäiset	26 940 231	26 843 054		26 843 054	26 299 553	-543 501	97,98%
Toimintamenot	-230 115 568	-236 324 332	-500 000	-236 824 332	-233 115 578	3 708 754	98,43%
ulkoiset	-203 175 337	-209 481 278	-500 000	-209 981 278	-206 816 026	3 165 252	98,49%
sisäiset	-26 940 231	-26 843 054		-26 843 054	-26 299 553	543 501	97,98%
Toimintakate	-158 821 209	-165 680 588	-2 350 000	-168 030 588	-159 924 643	8 105 945	95,18%
Poistot ja arvonalentumiset	-13 335 069	-13 020 026		-13 020 026	-12 710 081	309 945	97,62%

3.1.1 Strateginen johto

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Oskari Auvinen

Talous

Strateginen johto	TP 2019	TA 2020	TA-muutokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA 2020	To-teuma %
Tuloarvioit ja määrärahat							
Toimintatuotot	4 893 055	4 716 861	-800 000	3 916 861	6 842 459	2 925 599	174,69%
ulkoiset	2 363 964	1 750 000	-800 000	950 000	4 153 983	3 203 983	437,26%
sisäiset	2 529 090	2 966 861		2 966 861	2 688 477	-278 384	90,62%
Toimintamenot	-15 721 250	-17 555 229	-400 000	-17 955 229	-15 590 243	2 364 985	86,83%
ulkoiset	-14 304 610	-15 717 000	-400 000	-16 117 000	-14 360 075	1 756 926	89,10%
sisäiset	-1 416 640	-1 838 228		-1 838 228	-1 230 168	608 060	66,92%
Toimintakate	-10 828 195	-12 838 368	-1 200 000	-14 038 368	-8 747 784	5 290 584	62,31%
Poistot ja arvonalentumiset	-74 661	-73 021		-73 021	-73 021	0	100,00%

Toimintaympäristö

Strateginen johto muodostuu seuraavista tehtävistä: vaalit, tarkastustoimi ja strateginen johto, kehittämisspalvelut, henkilöstöpalvelut, viestintä, työllisyyspalvelut, talouspalvelut, toimistopalvelut, lakimiespalvelut, logistiikkapalvelut, liikennesuunnittelu, verotus sekä omistajaohjaus.

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille vaikuttamalla yhteiskunnalliseen kehitykseen, johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteen sovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallituksen tehtäväalueita ovat mm. palvelut, talous ja maankäyttö, asunto-, elinkeino- ja maapolitiikka, edunvalvonta, kuntien välinen yhteistoiminta, sidosryhmät ja tiedottaminen, omistajapolitiikka ja omistajastrategia, konserniohjaus ja konsernivalvonta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Talouspalvelut tukee kaupungin strategista johtamista sekä palvelukeskusten toimintaa taloushallinnon sekä keskitettyjen ICT-palvelujen rutiini- ja asiantuntijapalveluilla. Talouspalvelut tuottaa virallisen talousraportoinnin hallitukselle ja valtuustolle sekä vastaa johdon raportoinnin kehittämisestä yhteistyössä Kehittämispalvelujen kanssa.

Kehittämispalvelut koordinoi kaupungin sisäistä ja ulkoista kehittämistoimintaa sekä muun muassa kymppityöryhmän työskentelyä. Kehittämispalvelut osallistuu kaupunkitason näkökulmasta kaupungin hankkeisiin, selvityksiin sekä muihin poikkihallinnollisiin valmistelutehtäviin.

Toimistopalvelut tukee kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua ja asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden.

Liikennesuunnittelu- ja logistiikkapalvelut vastaa kaupungin kuljetuksista ja joukkoliikenteestä.

Lakimiespalvelut vastaa kaupungin oikeudellisista asiantuntijapalveluista sekä keskusvaalilautakunnan sihteerin ja pysäköinninvalvojan tehtävien hoitamisesta.

Viestintä välittää asukkaille ja muille sidosryhmille tietoa kaupungin toiminnasta, edistää päätöksenteon avoimuutta sekä aktivoi kaupunkilaisia osallistumaan ja vaikuttamaan kaupungin asioihin. Tapahtumien koordinointi sisältyy viestinnän tehtäviin.

Työllisyyspalvelut vastaa pitkäaikaistyöttömien ja nuorten monialaisista työllisyyttä edistävästä palveluista. Kangasala osallistuu työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP).

Henkilöstöpalvelut johtaa, koordinoi ja kehittää organisaation henkilöstöasioita esimiestyön tukena. Kaupungin palkkaa saavan henkilöstön määrä joulukuussa 2020 oli 1 942 henkilöä. Vakituisen henkilöstön määrä on 1 722 henkilöä.

Business Kangasala Oy vastaa kaupungin elinkeinopalveluista. Elinkeinopalveluilla tuetaan yritysten kehittymistä, toimintaympäristöä ja uudistumista. Houkuttelemme yrityksiä sijoittumaan kaupunkiin aktiivisella markkinoinnilla ja tonttipolitiikalla. Kaupunginhallitus hyväksyy palvelusopimuksen, jossa sovitetaan yhtiölle yksityiskohtaiset tavoitteet.

Painopistealueet

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Valtuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa on 12 laajaa tavoitetta, jotka ovat painopistealueina lähivuo-det. Erityisesti esiin nousevat palvelukulttuurin edistäminen, hyvinvoinnin eri osa-alueet, elinkeinoelämän teemat uusine alueineen ja palveluineen sekä vapaa-ajan mahdollisuudet.

Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Investointeihin, kasvuun ja toimintaympäristön muutoksiin varaudutaan suunnittelemalla investointeja Kangasalan kymppi + 5 suunnitteluvälineen mukaisesti.

Kaupunginhallitus johtaa strategisen yleiskaavan toimeenpanoa. Kangasala osallistuu aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudun kuntien väliseen yhteistyöhön ja tekee lisäksi tarkoituksenmukaista yhteistyötä kaikilla kaupungin raja-alueilla. Keskeisimmät yhteistyökohteet Tampereen kaupungin kanssa ovat Lamminrahka-Ojalan alue sekä Tarastenjärven ja Saarenmaan elinkeinoalueet. Kaikessa kehittämistyössä huomioidaan MAL-sopimuksen tavoitteet.

Kaupunginhallitus arvioi konsernirakenteen osalta tarkoituksenmukaisen omistamisen perusteita omistajastrategian kautta. Kaupunkistrategian mukaisesti kaikelle omistukselle on perusteet ja kehitystavoitteet. Konserniohje yhtenäistää konserniyhtiöiden ohjaamista. Konserniohjausta ja konsernin

kokonaisetua toteutetaan tiiviisti mm. siten, että konsernijohto tapaa keskeisten kaupungin omistamien yhtiöiden hallituksia ja yhteistyöryhmän toiminta on tuloksellista ja yhteistyötä lisäävää.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan voimassa olevan toimintaohjeen mukaisesti.

Henkilöstötyötä ohjaa kaupunkistrategiasta johdettu henkilöstö- ja työhyvinvointiohjelma. Vuoden 2020 painopisteinä ovat olleet henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukeminen ja rekrytoinnin kehittäminen. Työkykyjohtamista on korostettu sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Osana työhyvinvointitoimintaa aloitimme Hyvinvoiva ja aktiivinen Kangasala-hankkeen. Käynnistimme työterveysyhteistyön uuden työterveystoimijan kanssa 1.1.2020 lukien. Koronatilanne on heijastunut myös henkilöstöpalvelujen työhön monin tavoin vuoden aikana.

Elinkeinopalvelut tuottaa Business Kangasala Oy. Kaupunginhallitus hyväksyy palvelusopimuksen yhtiön kanssa. Yhtiön tehtävänä on toteuttaa kaupungin elinkeino- ja matkailuohjelman tavoitteet. Lisäksi yhtiö vastaa yhteistyöstä Business Tampereen kanssa. Business Kangasala Oy toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kanssa. Yhtiön toimialaan tulevat myös matkailun edistäminen sekä tapahtumatalouden edistäminen. Keskeisiä kehityshankkeita ovat Saarenmaan uuden elinkeinoalueen kehittäminen, Lamminrahkan yhteyteen valmisteltavat elinkeinoalueet ja Tarastejärven kiertotalousalueen edistäminen yhteistyössä alueen kehittäjän kanssa.

Työllisyyspalvelujen tavoitteena on työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen aktiivimalla pitkäaikaistyöttömiä. Nuorisotakuuta toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä voimavarojen puitteissa.

Viestinnällä tuetaan kaupunkistrategian toteuttamista. Kaupungin brändin mukaista tunnettuuden edistämistä on lisätty erityisesti verkkoviestinnässä. Uusista elinkeino- ja asuinalueista sekä keskustan uusista rakennushankkeista on viestitty aktiivisesti ja uutta markkinointimateriaalia on tuotettu. Kaupungin asemaa ja näkyvyyttä erilaisten tapahtumien järjestämisen paikkana on vahvistettu rekrytoimalla tapahtumakoordinaattori. Koronatilanteen vuoksi tapahtumia on järjestetty pääasiassa virtuaalisesti ja uudenlaisia digitapahtumia on syntynyt runsaasti. Tapahtumien koordinointi tapahtuu viestinnän alaisuudessa.

STRATEGISET TAVOITTEET 2020

Numero	Strateginen tavoite
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
6	Sijainnista vetovoimaa - sujuvasti arkeen
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
10	Tarkoituksenmukainen ja tavoitteellinen omistaminen
12	Kehitämme Kangasalan imagoa

Toiminnalliset tavoitteet

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
3.4	Varaudumme hallitusohjelmaan kirjattuun työllisyshankkeeseen, jossa kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan.	Valmistauduttiin kuntakokeilun aloittamiseen elokuussa 2020. Kokeilulaki hyväksyttiin eduskunnassa vasta joulukuussa 2020 ja kokeilu alkaa 1.3.2021.
3.5	Kehitämme monipuolisesti työllisyydenhoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys sekä osatyökykyiset	Pandemian johdosta asiakkaiden henkilökohtaisia tapaamisia joudumme rajoittamaan ja käyttämään sähköisiä palveluja. Yhteydenpito asiakkaiden kanssa toteutettiin puhelimitse ja Teamsin välityksellä. Ryhmätoiminnoissa otimme käyttöön Teams, Meet ja Discord alustoja.
4.1	Tuemme henkilöstön hyvinvointia ja jaksamista	Aloitimme työhyvinvointia ja jaksamista tukevan Hyvinvoiva ja aktiivinen Kangasala-hankkeen (mm. tietoisuus, työterveyskyselyn perusteella työterveyden lisäpalvelut ja ryhmätoiminnot, esimiestilaisuudet). Uudistimme työhyvinvointikyselyn. Otimme käyttöön uuden palkitsemisjärjestelmän.
4.2	Kehitämme osaamisen johtamista	Päivitimme henkilöstö- ja koulutussuunnitelman sisältöä, painotimme osaamisen johtamisen merkitystä ja osaamistarpeiden ennakoinnin merkitystä mm. esimiesiltapäivässä. Suunnittelimme työhyvinvointikyselyyn liittyvän hyvinvointi- ja osaamiskeskustelun.
4.3	Lisäämme työnantajanäkyvyyttä ja kehitämme rekrytointia	Toteutimme videohaastattelu- ja työhaastattelukoulutukset. Laajensimme kuntarekryn sijaisrekry-toiminnon käyttöä. Kehitimme sähköistä ja kirjallista markkinointimateriaalia. Kaupunki-infolle suunniteltu rekrytointitapahtuma peruuntui koronan vuoksi.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
6.1	Edistämme tiheää joukkoliikennettä - kuuma nauhataajama	Pandemian johdosta vuoroja jouduttiin supistamaan. Matkustajamäärät -34 %. Loppuvuonna elpymistä.
9.1	Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella	Kaupunki oli mukana perustamassa Suomi-Rata Oy:tä. Palkitsemisperiaatteet otettiin käyttöön konserniyhtiöissä. Konserniyhtiöt olivat mukana verkkosivujen saavutettavuushankkeessa.
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme	Eri palvelukeskukset ovat arvioineet tuottavuutta, esimerkiksi varhaiskasvatuksen seutuarvioinnin yhteydessä. Kaupunkitasolla seurataan kustannuskehitystä edelliseen vuoteen verrattuna.
9.4	Pidämme tulot ja menot tasapainossa	Maan hallituksen kunnille kohdistamat tukitoimet mahdollistivat osaltaan ennätysellisen suuren tilinpäätöksen ylijäämän. Tulot ja menot ovat tasapainossa myös ilman valtion tukitoimia.
9.7	Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin pitkän aikavälin suunnittelulla	Tilinpäätöksen tuloksesta on muodostettu 8 milj. euron investointivaraus taasaamaan suhdannevaihteluja ja turvaamaan investointien rahoitusta. Jatkuva pitkän aikavälin suunnittelu 10+5 ohjelman avulla on pysyvä, vuosittain toistuva prosessi.
10.1	Kaikella omistuksella on tarkoitus ja tavoite	Jokaiselle yhtiölle on määritelty vuosittain omistajan tavoitteet ja valtuustokausittain arvioidaan yhtiön kokonaistilanne.
12.6	Lisätään uuden ilmeen mukaista näkyvyyttä (lisätavoite)	Brändinäkyvyyttä on lisätty erityisesti verkkoviestinnässä ja tapahtumissa.

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TP2020
Sairauspoissaolot (Kuntari-luku)	6,2	5,2	5,5
Kuntari = Tiedolla johtamisen järjestelmä			

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Kangasalan kaupunki			
Vuosikate euroa /asukas	431	432	977
Lainakanta euroa /asukas	2 160	2 733	2 262
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	1 081 238	1 200 000	712 739
Henkilöstön määrä			
-voimassa oleva palvelussuhde	2 054	2 060	2 100
-Palkkaa saavan henkilöstön määrä (vuoden keskiarvo)	1 937	1 940	1916
Henkilöt, joilla ei sairauspoissaoloja vuoden aikana (kaikki palvelussuhteet)	45 %	50 %	42 %
Henkilötyövuodet (htv 2)**	1 875	1 885	1 858
Henkilöstökustannukset milj. euroa	87,9	90,9	88,2

**)palkalliset palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä, luku Populuksesta

Strateginen johto	TP2019	TA2020	TP2020
Henkilöstö (budjetoidut vakanssit)	34	35	35
Työllistetyt (koko kaupunki)	59	27	27
Toimintakulut/asukas	638	500	446
ulkoiset nettomenot/euroa/asukas	498	471	317

Väestö 31.12.2019: 31 868

Väestö 31.12.2020: 32 229 (ennakkotieto)

3.1.2 Sosiaali- ja terveyskeskus

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Marika Lanne

Talous

Sosiaali- ja terveys- keskus	TP2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP2020	Erotus MTA 2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrära- hat							
Toimintatuotot	26 000 540	25 800 690		25 800 690	26 179 756	379 066	101,47%
ulkoiset	26 000 540	25 800 690	0	25 800 690	26 179 756	379 066	101,47%
Toimintamenot	-113 914 926	-116 223 510		-116 223 510	-118 349 693	-2 126 183	101,83%
ulkoiset	-106 823 404	-109 378 839	0	-109 378 839	-111 268 763	-1 889 924	101,73%
sisäiset	-7 091 523	-6 844 671		-6 844 671	-7 080 930	-236 259	103,45%
Toimintakate	-87 914 387	-90 422 820		-90 422 820	-92 169 937	-1 747 117	101,93%
Poistot ja arvonalentumiset	-300 970	-354 879		-354 879	-266 098	88 781	74,98%

Yhteistoiminta-alueen osalta Pälkäneen kunnalle aiheutui v. 2020 sosiaali- ja terveystoimintapalveluista 263 621 euron lisälaskutus. Muutokset aiheutuivat Kangasalan avosairaanhoitopalveluiden käytöstä (käyntien kasvu 884 käyntiä) ja Kangasalan vanhustalouden palveluiden käytöstä (ikäihmisten lyhytaikaishoito Rekolassa ja pitkäaikaishoito Pentorinteessä).

Sosiaali- ja terveystoimintakeskuksen ulkoisten toimintatuottojen toteuma v. 2020 on ollut 26 179 756 euroa ja toteumaprosentti 101,5 % (v. 2019 toteumaprosentti oli 103,2 %). Toimintatuottoja kertyi 379 066 euroa talousarviota enemmän. Ulkoisten toimintakulujen toteuma v. 2021 on ollut 111 268 763 euroa ja toteumaprosentti 101,7 % (v. 2019 toteumaprosentti oli 100,1 %). Toimintakuluja kertyi 1 889 924 euroa talousarviota enemmän. Ulkoisten toimintakulujen arvioitua isompaan kertymään vaikuttivat mm. lastensuojelun ostopalveluiden voimakas kasvu n. 2 100 000 euroa (kiireellisiä sijoituksia 38 kpl) ja vammaispalveluiden ostopalveluiden kasvu päivätoiminnassa ja asumispalveluissa n. 850 000 euroa. Valtuusto on 8.3.2021 kokouksessa hyväksynyt ulkoisten toimintakulujen ylitysoikeuden.

Poikkeukselliseen vuoteen sisältyi myös koronan aiheuttamia kustannuksien kasvuja n. 2 000 000 euroa. Näistä isoimpia kustannuksien kasvuja olivat laboratoriotutkimukset 807 000 euroa ja hoitotarvikkeet 590 000 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimintakeskuksen ulkoinen toimintakate v. 2020 on ollut 85 089 007 euroa ja toteumaprosentti 101,8 % (v. 2019 toteumaprosentti oli 99,1 %). Vuoden 2020 toimintakate on kasvanut v. 2019 tilinpäätöksestä 5,3 prosenttia (kasvu 4 266 143 euroa). Vastaava kasvu v. 2019 ja v. 2018 tilinpäätösten välillä oli 1,8 prosenttia.

Toimintaympäristö 2020

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminta tukee ja edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäisee sairauksia, sosiaalisten ongelmien syntymistä ja poistaa haittoja, jotka rajoittavat kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja osallistumista.

Kangasalan kaupunki toimii vastuukuntana Kangasalan ja Pälkäneen yhteistoiminta-alueella, joka järjestää sosiaali- ja terveysterveyspalvelut Kangasalan kaupungin ja Pälkäneen kunnan asukkaille. Kaupungin järjestämismääräyksiin kuuluvat työterveyshuoltopalvelut tuottaa Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy. Perusterveydenhuollon yö- ja viikonloppupäivystys on Valkeakosken sairaalassa. Kehyskunnat (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala ja Ylöjärvi) muodostavat yhteisen erikoissairaanhoidon palvelujen tilaajareunan.

Tampere toimii vastuukuntana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella (Tampere, Orivesi, Kangasala, Pälkäne, Valkeakoski, Urjala ja Akaa). Tampere hoitaa myös Pirkanmaan kuntien sosiaalipäivystyksen ja lastensuojelun sijaishuoltopaikkojen hankinnan. Lisäksi sosiaali- ja potilasasiainpalvelut ostetaan Tampereen kaupungilta.

Sosiaali- ja terveyskeskus muodostuu vanhustalouden, terveyspalveluiden sekä sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueista.

Vanhustalouteen kuuluvat kotona asumista tukevat palvelut ja pitkäaikaisen asumisen palvelut. Vanhustalouden tehtävänä on auttaa iäkästä ihmistä ja hänen läheisiään käyttämään ja kehittämään ikäihmisen olemassa olevia voimavaroja niin, että hän voi asua kotona sairauksista tai alenteesta toimintakyvystä huolimatta.

Terveyspalveluihin kuuluvat terveydenhuollon ammattilaisten vastaanotto- ja suun terveyspalvelut, kaupunginsairaala, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä erikoissairaanhoidon palvelut. Terveyspalveluiden tarkoituksena on vahvistaa alueen asukkaiden valmiuksia oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseen sekä tuottaa terveyden- ja sairaanhoidon palveluita.

Sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueeseen kuuluvat sosiaalityö, perhetyö, perheneuvola sekä vammais- ja kehitysvammahuolto. Sosiaalityön keskeisenä tehtävänä on ehkäistä sosiaalisia ongelmia sekä edistää ja ylläpitää alueen asukkaiden sosiaalista turvallisuutta. Sosiaalityön tavoitteena on vahvistaa asiakkaiden valmiuksia oman elämänsä hallintaan sekä edistää toimintakykyä ja mahdollisuuksia itsenäiseen elämään.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaa ohjaavat Kangasalan kaupunkistrategia sekä hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan valtioneuvostossa, ja se voi toteutuessaan muuttaa toimintaympäristöä oleellisesti lähitulevaisuudessa.

Painopistealueet 2020

Asiakaspalvelun ja asiakkaiden palvelukokemuksen parantaminen on ollut sosiaali- ja terveystieteiden toiminnan keskeinen painopistealue vuonna 2020. Palveluja on uudistettu vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin, esimerkiksi ottamalla käyttöön uusia sähköisiä asiointitapoja.

Uusina sähköisinä asiointitapoina on otettu käyttöön Omaolo-palvelun koronaoirearvio keväällä 2020. Lisäksi kouluterveydenhuollossa on pilotoitu lapsille ja nuorille Etäterkka-palvelua, jota on tarkoitus kehittää edelleen jatkossa. Asiakkaiden arkea helpottamaan on syyskuussa 2020 otettu käyttöön hoitotarvikepilotti, jossa maksuttomia hoitotarvikkeita jaetaan asiakkaille Postin lokerikkojen ja asiointipisteiden kautta. Asiakkaan palvelukokemusta on parannettu myös viestintää selkiyttämällä, esim. vammaispalvelun päätöstekstejä selkeämmiksi muokkaamalla.

Koronan vuoksi asiakastyytyväisyyttä mittaavat HappyOrNot-laitteet ovat olleet kevästä 2020 lähtien toistaiseksi poissa käytöstä, eikä asiakastyytyväisyyttä ole tämän takia saatu systemaattisesti mitattua koko vuoden ajalta. Tammi-maaliskuussa 2020 saatujen palautteiden mukaan 89 % vastaajista on ollut tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä sosiaali- ja terveystieteiden palveluihin. Asiakasraadit eivät koronan vuoksi ole kokoontuneet suunniteltuun tapaan vuonna 2020. Terveystieteiden asiakasraati on tuonut kehittämisideoita mm. sähköisten palvelujen kehittämiseen.

Pitkäaikaissairaiden omahoitoa on tuettu mm. Arkeen voimaa -ryhmävalmennuksella, joka on jäänyt tauolle kevään koronakaudeksi. Kaupunginsairaalan potilaspaikkojen riittävyys on pystytty varmistamaan hyvin toimivalla yhteistyöllä vanhuspalveluiden kanssa. Erikoissairaanhoidon tehtyjen läheteiden määrä (3 125 kpl) on vuodesta 2019 (3 084 kpl) hieman lisääntynyt. Tämä on 9,9 % lääkärin vastaanottokäyntien määrästä (2019 7,7 %). Muutosta selittää vastaanottokäyntien painottuminen sairauskäynteihin, pitkäaikaissairauksien seurantakäyntien kustannuksella.

Äitiysneuvolassa kaikkia odottavia perheitä on tuettu terveisiin elintapoihin kuten tupakoimattomuuteen, ja suun terveydenhuolto on hoitanut ja käynyt motivoivaa terveystietoa lapsiperheiden kanssa. OmaAsemilla on tarjottu matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalvelua, ja työttömien terveystarkastuksilla on tavoitettu syrjäytymisuhassa olevia.

Sosiaali- ja perhepalveluissa on kehitetty yhteistyötä eri toimijoiden kesken lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Sivustyspalvelujen kanssa yhteistyössä on luotu varhaisen puuttumisen malli koulua käymättömien lasten ja nuorten tueksi. Myös yhteistyötä perhetyön ja koulun välillä on tiivistetty. Nepsy-apuvälinelainaamo on perustettu Kangasalan kirjastoon matalan kynnyksen tueksi. Vuoden 2020 alussa perheneuvolassa järjestettiin vertaistukiryhmiä: eroryhmä, Ihmeelliset vuodet -ryhmä ja Veturi-vanhempien vertaistukiryhmät. Ryhmätoimintaa ei voitu järjestää täysipainoisesti koronan takia.

Työmenetelmiä on kehitetty syksyn 2020 aikana kouluttamalla lapsiperheiden sosiaalityön henkilöstöä systeemisen lastensuojelun menetelmään, jossa lastensuojelu organisoidaan uudenaikaisiksi monia-

laiseksi tiimityöksi. Tavoitteena oli ottaa menetelmä käyttöön muutaman lastensuojeluperheen kohdalla vielä loppuvuoden aikana, mutta koronan vuoksi tämä ei ole toteutunut. Sosiaali- ja perhepalveluissa on valmistauduttu sosiaalihuollon palvelujen asiakastietojen siirtämiseen Kanta-palveluun ja sosiaalihuollon asiakaskirjojen määrämuotoiseen kirjaamiseen.

Vanhuspalveluissa ikäihmisten kotona asumista on tuettu tarjoamalla kotihoidon asiakkaille kuntouttavia arviointijaksoja, joissa on kartoitettu asiakkaan kokonaistilanne ja avun tarve. Tarvittaessa kotihoidon asukkaille on annettu tehostettua kotikuntoutusta, josta on erityisesti hyötynneet ne iäkkäät, joiden kotona selviytyminen tuottaa haasteita. Kotisairaaloiminta ja kuntouttava kotihoito ovat tukeneet ikäihmisten kotona pärjäämistä.

Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon kysyntä on jatkanut kasvuaan, mihin on talousarviossa varauduttu. Ympärivuorokautisen hoidon tarve on kuitenkin ollut ennakoitua suurempaa, koska paikkoja ei ole vapautunut suunnitellusti. Vuoden 2020 ympärivuorokautisen hoidon asiakkaat on analysoitu ja todettu sijoitusten tapahtuneen kriteerien mukaisesti. Edelleen kehitetään kotihoidon palveluja ja selvitetään esim. yöaikaisen kotihoitopalvelun tarvetta ja siten mahdollisuuksia vähentää ympärivuorokautisen hoidon kysyntää.

STRATEGISET TAVOITTEET 2020

Numero	Strateginen tavoite
2	Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
12	Kehitämme Kangasalan imagoa

Toiminnalliset tavoitteet ja toteuma

Numero	Talousarviotavoite	Toteuma 31.12.2020
2.3	Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	Vanhuspalveluiden kaikissa yksiköissä toteutettiin vuosittainen asiakastyytyväisyyskysely syksyllä 2020. Asumispalveluiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo oli 4,0 (arviointiasteikko 1–5). Kotihoidon kokonaistyytyväisyyden keskiarvo oli 3,98 (arviointiasteikko 1–5). Omaisyyhteistyön lisäämiseksi kotihoitoon ja asumispalveluihin on perustettu Facebook-ryhmät, joissa kerrotaan kuulumisista ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista omaisille.

Numero	Talousarviotavoite	Toteuma 31.12.2020
		Vanhuspalveluihin on perustettu yhteinen laatutyöryhmä kehittämään hoidon laadun yhtenäistä mittamista ja raportointia. Asiakastyytyväisyysmittausta (HappyOrNot) toteutettiin alkuvuodesta 2020. Koronapandemian hygieniavaatimusten vuoksi laitteet on jätetty pois käytöstä maaliskuun lopussa. Vastaajista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä palveluun (1-3/2020) oli Palvelukeskus Majalassa 81 %, Pälkäneen OmaAsemalla 92 %, kaupunginsairaalassa 90 % ja keskushammashoitolassa 92 %. Terveyspalvelujen asiakasraati kokoontui kahdesti. Sähköisten palveluiden kehittämiseen on tuotu asiakasnäkökulmasta kehittämisideoita. Palvelukokemukseen, saatavuuteen ja laatuun on kerätty kehittämisideoita. Mielenterveys- ja päihdepalvelut on päivittänyt verkkosivujaan asiakasraadin ideoiden perusteella. Koronapuhelimeen sekä OmaAsemien puhelinpalveluun on toteutettu kohennustoimia useasta eri kanavasta tulleen palautteen perusteella. HaiPro ilmoitusten perusteella on kehitetty kaupunginsairaalan lääketurvallisuutta. Perhetyössä on kerätty sähköisesti palautetta koko vuoden ja palautteet on käsitelty niiden saavuttua. Kehitysvammahuollon asumisyksiköissä on toteutettu asiakas- ja omaiskysely, joka tehdään joka toinen vuosi.
3.1	Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä (omaehtoinen hyvinvointi)	Kuntouttavat arviointijaksot on toteutettu kaikille kotihoidossa uusille asiakkaille. Arviointijakson jälkeen 62 %:lla asiakkaista palvelutarve on vähentynyt ja asiakkaan omat voimavarat ovat vahvistuneet. Etäkuntoutusryhmätoiminta on aloitettu kesällä 2020 asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitämiseksi poikkeusajan palveluiden turvaamiseksi.

Numero	Talousarviotavoite	Toteuma 31.12.2020
		Lyhytaikaishoidon jaksoilla asiakkaan kanssa on asetettu jaksokohtaiset yksilölliset kuntoutumiseen ja hoitoon liittyvät tavoitteet. Kotihoidossa kodin ja arjen turvallisuusasioihin on kiinnitetty huomiota ja niistä on keskusteltu uusien asiakkaiden kanssa ensimmäisillä arviointikäynnillä. Tarvittaessa on tehty myös ikäihmisten kodin turvallisuuteen liittyvä tarkastuslista. Yli 80-vuotiaisiin, ei-palveluiden piirissä oleviin henkilöihin, oltiin yhteydessä puhelimitse tai muulla yhteydenottotavalla (Kangasala 1100 henkilöä, Pälkäne 360 henkilöä) koronaan liittyvän turvallisuuden tarkastamiseksi sekä ohjauksen ja neuvonnan varmistamiseksi. Iäkkään väestön turvallisen arjen varmistamiseksi organisoitiin myös uusia palvelumuotoja/toimintatapoja kuten ikäihmisten kauppa-asioinnin neuvontapuhelin ja etäkuntoutusryhmiä. Asumispalveluissa on kiinnitetty erityistä huomioita hygieni- ja turvakäytänteisiin koronatilanteen ehkäisemiseksi. Hyvinvointia on lisätty myös kehittämällä asukkaiden sosiaalista hyvinvointia ja arjen aktivointia. Vierailukäytäntöjen muuttuessa asukkaiden turvallisuuden tunnetta on vahvistettu läheisyhteistyötä kehittämällä, esim. viestintäkanavia lisäämällä, aktiivisen yhteydenpidon ja tiedotuksen avulla. Terveys- ja hoitosuunnitelmia on tehty Kangasalla ja Pälkäneellä yhteensä 894 kpl (1338 kpl v. 2019). Hoitajien valmistelevia vastaanottoja on ollut yhteensä 460 kpl (737 v. 2019). Asetetut tavoitemäärät on ylitetty. Tupakoimattomuuteen on kannustettu kaikkia tupakoivia perheitä. Tupakointitieto on kirjattu rakenteisesti kaikille odottajille. Kangasalan odottavista äideistä on tupakoinut satunnaisesti tai päivittäin 41 eli 6,9 %. Pälkäneen äitiysneuvoloissa on ollut kirjoilla 1–12/2020 86

Numero	Talousarviotavoite	Toteuma 31.12.2020
		raskaana olevaa. Heistä tupakoi satunnaisesti tai päivittäin 14 henkilöä, eli 16,3 %. Suomessa tupakoi keskimäärin 14 % odottajista. Perhe- ja pariterapian psykoterapeutiksi koulutettu terveyskeskuslääkäri on vuoden 2020 aikana hoitanut 22 perhettä tai paria yhteensä 64 käynnillä. Maksutonta ehkäisyä on käyttänyt yhteensä 368 asiakasta. Lapsiperheille on jaettu Kangasala-talon lahjoittamia vapaalippuja kesällä 2020 järjestettyyn Maltti ja Valtti-esitykseen. Lastensuojelun asiakkaita on tuettu taloudellisesti harrastustoiminnassa lapsikohtaisen harkinnan ja lapsen edun mukaisesti. Työikäisten sosiaalipalveluista asiakkaiden on ollut mahdollista hakea täydentävää toimeentulotukea aikuisten harrastustoiminnan tueksi. Perheneuvolassa on toiminut eroryhmä, Ihmeelliset vuodet -ryhmä sekä vanhempien vertaistukiryhmä Veturi. Vammaispalvelun päätöstekstien muokkaamista selkeämmiksi on jatkettu. Kehitysvammahuollon työntekijät ovat osallistuneet kirjaamiskoulutukseen. Kuvallinen hoito- ja ohjaussuunnitelma on kehitetty kehitysvammahuoltoon. Kirjaamista on tehty enemmän yhdessä asiakkaan kanssa yhdessä.
9.3	Arvioimme tuotavuuttamme ja tehokkuuttamme	Kaikille kotihoidon ja asumispalveluiden asiakkaille on laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelma päivitetään vähintään 2 kertaa vuodessa asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Kotihoidon ja pitkäaikaisen asumisen asiakkaille RAI-arviointiin perustuva hoitosuunnitelman päivitys on tehty 93 %:lle asiakkaista. Palvelutarpeen arvioinnit ovat toteutuneet 1–7 arkipäivän kuluessa yhteydenotosta. Poikkeustilanne ei

Numero	Talousarviotavoite	Toteuma 31.12.2020
		ole vaikeuttanut asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnin toteutumista. Tehostetun palveluasumisen keskimääräinen jonotusaika on pidentynyt, mutta yli 3 kuukautta jonottaneiden määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Ajoittaista viivettä paikkatarjontaan on aiheuttanut hoitohenkilön saatavuuden haasteet sekä paikkatilanteen vapautumisen hidastuminen. Hoitoon pääsy on vaihdellut merkittävästi vuoden aikana hidastuen syksyn kuluessa koronan vaikutuksesta. Tavoite päästä kiireettömään hoitoon OmaAsemalle 7–14 päivässä on toteutunut täysin sairaanhoitajien vastaanotoilla ja osittain lääkäreiden ja terveydenhoitajien vastaanotoilla. Kaikkien vastaanottokäyntien määrä vähentyi vuonna 2020 (vrt. vuosi 2019). Sairaanhoitajien, lähihoitajien, terveydenhoitajien ja lääkintävahtimestarien itsenäisten vastaanottokäyntien %-osuus kaikista avosairaanhoidon vastaanottokäynneistä on noussut keskusterveysasemalla, Ruutanassa ja Luopioisissa. Kiireellisen sijoituksen syitä ja taustatekijöitä on dokumentoitu. Perheneuvolan uusi Ensikäynti-malli on toiminut huhtikuun 2020 loppuun saakka. Resurssisystä ensikäynnit keskeytettiin. Toiminta pyritään käynnistämään uudelleen vuonna 2021. POP Pikkutaskun perheohjaus –toiminta on keskeytynyt koronan ja vesivahingosta johtuneen ryhmätilan remontin (6 kk) vuoksi. Toiminta käynnistetään uudelleen heti kun tilanne sallii. Neuvontapuhelin poikkeustilan aikana korvasi matalan kynnyksen yhteydenoton mahdollisuutta.

Numero	Talousarviotavoite	Toteuma 31.12.2020
12.2	Kehitämme viestintää ja markkinointia sekä lisäämme näkyvyyttä	Kotihoidon työntekijä on ollut kerran viikossa ohjaamassa ja neuvomassa kaupunkilaisia Kaupunki-infossa kerran viikossa. Vanhuspalveluiden sosiaalityöntekijä on ohjannut puhelimitse asiakkaita ja heidän läheisiään päivittäin. Vanhuspalvelujen oppilaitos- ja opiskelijayhteistyö on jatkunut, ja vanhuspalveluista on osallistuttu alkuvuodesta alueelliseen rekrytointitapahtumaan. Positiivisen näkyvyyden lisäämiseksi ja rekrytointien tehostamiseksi on hyödynnetty vanhuspalveluiden Facebook-sivuja sekä kaupungin infopistettä. Asumispalveluissa on käytetty rekrytointipalkkiota kahden vakituisen lähihoitajan rekrytoinnissa. Omaolon koronan oirearvion paikalliset ohjaukset on otettu käyttöön keväällä ja tuotantokäyttö on alkanut syyskuussa. Kaksisuuntaisen viestintäkanavan laajennusta ei ole toteutettu, koska järjestelmätoimittajalta ei ole saatu sille toimivaa ratkaisua. Lomakkeiden ohjautumistointo ei ole toteutunut järjestelmätoimittajalta 2020 aikana. Sosiaalityöntekijöillä, sosiaaliohjaajilla ja lastenvalvojilla on sovitut puhelinajat ja soittopyyntöihin vastaan otetaan neljän arkipäivän kuluessa. Sosiaali- ja perhepalvelut ovat säännöllisesti tuottaneet ajankohtaista tietoa sosiaaliseen mediaan. Työikäisten sosiaalipalveluiden omia nettisivuja on kehitetty vuoden 2020 loppupuolella asiakasystävällisemmiksi.

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TP2020
Kuntaliiton kustannusvertailu 60 isointa kuntaa ja kaupunkia, Kangasala			
Sijaluku tehokkuusjärjestyksessä (Soten nettomenot euroa/asukas)	5.	9.	-

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Kangasala ja Pälkäne			
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	638	652	640
Sosiaali- ja terveysterveyst, nettomenot/Kangasala/euroa/asukas	2 766	2 626	2 640
Sosiaali- ja terveysterveyst, nettomenot/Pälkäne /euroa/asukas	3 669	3 779	3 738

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Kangasala			
Kotona asuvia % 75 vuotta täyttäneistä 31.12.	93,1	93,1	92,6
Omaishoidon tuen saajia % 75-vuotta täyttäneistä vuoden aikana	4,4	5,0	3,6
Kotihoidon nettokustannukset: kotihoito, tehostettu kotihoito ja tukipalvelut €/asukas	168	170	174
Erikoissairaanhoidon PSHP €/asukas	1050	1032	996
- Lastensuojeluilmoitusten lkm	715	650	882
- Yhteydenotot tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL) lkm	59	80	77
- Hakemus tuen tarpeen arvioimiseksi lkm	51	70	73

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Pälkäne			
Kotona asuvia % 75 vuotta täyttäneistä 31.12.	93	92	93,1
Omaishoidon tuen saajia % 75-vuotta täyttäneistä vuoden aikana	4,7	5	4,8

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Kotihoidon nettokustannukset: kotihoito, tehostettu kotihoito ja tukipalvelut €/asukas	280	280	265
Erikoissairaanhoito PSHP €/asukas	1238	1300	1276
- Lastensuojeluilmoitusten lkm	50	50	136
- Yhteydenotot tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL) lkm	30	60	16
- Hakemus tuen tarpeen arvioimiseksi lkm	21	25	9

3.1.3 Sivistyskeskus

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja Kati Halonen

Talous

Sivistyskeskus	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrä- rahat							
Toimintatuotot	4 026 984	4 120 000	-950 000	3 170 000	3 637 019	467 019	114,73%
ulkoiset	3 917 764	4 120 000	-950 000	3 170 000	3 460 896	290 896	109,18%
sisäiset	109 220				176 123	176 123	
Toimintamenot	-65 575 672	-66 143 611		-66 143 611	-64 998 215	1 145 396	98,27%
ulkoiset	-49 007 808	-49 843 440	0	-49 843 440	-48 958 735	884 704	98,23%
sisäiset	-16 567 864	-16 300 172		-16 300 172	-16 039 480	260 692	98,40%
Toimintakate	-61 548 688	-62 023 611	-950 000	-62 973 611	-61 361 196	1 612 415	97,44%
Poistot ja arvonalentumiset	-256 371	-463 340		-463 340	-318 433	144 907	68,73%

Sivistyskeskuksen talous

Sivistyskeskuksen ulkoisten toimintatuottojen toteuma vuonna 2020 oli 109,18 % (v. 2019 toteuma 97,37 %), 290 896 € arvioitua enemmän. Ulkoisten toimintatuottojen toteutuminen yli arvioidun johtuu sivistyskeskuksen saamista valtion erityisavustuksista. Suurin avustuskokonaisuus oli opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät erityisavustukset koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen tasoittamiseen. Lisäksi sivistyskeskuksessa oli lukuisa määrä myös muita valtion erityisavustuksilla rahoitettuja hankkeita. Hankkeet jaksottuvat useammalle vuodelle. Vuodelta 2020 vuodelle 2021 siirrettyjä avustuksia oli yhteensä 776 965 €.

Ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 98,23 % (v. 2019 toteuma 100,29 %), 884 704 € arvioitua vähemmän. Ulkoisten toimintakulujen arvioitua pienempi kertymä johtuu pääosin henkilöstökulujen alittumisesta (97,17 %). Ulkoisen toimintakatteen toteuma oli 97,48 % (v. 2019 toteuma 100,55 %). Talousarvioon nähden nettoalitus oli 1 175 600 € (v. 2019 toimintakatteen ylitys 247 993 €).

Vuoden 2020 ulkoinen toimintakate on kasvanut vuoden 2019 tilinpäätöksestä 0,90 % (kasvua 407 796 €). Vastaava kasvu vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöksien välillä oli 2,2 % (kasvua 980 851 €). Valtuuston 17.8.2020 § 61 hyväksymässä muutostalousarviossa varhaiskasvatuksen maksutuottoja alennettiin 200 000 €. Muutostalousarviossa 9.11.2020 § 87 sivistyskeskuksen toimintatuottoja alennettiin yhteensä 750 000 €, joka jakaantui seuraavasti: varhaiskasvatuksen maksutuotot 50 000 €, varhaiskasvatuksen tuet ja avustukset 100 000 €, opetuspalveluiden tuet ja avustukset 500 000 € sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintatuotot 100 000 €.

Toimintaympäristö

Sivistyskeskuksen yhteinen päätavoite on ollut kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen.

Sivistyskeskus on tuottanut monipuolisia varhaiskasvatus-, opetus-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja jatkuvasti muuttuvassa ja uudistuvassa toimintaympäristössä. Palveluilla on edistetty kaupungin elinvoimaisuutta ja kaupunkilaisten hyvinvointia, mahdollisuuksia virikkeiseen vapaa-aikaan ja monipuoliseen osallistavaan toimintaan. Palvelut on järjestetty asiakaslähtöisesti ja niitä on ylläpidetty sekä kehitetty yhteistyössä asukkaiden, sidosryhmien, toisten palvelukeskusten ja yleishallinnon kanssa.

Varhaiskasvatuksen palvelualueeseen ovat kuuluneet päiväkotitoiminta, perhepäivähoito, esiopetus, avoin varhaiskasvatustoiminta, yksityinen varhaiskasvatus, lasten hoidon tuet sekä palveluseteli. Yhteistyössä opetuspalveluiden kanssa on toteutettu joustavaa esi- ja alkuopetusta Oksa-luokissa.

Opetuspalveluiden palvelualue on sisältänyt opetustoimen järjestämän esiopetuksen, perusopetuksen, koululaisten iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen. Toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta on vastannut Tampereen seudun ammattiopisto Tredu, jonka isäntäkuntana toimii Tampereen kaupunki. Tredun Kangasalan toimipiste, Kangasalan lukio ja Pikkolan yläkoulu muodostavat yhdessä Roine-kampuksen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden palvelualueeseen ovat kuuluneet kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut sekä taiteen perusopetus ja kansalaisopistopalvelut. Kansalaisopistopalvelut on tuottanut Valkeakoski-opisto ja taiteen perusopetuspalvelut on hankittu yksityisten toimijoiden sekä Valkeakoski-opiston kautta. Yhteistyötä palvelujen järjestämisessä on tehty eri järjestöjen ja seurojen lisäksi Kangasala-talon, uimahalliyhtiön ja jäähalliyhtiön kanssa.

Painopistealueet

Sivistyskeskuksen keskeisinä toiminnan painopistealueina on ollut kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen sekä asiakkaiden palvelukokemusten parantaminen. Kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistäminen on ollut koko kaupungin ja kaikkien palvelukeskusten yhteinen tehtävä ja työn tavoite, jota on koordinoitu ja ohjattu sivistyskeskuksen toimesta.

Valtuuston hyväksymät hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman päätavoitteet kuluvalle valtuustokaudelle ovat:

1. lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen
2. terveyserojen kaventaminen
3. osallisuuden vahvistaminen sekä
4. turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen

Nämä tavoitteet yhdessä kaupunkistrategian tavoitteiden kanssa ovat muodostaneet pohjan painopistealueille ja konkreettisille toimenpiteille, joita sivistyskeskuksen palvelualueilla valtuustokauden aikana on toteutettu.

Vuoden 2020 aikana kaupunkilaisten hyvinvointiin ja arjen sujumiseen vaikutti merkittävästi Covid-19 -pandemian voimistuminen maaliskuusta alkaen. Toimintoja suljettiin, siirryttiin etäopetukseen ja etätööhön, lapsia otettiin varhaiskasvatuksesta kotihoitoon ja ikäihmisten liikkumiselle ja kohtaamisille asetettiin rajoituksia. Kaupunkilaisten hyvinvoinnin tueksi kehitettiin nopeasti uusia sähköisiä palveluja, auttavia puhelinpalveluita, kouluruuan kassijakeluja, erilaisia yhteydenpitoja ikäihmisiin, kauppakassipalveluja, kirjakassikuljetuksia jne. Kesään mennessä tilanne alkoi rauhoittua ja syksyn käynnistyessä palattiin kohti normaalimpaa toimintaa. Pandemian toinen aalto kuitenkin voimistui syksyn kuluessa ja uusia rajoituksia otettiin uudelleen käyttöön. Eniten huolta tilanteen hyvinvointivaikutuksista ovat aiheuttaneet ikäihmisten liikkumisten ja tapaamisten rajoitukset sekä lasten ja nuorten harrastusten ja kohtaamisten rajoittamiset.

Hyvinvointityön toimintatapoja ja rakenteita kehitettiin ja vahvistettiin vuoden 2020 aikana. Laaja hyvinvointikertomus ja valtuustokauden mittainen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma erotettiin erillisiksi asiakirjoiksi ja näin valtuuston roolia oman toimintakautensa suunnitelman hyväksyjänä ja seuraajana vahvistettiin. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma pohjautuu aina laajan hyvinvointikertomuksen tietoihin ja tilannekuvaan kuntalaisten hyvinvoinnista.

Toinen merkittävä muutos oli lasten ja nuorten hyvinvointiryhmän alaisuuteen perustetut kaksi ns. työrukkastyöryhmää. Perhekeskustyöryhmän rooli perheiden palvelujen kehittäjänä ja yhteistyöverkostona vahvistui ja selkiytyi virallisen toimeksiannon myötä. Perhekeskustyöryhmä on ollut mukana sähköisen perhekeskuksen kehittämistyössä ja se on käynnistänyt Nepsy -hoitopolun rakentamisen Kangasalle. Työ valmistuu kevään 2021 aikana.

Oppilas- ja opiskeluhuollon kehittämiseksi perustettiin oma työryhmä. Sen ensimmäisiä tehtäviä oli oppilaiden poissaoloihin puuttumisen mallin vahvistaminen sekä sen systemaattisen käyttöönoton ja poissaolojen seurannan varmistaminen. Toinen tärkeä työ oli yhteisöllisen opiskeluhuollon vuosikellon laatiminen. Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämisen ensisijaisena tavoitteena on oppilaiden ja opiskelijoiden arjen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen koko kouluyhteisön toimintaa kehittämällä.

Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen käynnistyi hyvinvointiryhmien yhteisellä ja valtuutetuille suunnatuilla työpajoilla syksyn 2020 aikana.

Hyvinvointityössä korostuu poikkihallinnollisuus kaikkien kaupungin toimijoiden kesken. Vuoden 2020 yhteisiä kehittämiskokonaisuuksia olivat lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn edistäminen päivittämällä kaupungin yhteinen toimintaohjelma sekä kouluttamalla henkilökuntaa, sähköisen perhekeskussivuston konkreettinen rakentaminen ja järjestöyhteistyön ohjeen laatiminen kaupungille.

Ravitsemusohjausta on toteutettu kaikissa ikäryhmissä ja erityistä huomiota on kiinnitetty ikäihmisten ravitsemukseen. Kaikissa palveluasumisyksiköissä ja kotihoidossa seurataan suunnitelmallisesti ikäihmisten ravitsemustilaa. Alkuvuodesta 2020 järjestettiin ikäihmisille suunnattua Voimaa ruuasta teema- viikko. Uuden tulevalle valtuustokaudelle ulottuvan ravitsemussuunnitelman laatiminen käynnistettiin osana hyvinvointisuunnitelman kokonaisuutta.

Vuoden 2020 aikana valmistuivat Kangasalan kaupungin ympäristö- ja taideohjelma sekä kulttuuriohjelma. Kangasala on mukana myös Tampereen kaupungin koordinoimassa kulttuuripääkaupunkihankkeessa sekä STM:n rahoittamassa terveyden edistämisen kehittämishankkeessa, jossa painopiste on kulttuurihyvinvoinnin terveysvaikutuksilla.

Kaupunkilaisten liikunnan edistämiseen panostettiin lisäämällä henkilöstöresursssia liikuntapalveluissa ja järjestämällä monipuolisia liikuntamahdollisuuksia niin verkkopalveluina kuin livetilaisuuksina. Uutena kohteena loppukesästä 2020 käyttöön otetut Sorolamportaat ja Sorolan liikuntapuisto saavuttivat suuren suosion. Liikuntaan kannustavina tapahtumina järjestettiin Euroopan liikkujan viikko ja Porraspäivät. Merkittävää on pandemian aikana ollut myös kaupungin liikunta- ja luontokohteiden markkinointi ja luontoliikuntaan kannustaminen.

Hyvinvointityön yhteisiä Pirkanmaan laajuisia tavoitteita on edistetty myös osallistumalla Pirkanmaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmisteluun, ja Pirkanmaan Lapsiperheiden palvelujen kehittämistyöhön sekä KOMAS-hankkeen (Kohti maakunnallista Sotea) valmistelutyöhön.

Varhaiskasvatus: Päivitetyin Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelman sekä vuonna 2018 voimaan tulleen varhaiskasvatustlain tuomien toimintakulttuurimuutosten vahvistamisella kasvatetaan lapsista juurensa tuntevia, itsetunnoltaan terveitä sekä tulevaisuuteen suuntautuvia ihmisiä. Sekä huoltajien että lasten osallisuutta kehitettiin edelleen. Digitaalisten välineiden määrää kasvatettiin varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä ja niitä hyödynnettiin sekä varhaiskasvatuksen että esiopetusryhmien pedagogisissa toiminnoissa. Tieto- ja viestintäteknikan käytön kehittäminen pedagogisessa toiminnassa on ollut myös painopisteenä kaudella 2019-2020. Tätä kautta on haettu uusia ratkaisuja ja innovaatioita oppimisen kehittämiseen.

Varhaiskasvatuksen painopisteinä olivat muuttuvan ja uudistuvan toimintakulttuurin ja henkilöstön työhyvinvoinnin yhteensovittaminen. Uudistuvassa toimintakulttuurissa toiminnan suunnittelusta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja. Jotta suunnitteluaikea pystytään toteuttamaan niin, ettei se kuormita muuta henkilöstöä, palkattiin kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa vakituisina varahenkilöinä paikkaamaan näitä poissaoloja lapsiryhmästä.

Syksyllä 2019 aloitti viidessä yksikössä joustavan esi- ja alkuopetuksen Oksaluokat. Joustavassa esi- ja alkuopetuksessa lapset ja oppilaat toimivat aluksi 10 tuntia viikossa yhteisopetuksessa joustavin ryhmittelyin. Opetusryhmät muodostuvat esiopetusoppilaista ja ykkösluokkalaisista. Suunnitelmissa oli, että lukuvuonna 2020-2021 Oksaluokat laajennetaan kakkosluokkiin sekä niihin yksiköihin, jotka eivät ole olleet mukana pilotoimassa mallia. Keväällä 2020 Oksaluokkien toimintaa hidasti merkittävästi koronaepidemia. Syksyllä osassa yksiköitä pystyttiin toteuttamaan joustavan toimintaa.

Opetuspalvelut: Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijänä Kangasalan kouluilla on tehty pitkäjänteistä kehittämistyötä. Henkilökunta on osallistunut myös aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin ja koulutuksiin. Opetuspalveluiden kehittämisen painopistealueina lukuvuonna 2019-2020 olivat arviointiosaamisen kehittäminen ja arvioinnin monipuolistaminen, hyvinvointi (laadukas johtaminen, minä työyhteisön jäsenenä, itsensä johtaminen), pedagogisen johtamiskulttuurin kehittämi-

nen sekä osaamisen jakaminen. Arviointiosaamista kehitettiin järjestämällä luokka-aste- ja oppiainekohtaisia opettajien virkaehtosopimukseen kuuluvia koulutuksia, joissa koko kaupungin opettajat kohtasivat toisensa arviointiasioiden äärellä. Arvioinnista tehtiin myös video. Arviointiryhmä työskenteli tiiviisti edistään arviointiohjeistusta ja loi myös uudet Wilma-merkinnät, jotka ohjaavat monipuoliseen palautteenantoon. Hyvinvointiin kiinnitettiin huomiota erityisesti koronan mukanaan tuoman epävarmuuden takia. Esi- ja perusopetuksen pedagoginen suunnitelma otettiin käyttöön syksyllä 2020. Se ohjaa kaikkien koulujen pedagogista toimintaa. Erityisesti koronan mukanaan tuomat haasteet etäopetuksenkin muodossa loivat uudenlaista painetta osaamisen jakamiselle. Sitä tehtiinkin ansiokkaasti erityisesti tutoropettajien johdolla. Painopistealueet pitivät sisällään seuraavat strategiset tavoitteet: henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta; kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä sekä palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala.

Strategian hyvinvointitavoitteen toteuttamiseksi oppilashuoltopalveluiden vahvistamiseksi perustettiin 2 koulukuraattorin työsuhdetta. Uudet työntekijät aloittivat syksyllä 2020 ja palvelun lisääntymisen vaikutukset on kouluilla huomattu positiivisesti. Syksyllä 2020 perustettiin myös 2 uutta erityisluokanopettajan virkaa ja 2 uutta koulunkäynninohjaajan työsuhdetta. Toinen työpari aloitti Silta-luokassa Vatialassa. Silta-luokka on pienluokka oppilaille, joilla on laajoja oppimisvaikeuksia. Toinen työpari ohjattiin yläkoululle yleisopetukseen. Suoramalle perustettiin apulaisrehtorin virka syksystä 2020 alkaen.

Sijaismäärärahoista oli palkattuna Pitkäjärven koululla 4 tuntiopettajaa ja lukiolla 1 tuntiopettaja, joiden osalta opetettava tuntimäärä oli vakiintunut. Näihin perustettiin vakituiset palvelussuhteet, joihin määrärahat siirrettiin palvelualueen sisällä sijaismäärärahoista 1.8.2020 alkaen.

Valtuusto käsitteli talousarviokokouksessaan 11.11.2019 § 107 perusopetuksen tuntimäärän lisäämistä koskevan valtuustoaloitteen. Sivistyslautakunnan päätöksellä 10.9.2019 § 83 tuntijakoa lisättiin siten, että 3. luokalle tuli neljäs matematiikan tunti. Se rahoitettiin yhdistämällä syksystä 2020 hallinnollisesti 8 koulua: Ruutanen ja Havisevan koulut, Suoraman ja Tursolan koulut, Huutijärven ja Raikon koulut ja Sariolan ja Kuhmalahden koulut.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut: Lasten ja nuorten kirjastopalveluita kehitettiin mm. panostamalla koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöhön sekä henkilöstön media- ja pelikasvatukseen osaamiseen. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta parannettiin muuttamalla Sahalahden kirjasto omatoimikirjastoksi sekä laajentamalla digitaalisten palveluiden tarjontaa mm. hankkimalla lisää e-aineistoja. Käynnissä olevan *Kirjasto jokaiselle: erityisryhmän ääni kuuluviin* -hankkeen tavoitteena on vammaisille suunnattujen kirjastopalveluiden kehittäminen. Hankkeeseen saatiin aluehallintoviraston kirjastojen kehittämistoimintaan myöntämä avustus. Covid-19 -tilanne aiheutti katkoja palveluihin ja toimintaan, mm. saavutettavuuden osalta. Palveluita ja tapahtumia tuotettiin mahdollisuuksien mukaan etäyhteyksien välityksellä.

Kulttuuripalveluilla toiminta painottui yhteistyöhön niin seudullisesti kuin paikallisestikin eri toimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut oli koko vuoden mukana Tampereen kaupungin kulttuuripääkaupunki-hankkeessa ja seutumuseotoiminnassa. Kangasala-talon kanssa tehtiin yhteistyötä mm. striimamalla konsertteja paikallisiin palvelutaloihin. Lasten ja nuorten kulttuurikasvatussuunnitelman toteutamisessa tehtiin yhteistyötä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kulttuuripalveluiden toimesta myös kartoitettiin ja päivitettiin kaupungin taidekokoelmatiedot ja luettelointiin ne Muusa-järjestelmään sekä osallistettiin kaupunkilaisia erilaiseen monipuoliseen tapahtumatuotantoon. Covid-19 –tilanteen vuoksi osa tapahtumista toteutettiin virtuaalisesti.

Kansalaisopisto tarjosi eri-ikäisille kaupunkilaisille mahdollisuuksia harrastaa ja opiskella. Kaupungin tukemana taiteen perusopetusta oli mahdollista saada Pirkanmaan musiikkiopistossa, Tampereen konservatoriossa, Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsässä, kuvataidekoulu Emilissä ja Tampereen balettiopistossa. Covid-19 –tilanteen vuoksi osa kursseista toteutettiin etänä ja osa jouduttiin keskeyttämään.

Nuorisotyössä painotettiin kaupungin hyvinvointikertomuksen mukaisesti ennakkoivan työn merkitystä. Tavoitteena on ollut ylläpitää lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia sekä edistää yhdenvertaisuutta. Nuorisotilatoiminnan ja liikkuvan nuorisotoiminnan ohella tehtiin myös kouluyhteistyötä ja oppilashuollollista kerhotoimintaa. Digitaalinen nuorisotyö käynnistettiin kevään 2020 aikana Covid-19 –epidemian rajoittaessa nuorisotilatoimintaa.

Liikuntapalveluissa painottuivat liikuntaneuvonta, erityisryhmien ja ikäihmisten liikuntapalvelut, seurayhteistyö sekä kaupungin liikuntapaikkojen käytön koordinointi. Toimintaa laajennettiin myös yläkouluille, kohteena vähän tai ei lainkaan liikuntaa harrastavat nuoret. Kuntalaisten aktiivisella liikuntaneuvonnalla edistettiin liikunnallista elämäntapaa ja kannustettiin erityisesti terveyteensä nähden liian vähän liikkuvia. Covid-19 rajoitti kokoontumisia ja osa liikunnanohjauksesta toteutettiin videoiden välityksellä. Ulkoliikuntapaikkojen hoidossa tehtiin yhteistyötä teknisen palvelukeskuksen kanssa. Liikuntatiloja saatiin kaupunkiin lisää Vatialan koulun valmistuttua. Liikunta- ja nuorisopalvelut osallistuivat Lamminrahkan koulukeskuksen ja Ruutanan monitoimitalon suunnitteluun.

Investoinnit 2020 (käyttäjänäkökulma)

Vatialan koulu valmistui ja se otettiin käyttöön 1.8.2020.

Lamminrahkan yhtenäiskoulun hankesuunnitelma valmistui. Opetustoiminnan järjestämistä koskeva yhteistyösopimus Kangasalan ja Tampereen välille hyväksyttiin molemmissa kaupungeissa loppuvuodesta 2020 osana kaupunkien välistä sopimusta Lamminrahkan yhtenäiskoulun 3.-9. vuosiluokkien tilakustannusten korvaamisesta.

Ruutanan monitoimitalon rakentaminen ja Tursolan päiväkodin C-talon korjaustyöt aloitettiin.

Useita liikunta- ja ulkoilualueita kunnostettiin.

Sivistyskeskus on osallistunut aktiivisesti käyttäjänä tarvittavilta osin näiden hankkeiden edistämiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon.

STRATEGISET TAVOITTEET VUONNA 2020

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
5	Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
12	Kehitämme Kangasalan imagoa

Toiminnalliset tavoitteet ja toteutuma

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
1.1	Palvelemme hyvällä asenteella	Koronaepidemian johdosta on luotu ennakkoluottomasti uusia toimintatapoja. Kehittämistyöhön on osallistuttu laajasti koko henkilöstöllä. Saavutettavuusdirektiivin vaatimia toimenpiteitä on käynnistetty. Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset on hyödynnetty palvelujen parantamisessa.
1.2	Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta	Uusien toimintatapoja luomalla on varmistettu palveluiden saavutettavuus myös koronaepidemian aikana. Yhteiset koulutukset on toteutettu etäyhteyksin. Sähköisiä palveluita on kehitetty ja verkostoyhteistyötä eri palvelukeskusten kanssa on tiivistetty.
3.1	Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä	Kangasalla on järjestetty monipuolista toimintaa: Voimaa ruuasta teemaviikko, kulttuurikuppilatoiminnan käynnistäminen, elämänhallinnan luennot opiskelijoille, huoltajille ja henkilöstölle, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen monipuolinen tarjonta, Porraspäivät, Euroopan liikkujan viikko. Kulttuuripääkaupunkihanketta on ideoitu kaupunkilaisia osallistaen. Liikkuvaa liikuntaneuvontaa on tehty Kyläkollilla. Koronaepidemia käynnisti uusia palveluiden tuottamistapoja: kaupunkilaisille on tarjottu runsaasti

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
		virtuaalisia palveluja. Keväällä etäopetuksen aikana on osallistuttu kouluruokajakelun järjestämiseen. Yhteisöllistä oppilas- ja opiskelijahuoltoa on kehitetty koko kaupungin tasolla.
3.2	Edistämme kaupungin liikuntamahdollisuuksia sisällä ja ulkona, retkeilyreittejä ja virkistysalueita	Nettaviestintää liikuntamahdollisuuksista on kehitetty esim. ohjaus- ja liikuntapaikkojen esittelyvideot. Uusien koulujen pihoja suunniteltaessa on otettu huomioon liikkumisen ja terveyden edistämisen näkökulmat (mm. pyöräily). Liikuntapalvelut on tiivistänyt yhteistyötä teknisen keskuksen kanssa liikuntapaikkojen kehittämisessä.
3.6	Lisäämme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi	Kaupungin järjestöagenttien (koordinoivat järjestöyhteistyötä) kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä, mm. yhteinen tiedotustilaisuus järjestöille Lähellä.fi-palveluista, vapaa-aikapalvelujen ajankohtaisista asioista sekä järjestöavustusten hakemisesta. Kaupungin järjestöyhteistyön ohje on laadittu yhdessä järjestöagenttien kanssa. Koronapandemian vuoksi vuoden suurin järjestöyhteistyönä toteutettava tapahtuma Kulttuuri- ja hyvinvointitori peruuntui kokonaan. Hyvinvointiryhmät ovat toimineet aktiivisesti ja säännöllisesti, mukana kolmannen sektorin toimijat. Kokoukset on toteutettu etäyhteyksin. Hyvinvoiva koululainen -hankkeen myötä kerhotoimintaa on kehitetty ja iltapäivätoiminnan sisältöjä on monipuolistettu yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.
5.1	Haemme uusia ratkaisuja, innovaatioita ja kokeilukulttuurin kehittämistä	Koko sivistyskeskuksessa on otettu uusia digitaalisia palveluita laajasti käyttöön esim. etäopetusjärjestelyt, varhaiskasvatuksen etätoiminta ja tapahtumien striimaus. Kulttuurikuppilatoiminta on käynnistetty. Liikkuvaa liikuntaneuvontaa on otettu käyttöön.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
5.2	Kasvatamme lapsia ja nuoria juurensa tunteviksi, itsetunnoltaan terveiksi sekä tulevaisuuteen suuntautuviksi	Lasten ja perheiden lähiluonnossa liikkumista on tuettu neuvontaa ja ideoita tarjoamalla. Kulttuuri- kasvatussuunnitelmaa on toteutettu mahdollisuuksien mukaan. Tukea tarvitsevien lasten tarpeisiin on kiinnitetty erityistä huomiota koronaepidemian aikana. Kaikkiin etäopetuksessa oleviin on pidetty säännöllisesti yhteyttä. Vieraita ei ole otettu vastaan eikä vierailuja ole tehty epidemian vuoksi. Kansainväistä toimintaa on toteutettu etäyhteyksin. Nepsylasten ja perheiden palvelujen kehittämisen käynnistyi syksyllä 2020.
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme	Talousarviota on seurattu ja arvioitu säännöllisesti. Päiväkotij- ja kouluverkkosuunnitelma valmistui keväällä 2020. Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen seutuvertailutiedot on kerätty ja analysoitu. Esimiesten osaamista talouden seurantaan ja hallintaan on syvennetty.
12.2	Kehitämme viestintää ja markkinointia sekä lisäämme näkyvyyttä	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut on koottu yhteen palveluvalikkoon, Sähköiseen perhekeskukseen, joka on julkaistu 11.3.2021 www.kangasala.fi/perhekeskus . Kaupunkilaisia on tiedotettu aktiivisesti erilaisia viestintäkanavia käyttämällä. Palvelualueiden somenäkyvyyttä ja -viestintää on lisätty mm. ottamalla käyttöön uusia sosiaalisen median alustoja.
12.5	Vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia	Vastuullisen viestinnän rooli on korostunut koronaepidemian aikana ja palvelualueilla on onnistuttu viestinnässä hyvin.

Tehokkuusmittarit	TP2019	MTA2020	TP2020
Päiväkotipaikka, nettomenot €/vuosi	10 524	10 524	10 524
Opetuspalvelut nettomenot €/oppilas	8 550	8 485	8 478
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, nettomenot €/asukas	139	141	137

Tehokkuusmittarit laskettu kaikista kustannuksista (sisältää ulkoiset ja sisäiset)

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	MTA2020	TP2020
Kunnallisessa varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten määrä (pk+pph+avoin+ostopalvelu+ esiop. täydentävä vaka)	1 417	1 388	1426
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä (yksit. hoid. tuki ja palveluseteli)	461	469	414
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	452	430	397
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 1-10 lk	3 862	3 849	3 864
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä (ei sisällä kaksoistutkintoa)	411	422	422
Kaksoistutkintoa (ammatillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto) opiskelevien määrä	18	50	50
Kirjastopalvelut, aineistomääräraha €/asukas	6,0	6,0	6,1
Kirjastopalvelut, lainoja/asukas	17,8	17,9	15,9
Kulttuurijärjestöavustukset €/asukas	0,71	0,79	0,70
Taiteen perusopetuksessa olevien lasten ja nuorten määrä	366	300	352
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	5 317	4 800	4195
Nuorisotilatoiminnassa mukana olevien nuorten määrä	650	550	480
Kohtaamisten määrä liikkuvassa nuorisotyössä	1.6.2019- > 2 743	4 000	4100
Nuorisojärjestöavustukset €/asukas	0,85	0,86	0,73
€/alle 29v asukas	2,55	2,59	2,62
Ikäihmisten- ja erityisryhmien liikunta, ryhmät/osallistujamäärä	21/385	21/400	24/352
Liikuntaneuvonnan asiakkuudet/käyntikerrat	35/80	40/95	37/90
Liikuntaseura-avustukset €/asukas	4,61	4,70	4,69
Henkilöstön määrä (vakituiset vakanssit)	746	760	760
Sivistyskeskuksen nettokustannukset/euroa/asukas	1 931	1 918	1 902

Eurotunnusluvut laskettu kaikista kustannuksista (sisältää ulkoiset ja sisäiset)

Asukasmäärä

Väestö 31.12.2019: 31 868 virallinen

Väestö 31.12.2020: 32 256 (ennuste)

3.1.4 Tekninen keskus

Vastuuhenkilö: elinympäristöjohtaja Sirkku Malviala

Talous

Tekninen keskus	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma - %
Tuloarviot ja määrä- rahat							
Toimintatuotot	28 845 637	28 378 405	-200 000	28 178 405	28 616 318	437 913	101,55%
ulkoiset	4 860 247	4 830 000	-200 000	4 630 000	5 526 932	896 932	119,37%
sisäiset	23 985 390	23 548 405		23 548 405	23 089 385	-459 020	98,05%
Toimintamenot	-30 076 913	-31 619 305		-31 619 305	-29 302 996	2 316 309	92,67%
ulkoiset	-28 418 526	-29 942 000	0	-29 942 000	-27 598 386	2 343 614	92,17%
sisäiset	-1 658 387	-1 677 305		-1 677 305	-1 704 610	-27 305	101,63%
Toimintakate	-1 231 276	-3 240 900	-200 000	-3 440 900	-686 679	2 754 222	19,96%
Poistot ja arvonalentumiset	-10 358 440	-9 678 786		-9 678 786	-9 694 696	-15 910	100,16%

- Ateria- ja siivouspalvelut siirtyi strategisesta johdosta tekniseen keskukseen 1.1.2019. Vertailutiedot sekä talousarvioluvut on esitetty uuden organisaation mukaisesti.

Investoinnit

Tekninen keskus	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus	Toteuma - %
	-17 802 981	-26 515 000	0	-26 515 000	-15 283 976	-11 231 024	57,6 %
TOIMINTATUOTOT	0	645 000	0	645 000	686 747	-41 747	106,5 %
TOIMINTAKULUT	-17 802 981	-27 160 000	0	-27 160 000	-15 970 723	-11 189 277	58,8 %

Teknisen keskuksen ulkoisten toimintatuottojen toteuma vuonna 2020 oli 119,37 % (v. 2019 toteuma 97,6 %), eli 896 932 € arvioitua enemmän. Suurin yksittäinen syy ulkoisten toimintatuottojen arvioitua suurempaan toteutumiseen oli maa-alueiden vuokrien arvioitua suurempi kasvu, mikä johtuu tonttien vuokrauksen lisääntymisestä. Lisäksi metsän myyntitulot ja maankäyttösopimuksista saadut korvaukset ylittivät vähäistä enemmän arvioidut tulot.

Ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 92,17 % (v. 2019 toteuma 98,40%), eli 2 343 614 € arvioitua vähemmän. Ulkoisten toimintakulujen arvioitua vähäisempi kertymä johtuu pääosin henkilöstökulujen alittumisesta (alitus 788 000 €). Ateria- ja siivouspalveluissa sekä rakentamisen palvelualueella oli useita vakansseja, joita ei saatu täytettyä tai niiden täyttööä viivästytettiin. Koko teknisen keskuksen osalta palveluiden ostot alittuivat yhteensä 678 000 €. Korona-ajalla on yleisesti ollut jonkin verran teknisen keskuksen kuluja alentava vaikutus.

Vuoden 2020 ulkoinen toimintakate on kasvanut vuoden 2019 tilinpäätöksestä 6,31 %, eli lisäystä on 1 486 826 €. Vuosien 2019 ja 2018 tilinpäätösten välillä ulkoinen toimintakate laski 0,38 %.

Teknisen keskuksen investointimenoista toteutui 57,6 %, eli 15,28 M€. Merkittävimmät syyt menojen alitukseen ovat Lamminrahkan kunnallistekniikan rakentamisen käynnistyminen arvioitua myöhemmin (budjetoitu 8,30 M€, josta käytettiin 2,70 M€, eli 32,6 %), sekä Lamminrahkan koulukeskuksen ja pienten lasten yksikön, Pikkolan pientenlastenyksikön ja Ruutanan koulun suunnittelun alkaminen aiottua myöhemmin. Keskustassa torialueen ja Tampereentien alikulun suunnittelu ja rakentaminen siirtyivät myöhemmäksi. Yksi syy päiväkotij- ja kouluhankkeiden suunnittelun viivästymiselle on päiväkotij- ja kouluverkkosuunnitelman hyväksyminen vasta kesän kynnyksellä.

Toimintaympäristö

Tekninen keskus kehittää ja vahvistaa kaupungin elinympäristöä, elinvoimaa ja vetovoimaa edistämällä kaupunkilaisten hyvinvointia. Se vastaa kaupungin maankäytöstä, kaduista ja yleisistä alueista, rakennuksista, vesihuollosta, viranomaispalveluista sekä aterija- ja siivouspalveluista.

Teknisen keskuksen palvelualueet ovat aterija- ja siivouspalvelut, maankäyttö, rakentaminen, ympäristö- ja rakennusvalvonta sekä Kangasalan Vesi -liikelaitos.

Aterija- ja siivouspalvelut tuottaa palvelua kaupungin varhaiskasvatukselle, kouluille, sosiaali- ja terveyspalveluiden laitoksiin sekä lisäksi siivouspalveluita virastoihin ja kaupungin muihin kohteisiin. Aterija- ja siivouspalvelut ostaa kotiateriat kotihoidon tarpeisiin, sekä aterija- ja/tai siivouspalveluita mm. Apilan Rekolaan, Konsta-kirjastoautoon ja Kontulan juhlataloon.

Maankäytön palvelualue vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, yhdyskuntarakenteen muotoutumisesta, maaomaisuuden hoidosta, paikkatietorekisterin ja kartaston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä ja valtion lainoittamaan asuntotuotantoon liittyvistä tehtävistä. Moniarvoisen elinympäristön säilyttämiseksi ja rakentamiseksi kaavoitus laatii mm. yleis- ja asemakaavoja, korttelisuunnitelmia ja maisemanhoitosuunnitelmia.

Rakentamisen palvelualue vastaa kaupungin peruspalvelukiinteistöistä, kaduista ja muista yleisistä alueista. Palvelualueen vastuulla on rakennetun omaisuuden arvon säilyttäminen ja rakentaminen. Palvelualueen tehtäviin kuuluu rakennusten, katujen, viheralueiden, uima- ja venerantojen, erilaisten kenttien ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Lisäksi palvelualue suunnittelee ja rakentaa vesi- ja viemärijohtoja ja laitteita Kangasalan Vesi -liikelaitokselle.

Ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelualue sisältää ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja pysäköinninvalvonnan. Palvelualueella hoidetaan mm. ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä pysäköinninvalvonnan viranomaistehtäviä. Tehtävistä keskeisimpiä ovat ympäristö-, maa-aines-, rakennus-, toimenpide-, maisematyö-, maastoliikenneluvat, rakentamisen poikkeusluvut, suunnittelutarveratkaisut, melu- ja tärinäilmoitukset, vesihuoltolain mukaiset vapautukset, pysäköintivirhemaksut, viranomaislausunnot, erilaiset valvontatehtävät ja ympäristön tilan seuranta.

Teknisen keskuksen tavoitteet perustuvat kaupunkistrategiaan ja MAL-sopimukseen. Muita tavoitteita ohjaavia strategioita ja ohjelmia ovat kaupunkiseudun rakennesuunnitelma, asuntostrategia, liikennejärjestelmäsuunnitelma ja ilmastostrategia.

Painopistealueet

Tekninen keskus vakautti osaltaan kuntataloutta erityisesti tiivistämällä yhdyskuntarakennetta ja harjoittamalla aktiivista maapolitiikkaa. Tätä tukivat käynnissä olevat kaupunkiseudun suunnitelmat, kuntien ja valtion välinen aiesopimus sekä kaupungin oma maankäytön toteuttamisohjelma (Kymppi+5 -ohjelma).

Asukkaiden hyvinvointia ja arjen helppoutta edistettiin tukemalla taajamien lähipalveluita ja kestävää liikkumista. Kangasalan kaupunki on mukana Pirkanmaan Lähijunapilotissa ja osallistui Tampereen kaupunkiseudun kanssa raitiotien yleissuunnitelman laatimiseen Lamminrahkan ja Saarenmaan alueille.

Asumisen monimuotoisuudesta ja maankäytön tehostamisesta erityisesti palveluiden ja joukkoliikenteen lähellä huolehdittiin kaavoituksen sekä rakennushankkeiden ohjauksen keinoin. Lamminrahkan eritasoliittymä valmistui. Rakennetun ympäristön laatuun panostettiin valvomalla sen siisteyttä. Ympäristön laadun ja viihtyisyyden lisäämisen tueksi valmistui Ympäristö- ja taideohjelma. Keskustaan hankittiin paljon kiitosta saaneet kausivalot. Palveluja ja tuotteita kehitettiin ja tehostettiin asiakaslähtöisesti yhteistyössä kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien kanssa mm. keräämällä tietoa erilaisin verkkokyselyin ja järjestämällä työpajoja. Kouluruokaraatien toiminta on jatkunut.

Verkostojen ja kiinteän omaisuuden suunnitelmallinen kunnosta huolehtiminen on kuntatalouden näkökulmasta tärkeätä. Rakennusten sisäilmaongelmia ehkäistiin huolehtimalla rakennusten kunnosta. Taloustilanteen vuoksi resurssit keskitettiin vaikutuksiltaan merkittävimpiin tehtäviin. Erilaisia hankkeita pyrittiin toteuttamaan kaupungin ja yksityisten välisten yhteistoimintamuotojen avulla, jotta kunnan omia investointeja voidaan vähentää.

Kaupungin työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseen tähtääviä toimenpiteitä tehostettiin kaavoituksen ja maanhankinnan keinoin. Matkailun edellytysten parantaminen edellyttää kunnan määrätietoisia toimia ja palvelukeskusten yhteistyötä sekä suunnittelussa että toteutuksessa. Vuonna 2020 valmistuneet Kirkkoharjun kahvila, Sorolan kuntoportaat ja uudet laavut ovat suosittuja käyntikohteita.

Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien tuotanto- ja toimintatapamuutosten toteuttamista jatkettiin, samoin palvelujen digitalisointia. Päätöksenteossa, erityisesti hankinnoissa huomiottiin hankkeiden ekologisuus ja energiatehokkuus.

Henkilöstön osaamiseen, jaksamiseen ja hyvinvointiin kiinnitettiin tehostetusti huomiota ja asiakaspalvelutaitoja parannettiin entisestään. Uusia etätöihin liittyviä työtapoja otettiin käyttöön onnistuneesti nopealla aikataululla.

Palvelualueet osallistuivat aktiivisesti seutuyhteistyöhön eri työryhmissä.

Uusien koulujen ja päiväkotien tarve, mitoitus ja sijainnit ratkaistiin valtuuston vuonna 2020 hyväksymän päiväkotij- ja kouluverkkosuunnitelman tietoihin perustuen. Suunnitelmien tulokset ohjaavat tulevien vuosien investointiohjelmia.

Koronaepidemian vaikutus oli suurin teknisen keskuksen palvelualueista ateria- ja siivouspalveluiden toimintaan. Etäopetuksessa oleville peruskoulun opiskelijoille jaettiin noudettavaksi ruokakasseja.

STRATEGISET TAVOITTEET 2020

Numero	Strateginen tavoite
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8	Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia
12	Kehitämme Kangasalan imagoa

Toiminnalliset tavoitteet ja toteuma

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen	Uusia työtapoja otettiin käyttöön varsinkin etätyössä. Tehtävien ennakointia ja priorisointia tehostettiin kiinnittämällä asioiden tärkeysjärjestykseen entistä enemmän huomiota. Koronatilanteen vuoksi henkilökunnan työmäärä ei jakautunut kaikilla tasaisesti. Toisilla työt lisääntyivät ja toisilla vähenivät. Ateria- ja siivouspalveluissa käytiin säännöllisesti viikoittain työterveyshuollon kanssa vuoropuhelua henkilökunnan työhyvinvoinnin vahvistamiseksi. Lähiesimiestyötä tekevien palveluesimiesten sparraus esimiestyön haasteisiin, jaksamiseen ja motivointiin toteutettiin ja se jatkui alkuvuoden 2021.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
7.3	Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: • Lamminrahka • Saarenmaa • Tarastenjärvi	Lamminrahka: Lamminrahkan ensimmäisten asuinkortteleiden ja tonttien varaus käynnistettiin ja ensimmäiset seitsemän korttelia varattiin ammattirakentajille. Lamminrahkan rakentamisen laatuohje valmistui. Mossin puistokadun ja Rissonkadun rakentaminen etenivät aikataulussa. Lamminrahkan eteläosan katujen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu jatkuivat työohjelman mukaisesti. Eritasoliittymä valmistui alkusyksystä ja silta on siirtynyt kaupungin omistukseen ja ylläpitoon. Liittymä on aluksi vain työmaaliikenne käytössä. Koulukeskuksen hankesuunnitelma valmistui lokakuussa ja tämän jälkeen hanke siirtyi yleissuunnitteluvaiheeseen. Saarenmaa: Saarenmaan osayleiskaavan ehdotus oli nähtävillä ja siitä saatiin osallispalautteet ja lausunnot. Saarenmaan ensimmäisen yritys- ja teollisuuspaikotteen asemakaavan valmistelu käynnistettiin osayleiskaavan rinnalla. Tampereen seuturaitiotien selvitys laadittiin asemakaavatasoisena.
7.4	Kehitämme elinvoimaista keskustaa	Kaupunki hankki keskustassa olevan Koy Myllypohjan osakkeet pääosin omistukseensa ja työsti Timanttikorttelin asemakaavoitusta eteenpäin. Tehtiin aktiivisesti Ellintielle kaupan toimintoja merkittävästi lisäävän asemakaavamuutoksen suunnittelua ja niihin liittyviä erilaisia selvityksiä.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
		Antintien asumispainotteinen asemakaava tuli lainvoimaiseksi. Vesaniemen yleissuunnitelma oli nähtävillä ja siitä saatiin palautteet. Suunnitelman viimeistely ja valmistuminen siirtyivät seuraavalle vuodelle.
7.7	Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaavavarantoa riittävästi.	Yritystoiminnalle hyvin soveltuvia maita hankittiin Lahdentien varresta Lamminrahkaa vastapäätä. Vatjalantien pohjoispään uutta työpaikkapainotteista asemakaavaa on edistetty teettämällä selvityksiä ja luonnostelemalla kaavaratkaisuja. Lisäksi on neuvoteltu maankäyttösopimuksen laatimisesta. Kaupungilta varattiin useita yritystontteja.
8.3	Luomme edellytyksiä monipuoliselle asuntotuotannolle taajamissa	Tontinjakoprojektin tuotoksena nauhataajamaan muodostui useita uusia omakotitontteja. Lemetty-Lahdentien asuintonttipainotteinen asemakaava valmistui. Lamminrahkan korttelivarauksien neuvotteluissa on huomioitu tarve valtion tukemalle kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle. Kaupunki myi kerrostalotontin ja rivitalontin Pikkolasta valtion tukemaan kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.
8.6	Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä	Rakennetun ympäristön valvontaa tehtiin kuu-kausittaisilla valvontakierroksilla, jolloin ilmoitettuja tai vireillä olevia kohteita käytiin läpi 5-10 kpl. Valvonta johti noin 40 selvityspyynnön tai kehoituskirjeen lähettämiseen. Isoja kiinteistöjen epäsiisteyttä koskevia hallintopakkokeino kohteita on tällä hetkellä vireillä 7 kpl. Suunnittelun ohjausta tehostettiin kaavoituksen ja ympäristörakennusvalvonnan yhteisellä Laatu- kimara- tapaamisella.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
		Ympäristö- ja taideohjelma valmistui. Rakennusten piha-alueiden ja yleisten alueiden ylläpitotöitä on yhdistetty. Tavoitteiden tarkentamista ja tehtävien selkeyttämistä jatketaan.
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme	Maankäytön palvelualue on edistänyt neuvottelemalla aktiivisesti nykyisen taajamarakenteen ja olemassa olevan infrarakenteen sisälle sijoittuvia edullisia kehityshankkeita, jotka eivät tuo kaupungille merkittäviä infrarakentamisen kustannuksia. Ateria- ja siivouspalveluissa toimintatapoja on arvioitu vuoden 2020 aikana jatkuvasti ja kehittämiskohteita on parannettu, esim. lisätty ER-keittiön valmius valmistaa ruokaa oman reseptiikan mukaisesti mm. poikkeusoloja varten. Siivouksessa on otettu käyttöön uusia menetelmiä (esim. Twisteröinti), jotka tehostavat työn tekemistä ja helpottavat päivittäistä ylläpitosiivousta ja työntekijän fyysistä rasittumista.
9.5	Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	Energiatehokkuustyöryhmässä on laadittu kaupungin ilmastotiekarttaa. Kaupungin kiinteistöjen jätehuollon kehittämistyö aloitettiin. Lähijunaliikenteen mahdollistamiseksi tulevana vuosina valmistui selvitys Vatialan ja Ruutanen lähijunaliikenteen pysäkkien käyttöpotentiaalista. Selvitystyöt jatkuvat. Taajamien yhdyskuntarakennetta julkisen liikenteen, palveluiden sekä kävely- ja pyörälaatuksikäytävän läheisyydessä tiivistettiin kaavoituksen keinoin maltillisesti täydentämällä. Esimerkkejä

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
		ovat alueet Ilkossa, Lemetyssä, Lentolassa, Suoraman Pikonkankaalla, Pikkolan Rekiälässä sekä Huutijärven entisen Tredun alueella. Ateria- ja siivouspalveluissa otettiin käyttöön uusia siivousmenetelmiä kuten twisteröinti, jossa käytetään vettä minimaalisesti ja siten pesuainekuorma vähenee huomattavasti. Siivousaineiden kilpailutuksissa huomioitiin kestävän kehityksen periaatteet.
11.2	Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksi-amme	Kirkkojärven ympäristössä lisättiin luonnonsuojelu-alueita. Alueelle tehtiin maastotöitä, inventointia ja alueiden laajuuden tarkempaa määrittelyä kevään ja alkukesän aikana. Joulukuussa kaupunki esitti Pirkanmaan ELY-keskukselle kahta kaupungin omistamaa kohdetta luonnonsuojelu-alueiksi. Kirkkoharjun taajamametsien hoitosuunnitelmaa toteutettiin. Vääksyn osayleiskaavan valmistelu eteni.
12.5	Vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia	Ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelualue järjesti PopUp- tapahtuman Kangasalan kaupunki-infossa. Tapahtuman aiheena oli muuttunut tieliikennelaki ja pysäköinninvalvontaan kohdistuvat muutokset. Koronan vuoksi perutun vieraslaji PopUp -päivän sijaan järjestettiin Kangasalan kaupunki-infoon vieraslajeihin liittyvän PopUpin esitemuodossa ja idid näytöllä esityksenä. Vieraslajitalkoot järjestettiin heinäkuussa. Muut suunnitellut tapahtumat peruttiin koronaepidemian vuoksi. AtSiin Infolehtinen ilmestyi viikoittain pois lukien loma-ajat. Siinä kerrotaan ajankohtaisia asioita toiminnasta ja kerrataan mm. henkilöstöhallinnon ja muiden lähettämät erillistiedotteet lyhyesti.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2020
		Kouluruokaraatien toiminta on jatkunut koronasta huolimatta uudella toimintatavalla. Ruokailu (maistettavat uudet ruuat) tapahtuu valitun luokan kesken ja arviointi lähetetään tuotantosuunnittelijalle.

Tehokkuusmittarit	TP2019	MTA2020	TP2020
Katujen hoito €/m2	0,42	0,42	0,92
Rakennusten energiankulutus kWh/m3	62,8	62,0	60,7
Aterian keskimääräinen hinta	2,73	2,75	2,75

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	MTA2020	TP2020
Maanhankinta, ha	35	40	15
Tonttien luovutus, kpl	12	30	10
Valmistuneita asuntoja, kpl	298	200	168
Asemakaavavaranto, AK, vuosi (yht/kaupunki)	35,7/22,7	37,0/22,8	47,0/30,0
Asemakaavavaranto, AR, vuosi (yht/kaupunki)	27,7/17,8	25,4/16,3	22,0/12,0
Asemakaavavaranto, AO, vuosi (yht/kaupunki)	8,9 / 2,8	9,9/3,7	10,0/3,0
Liikenneväylät, km	236	239	236
Puistot, ha	55	61	55
Leikkikentät, uima- ja venerannat, ulkoliikuntapaikat, kpl	102	103	102
Kaupungin omistamat luonnonsuojelu- ja Natura-alueet	10	13	12
Tuotetut ateriamäärät	2 200 000	2 200 000	2 000 000
Siivottavat neliöt	105 000	105 000	110 000
Henkilöstön määrä	300	304	295
Nettomenot, €/asukas	737	785	685

3.1.5 Konserniyhtiöille ja yhteistoimintatahoille myönnettyt konsernituet ja avustukset vuonna 2020

Konsernituen tai avustuksen kohde euroa	TP2019	TA2020	TP2020
STRATEGINEN JOHTO			
Kangasalan Uimahalli Oy Konsernituki Kunnan osuus uimahallin rakentamisen rahoituksen (korko + lainanlyhennys) kustannuksista (avustus maksetaan korko- ja lainanlyhennyslaskua vastaan) Toiminta-avustus uimahallin toimintaan	yht. 724 859,75	479 000 301 000	239 260 301 000
Kangasala-talo Oy - vuokratuki	405 000	enintään 405 000	405 000
Kangasalan Parkki Oy - avustus pysäköintitoiminnan aloittamiseen	500 000	-	-
Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo -Mobilia III –hankkeen toteuttamiseksi rahoituskuluavustus laina-ajalle 2009-2023, n. 18 000 €/vuosi	18 000	18 000	18 000
-Mobilia IV –hanke 2015-2024 Val 10.11.2008 § 112	100 000	100 000	100 000
SIVISTYSKESKUS			
Kangasala-talo Oy, Konsernituki - kulttuuripalveluiden tuottamiseen - museopalveluiden tuottamiseen	510 000	enintään 260 000 enintään 250 000	260 000 250 000
TEKNINEN KESKUS			
Kangasalan Jäähalli Oy - avustus (jäähallisopimukseen perustuva v. 1996, v. 2006, 2016) Kh 8.2.2016 § 37	75 000	75 000	75 000
YHTEENSÄ, euroa	2 332 859,75	1 888 000	1 648 260

3.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu
Kangasalan kaupunki ilman liikelaitosta

	TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama
Toimintatulot	36 500 690	-1 950 000	34 550 690	39 321 567	4 770 877
Myyntituotot	19 178 790		19 178 790	19 717 095	538 305
Maksutuotot	11 649 760	-265 000	11 384 760	13 342 102	1 957 342
Tuet ja avustukset	1 570 440	-600 000	970 440	1 335 213	364 773
Muut toimintatuotot	4 101 700	-1 085 000	3 016 700	4 927 156	1 910 456
Toimintamenot	-204 881 279	-400 000	-205 281 279	-202 185 958	3 095 321
Henkilöstömenot	-89 557 706		-89 557 706	-87 035 797	2 521 909
Palvelujen ostot	-86 992 189		-86 992 189	-87 474 728	-482 539
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 873 364		-10 873 364	-10 910 081	-36 717
Avustukset	-12 413 800	-400 000	-12 813 800	-12 450 225	363 575
Muut toimintamenot	-5 044 220		-5 044 220	-4 315 126	729 094
Toimintakate	-168 380 589	-2 350 000	-170 730 589	-162 864 391	7 866 197
Verotulot	138 515 000	-2 847 000	135 668 000	137 678 517	2 010 517
Valtionosuudet	40 755 000	5 836 000	46 591 000	51 539 202	4 948 202
Rahoitustulot ja -menot	-256 400		-256 400	2 241 702	2 498 102
Korkotulot muilta	50 000		50 000	113 278	63 278
Muut rahoitustulot muilta	912 600		912 600	3 154 313	2 241 713
Korkomenot	-1 199 000		-1 199 000	-697 112	501 888
Muut rahoitusmenot	-20 000		-20 000	-328 778	-308 778
Vuosikate	10 633 011	639 000	11 272 011	28 595 030	17 323 018
Poistot ja arvonalentumiset	-10 570 026		-10 570 026	-10 352 248	217 778
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 570 026		-10 570 026	-10 352 248	217 778
Tilikauden tulos	62 985	639 000	701 985	18 242 782	17 540 796
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	53 333		53 333	-2 512 494	-2 565 827
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				-5 300 000	-5 300 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	116 318	639 000	755 318	10 430 287	9 674 969

Poistot tuloslaskelmaan on laskettu kaupungin käyttöomaisuusohjeen mukaisesti. Poistot tulevat nousemaan tulevina vuosina, siitä huolimatta, että investoinneista toteutetaan vain välttämättömimmät kaupungin peruspalvelutuotantoon liittyvät investointikohteet.

Verotettava tulo vuosina 2016-2020

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verottava tulo, milj. euroa	Muutosprosentti
2016	21,00	544,85	3,6
2017	21,00	538,71	-1,1
2018	21,00	557,93	3,6
2019	21,00	581,22	4,2
2020	21,00	583,62	0,4

Vuosien 2019 ja 2020 verotettava tulo asukasta kohden

	2019	2020
Tuloveroprosentti	21,00	21,00
Verotettava tulo/as (verotusvuosi)	18 178	18 113
Asukasluku 31.12.	31 867	32 229

Kiinteistövero vuosina 2016-2020

Kiinteistövero- laji, 1000 euroa	2016 vero- %	Tuotto 1000 €	2017 vero-%	Tuotto 1000 €	2018 vero-%	Tuotto 1000 €	2019 vero-%	Tuotto 1000 €	2020 vero-%	Tuotto 1000 €
yleinen kiinteis- tövero	0,93	3 280	0,93	3 425	0,93	3 439	0,93	3 479	0,93	3 542
vakituisten asuntojen kiin- teistövero	0,43	2 902	0,43	2 964	0,43	2 982	0,43	3 084	0,43	3 136
Muiden raken- nusten vero (vapaa-ajan asunnot)	1,03	741	1,03	750	1,03	752	1,03	605	1,03	604
Voimalaitokset	ei määri- telty		ei määri- telty		ei mää- ritelty		ei mää- ritelty		ei mää- ritelty	ei määri- telty
Rakentamaton rakennuspaikka	2	0	2	0	2	0	2	0,1	4	0,2
Yhteensä		6 923		7 139		7 173		7 308		7 444

Verotulot 2020, euroa

Verotulojen erittely	TA 2020	TA muutokset	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama
Verotulot	138 515 000	-2 847 000	135 668 000	137 678 517	2 010 517
Kunnan tulovero	126 700 000	-3 140 000	123 560 000	126 024 985	2 464 985
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 565 000	353 000	4 918 000	4 922 123	4 123
Kiinteistövero	7 250 000	-60 000	7 190 000	6 731 409	-458 591

Valtionosuuksien erittely, euroa

Valtionosuuksien erittely	TA 2020	TA - muutokset	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama
Valtionosuudet	40 755 000	5 836 000	46 591 000	39 479 035	-7 111 965
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ml. tasaukset	44 716 098	5 836 000	50 552 098	43 421 880	-7 130 218
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 961 098	0	-3 961 098	-3 942 845	18 253
Harkinnanvarainen valtionosuiden korotus	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten korvaus				12 060 167	12 060 167
Yhteensä	40 755 000	5 836 000	46 591 000	51 539 202	4 948 202

3.3 Investointien toteutuminen

INVESTOINNIT / ULKOISET

Investointien toteutuminen palvelukeskuksittain, euroa, ulkoiset

Strateginen johto	2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP2020	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	1 291 737	1 800 000	0	1 800 000	1 355 119	444 881	75,3 %
Menot	-1 722 600	-2 104 000	-950 000	-3 054 000	-5 147 385	2 093 385	168,5 %
Netto	-430 862	-304 000	-950 000	-1 254 000	-3 792 266	2 538 266	302,4 %

Sosiaali- ja terveyskeskus	2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP2020	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Menot	-141 018	-380 000	0	-380 000	-141 157	-238 843	37,1 %
Netto	-141 018	-380 000	0	-380 000	-141 157	-238 843	37,1 %

Sivistyskeskus	2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP2020	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Menot	-493 869	-2 493 000	0	-2 493 000	-2 425 650	-67 350	97,3 %
Netto	-493 869	-2 493 000	0	-2 493 000	-2 425 650	-67 350	97,3 %

Tekninen keskus	2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP2020	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	0	645 000	0	645 000	686 747	-41 747	106,5 %
Menot	-17 802 981	-27 160 000	0	-27 160 000	-15 970 723	-11 189 277	58,8 %
Netto	-17 802 981	-26 515 000	0	-26 515 000	-15 283 976	-11 231 024	57,6 %

KAUPUNKI ILMAN VESI -Liikelaistosta	2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP2020	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	1 291 737	2 445 000	0	2 445 000	2 041 866	403 134	83,5 %
Menot	-20 160 468	-32 137 000	-950 000	-33 087 000	-23 684 916	-9 402 084	71,6 %
Netto	-18 868 731	-29 692 000	-950 000	-30 642 000	-21 643 049	-8 998 951	70,6 %

Kangasalan Vesi - liikelaistos	2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP2020	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot	-2 316 295	-4 290 000	0	-4 290 000	-2 733 276	-1 556 724	63,7 %
Netto	-2 316 295	-4 290 000	0	-4 290 000	-2 733 276	-1 556 724	63,7 %

KOKO KAUPUNKI ml. Vesi-II	2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP2020	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	1 291 737	2 445 000	0	2 445 000	2 041 866	-403 134	83,5 %
Menot	-22 476 763	-36 427 000	0	-37 377 000	-26 418 191	10 958 809	70,7 %
Netto	-21 185 026	-33 982 000	-950 000	-34 932 000	-24 376 325	10 555 675	69,8 %

Investointiosassa esitetään määrärahat käyttöomaisuuden hankintaan. Käyttöomaisuus aktivoidaan taseeseen ja poistetaan tuloslaskelman kautta vuosikuluina. Käyttöomaisuuden hallinnassa noudatetaan valtuuston hyväksymää käyttöomaisuusohjetta. Investointiosan määrärahat varataan käytön mukaisina.

Investointien sitovuustaso valtuustossa

Investointien määrärahat ovat palvelukeskuksittain sitovia valtuustoon nähden.

Strategisen johdon investointimenoille on haettu ylitysoikeus, jonka kaupunginhallitus käsittelee kokouksessaan 29.3.2021 ja valtuusto 27.5.2021

Suurimmat investoinnit vuonna 2020, M€ ulkoiset (netto)

Investointi	Milj. euroa
Ruutanan monitoimitalo	4,85
Maa- ja vesialueiden osto	3,41
Lamminrahka	2,05
Uuden Vatialan koulun kalusto	1,95
Vatialan koulu	1,71
Osakkeiden osto	1,14
Jätevesiviemäriverkoston peruskorjaus	0,82
Vesijohtoverkoston peruskorjaus	0,75
Keskuspuhdistamo	0,60
Peruskunnostusmääräraha	0,56
Katuvalaistuksen peruskorjaus	0,50
Lamminrahkan yhtenäiskoulu	0,46
Linkosuon alue	0,41

3.4 Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

Ulkoinen TP talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu
Kangasalan kaupunki ilman liikelaitosta,

	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutok- set	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	10 633 011,22	639 000,00	11 272 011,22	28 595 029,67	17 323 018,45
Tulorahoituksen korjauserät	-840 000,00	800 000,00	-40 000,00	-1 319 947,64	-1 279 947,64
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-32 137 000,00	-950 000,00	-33 087 000,00	-23 678 455,75	9 408 544,25
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	645 000,00	0,00	645 000,00	685 537,61	40 537,61
Pysyvien vastaavien hyödykkei- den luovutustulot	1 800 000,00	0,00	1 800 000,00	1 349 868,69	-450 131,31
Toiminta ja investoinnit, netto	-19 898 988,78	489 000,00	-19 409 988,78	5 632 032,58	25 042 021,36
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennyk- set muilta	0,00	0,00	0,00	11 050,00	11 050,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	32 900 000,00	0,00	32 900 000,00	16 000 000,00	-16 900 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähen- nys	-12 200 000,00	0,00	-12 200 000,00	-11 486 266,00	713 734,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	0,00	0,00	125 745,47	125 745,47
Saamisten muutos	0,00	0,00	0,00	57 871,82	57 871,82
Korottomien velkojen muutos	0,00	0,00	0,00	4 488 825,27	4 488 825,27
Vaikutus maksuvalmiuteen	801 011,22	489 000,00	1 290 011,22	14 829 259,14	13 539 247,92

Rahoituslaskelmassa sitovia eriä ovat pitkäaikaisten lainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys ja antolainasaamisten vähennys.

3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Kangasalan kaupunki ilman liikelaitosta, 1 000 €	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT ILMAN LIIKELAITOSTA							Tuloarviot ILMAN LIIKELAITOSTA					
	N/B	TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	Toteuma	Poik- keama MTA	(Poikke ama %)	TA 2020	Ta- muutokset	MTA 2020	Toteuma	Poik- keama	(Poikkeaa ma %)	
KÄYTTÖTALOUSOSA														
Strateginen johto	B	15 717	400	16 117	14 360	1 757	10,9	1 750	-800	950	4 154	3 204	337,3	
sosiaali- ja terveyskeskus	B	109 379	0	109 379	111 269	1 890	1,7	25 801	0	25 801	26 180	379	1,47	
Sivistyskeskus	B	49 843	0	49 843	48 959	1	1,8	4 120	950	3 170	3 461	291	9,18	
Tekninen keskus	B	29 942	0	29 942	27 598	2 344	7,8	4 830	200	4 630	5 527	897	19,35	
TULOSLASKELMAOSA														
VEROTULOT	B				10			138 515	-2 847	135 668	137 679	836	-0,6	
VALTIONOSUUDET	B						40 755	5 836	46 591	51 539	10784	26,46		
Korkotuotot	B						50		50	113	63	126		
Muut rahoitustuotot	B						913		913	3 160	2 247	246,26		
Korkokulut	B						-1 199		-1 199	-735	-464	-38,7		
Muut rahoituskulut	B						-20		-20	-329	309	1 545,00		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappio	B													
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	B									-1 330				
INVESTOINTIOSA														
Strateginen johto	B	2 104	950	3 054	5 147	-2 093	68,5	1 800	0	1 800	1 350	-445	24,7	
Sosiaali- ja terveyskeskus	B	380	0	380	141	239	62,9	0	0	0	0	0	0	
Sivistyskeskus	B	2 493	0	2 493	2 426	67	2,7	0	0	0	0	0	0	
Tekninen keskus	B	27 160	0	27 160	15 971	11 189	41,2	645	0	645	687	42	6,5	
RAHOITUSOSA														
Antolainauksen muutokset														
Antolainasaamisten vähennys S	B							0			11			
Lainakannan muutokset														
Pitkäaikaisten lainojen lisäys S	B							32 900		32 900	16 000	16 900	51,4	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys S	B	12 200		12 200	11 936	264	2,2							
YHTEENSÄ		249 218	1 350	250 568	237 817	15 658	22,2	250 860	3 339	251 899	247 467	35 043	157,0	

1) B=sitovana eränä toimintamenojaen yhteissumma

1) B=sitovana eränä toimintamenojaen yhteissumma

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Kangasalan kaupungin tuloslaskelma

	TP 2020		TP 2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	27 267 605,40		26 446 275,84	
Maksutuotot	13 342 102,30		11 412 841,40	
Tuet ja avustukset	1 354 519,11		1 786 321,07	
Muut toimintatuotot	4 927 156,00	46 891 382,81	4 708 690,14	44 354 128,45
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot yhteensä	-70 501 831,84		-70 135 166,54	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-14 714 084,49		-15 108 648,21	
Muut henkilösivukulut	-2 980 397,39		-2 678 418,40	
Palvelujen ostot	-90 168 616,84		-87 100 996,15	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 638 567,93		-11 323 297,61	
Avustukset	-12 450 225,49		-12 377 022,34	
Muut toimintakulut	-4 362 301,89	-206 816 025,87	-4 451 788,02	-203 175 337,27
Toimintakate		-159 924 643,06		-158 821 208,82
Verotulot		137 678 517,44		131 060 462,85
Valtionosuudet		51 539 202,00		38 573 382,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	113 278,23		69 415,27	
Muut rahoitustuotot	3 159 753,81		3 047 161,77	
Korkokulut	-734 859,28		-788 971,90	
Muut rahoituskulut	-328 866,55	2 209 306,21	615 260,50	2 942 865,64
Vuosikate		31 502 382,59		13 755 501,67
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 710 080,67		-12 107 134,04	
Arvonalentumiset	0,00	-12 710 080,67	-1 227 934,79	-13 335 068,83
Tilikauden tulos		18 792 301,92		420 432,84
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-2 505 890,26		7 175,04
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		-5 300 000,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		10 986 411,66		427 607,88

4.2 Kangasalan kaupungin rahoituslaskelma

	<u>2020</u>		<u>2019</u>	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	31 502 382,59		13 755 501,67	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 319 947,64	30 182 434,95	-1 178 727,82	12 576 773,85
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-26 412 731,31		-22 476 762,50	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	685 537,61		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 349 868,69	-24 377 325,01	1 291 737,44	-21 185 025,06
Toiminnan ja investointien rahavirta		5 805 109,94		-8 608 251,21
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		-11 738,00	
Antolainasaamisten vähennys	11 050,00	11 050,00	9 350,00	-2 388,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000 000,00		31 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 936 158,36		-10 141 200,99	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	4 063 841,64	0,00	20 858 799,01
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	125 745,47		-628 032,08	
Saamisten muutos	131 675,18		3 800 000,04	
Korottomien velkojen muutos	5 405 818,01	5 663 238,66	-3 004 791,71	167 176,25
Rahoituksen rahavirta		9 738 130,30		21 023 587,26
Rahavarojen muutos		15 543 240,24		12 415 336,05
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	60 689 765,31		45 146 525,07	
Rahavarat 1.1.	45 146 525,07	15 543 240,24	32 731 189,02	12 415 336,05

4.3. Kangasalan kaupungin tase

VASTAAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	199 925 974,35	186 949 832,37
I Aineettomat hyödykkeet	315 819,12	439 668,31
1. Aineettomat oikeudet		
2. Tietokoneohjelmistot	99 170,28	43 415,36
3. Muut pitkävaikutteiset menot	216 648,84	396 252,95
4. Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet	168 042 079,66	156 725 896,83
1. Maa- ja vesialueet	32 181 148,74	28 726 318,19
2. Rakennukset	77 095 659,66	66 519 826,02
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	43 917 318,61	41 675 561,82
4. Koneet ja kalusto	3 916 142,90	1 807 811,10
5. Muut aineelliset hyödykkeet	283 050,53	283 050,53
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankir	10 648 759,22	17 713 329,17
III Sijoitukset	31 568 075,57	29 784 267,23
1. Osakkeet ja osuudet	31 078 948,22	29 339 067,88
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
3. Muut lainasaamiset	28 116,48	39 166,48
4. Muut saamiset	461 010,87	406 032,87
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 596 771,91	3 573 137,50
1. Valtion toimeksiannot	10 330,85	10 330,85
2. Lahjoitusrahastojen varat	3 391 841,48	3 368 241,50
3. Muut toimeksiannot	194 599,58	194 565,15
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	69 385 845,79	53 974 280,73
II Saamiset	8 696 080,48	8 827 755,66
Pitkäaikaiset saamiset	864 762,24	958 362,24
1. Myyntisaamiset	246 414,22	340 014,22
2. Lainasaamiset	596 848,02	596 848,02
3. Muut saamiset	21 500,00	21 500,00
4. Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	7 831 318,24	7 869 393,42
1. Myyntisaamiset	4 660 511,75	4 653 141,51
2. Lainasaamiset	29 882,79	29 882,79
3. Muut saamiset	1 140 289,92	1 851 894,40
4. Siirtosaamiset	2 000 633,78	1 334 474,72
III Rahoitusarvopaperit	34 694 435,02	33 164 333,55
1. Osakkeet ja osuudet		
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	250 000,00	250 000,00
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4. Muut arvopaperit	34 444 435,02	32 914 333,55
IV Rahat ja pankkisaamiset	25 995 330,29	11 982 191,52
VASTAAVAA YHTEENSÄ	272 908 592,05	244 497 250,60

Kangasalan kaupungin tase

VASTATTAVAA	2020	2019
A OMA PÄÄOMA	131 436 695,37	120 450 283,71
I Peruspääoma	66 725 408,03	66 725 408,03
II Arvonkorotusrahasto		
III Muut omat rahastot		
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	53 724 875,68	53 297 267,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10 986 411,66	427 607,88
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	20 485 386,34	12 679 496,08
1. Poistoero	2 585 386,34	79 496,08
2. Vapaaehtoiset varaukset	17 900 000,00	12 600 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 019 185,79	2 869 805,91
1. Valtion toimeksiannot	75 240,88	-90 847,79
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	2 640 417,53	2 782 088,81
3. Muut toimeksiantojen pääomat	303 527,38	178 564,89
E VIERAS PÄÄOMA	117 967 324,55	108 497 664,90
I Pitkäaikainen	75 626 040,85	71 006 414,04
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 082 355,19	57 355 075,88
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Lainat muilta luotonantajilta		
5. Saadut ennakot	1 077 384,10	1 077 384,10
6. Ostovelat		
7. Muut velat	13 466 301,56	12 573 954,06
8. Siirtovelat		
II Lyhytaikainen	42 341 283,70	37 491 250,86
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 822 822,19	11 486 259,86
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Lainat muilta luotonantajilta		
5. Saadut ennakot	1 908 569,42	309 754,89
6. Ostovelat	13 831 936,38	8 368 256,09
7. Muut velat	1 956 081,09	2 110 788,19
8. Siirtovelat	12 821 874,62	15 216 191,83
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	272 908 592,05	244 497 250,60

4.4 Kangasalan kaupungin konsernituloslaskelma

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNITULOSLASKELMA

	2020	2019
Toimintatuotot	124 217 632,79	119 381 164,08
Toimintakulut	-274 709 327,79	-269 358 480,49
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	209 807,93	137 773,99
Toimintakate	-150 281 887,07	-149 839 542,42
Verotulot	137 479 091,16	130 860 717,06
Valtionosuudet	51 593 141,29	38 621 859,65
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	136 229,76	100 486,99
Muut rahoitustuotot	2 789 522,30	2 435 555,94
Korkokulut	-1 322 885,86	-1 240 299,82
Muut rahoituskulut	-482 680,08	290 108,49
Vuosikate	39 910 531,50	21 228 885,88
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 235 995,48	-18 757 516,79
Omistuksen eliminointierot	-584 667,26	-6 874,65
Arvonalentumiset	0,00	-1 815,04
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	19 089 868,76	2 462 679,40
Tilinpäätössiirot	687,53	382,23
Tilikauden verot	-579 823,77	-323 798,53
Laskennalliset verot	-68 404,51	-120 655,33
Vähemmistöosuudet	-563 304,65	-140 772,25
Tilikauden ali-/ylijäämä	17 879 023,36	1 877 835,52

4.5 Kangasalan kaupungin konsernin rahoituslaskelma

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	39 910 531,50	21 228 885,88
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-579 823,77	-323 798,53
Tulorahoituksen korjauserät	-1 492 680,28	-2 417 972,93
Yhteensä	37 838 027,45	18 487 114,42
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-47 631 064,06	-43 978 459,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	679 086,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 634 329,36	3 839 819,26
Yhteensä	-35 317 648,70	-40 138 640,53
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 520 379,75	-21 651 526,11
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-26 548,31
Antolainasaamisten vähennykset	99 390,96	101 254,47
Yhteensä	99 390,96	74 706,16
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 005 244,95	49 646 653,60
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 776 596,13	-13 717 668,65
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 427 596,79	277 347,26
Yhteensä	11 656 245,61	36 206 332,21
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	109 633,45	-753 717,43
Vaihto-omaisuuden muutos	-94 116,37	-25 023,14
Saamisten muutos	-1 656 959,29	5 561 700,34
Korottomien velkojen muutos	4 415 070,58	-1 840 289,69
Yhteensä	2 773 628,37	2 942 670,08
Rahoituksen rahavirta	14 529 264,94	39 223 708,45
Rahavarojen muutos	17 049 644,69	17 572 182,34
Rahavarat 31.12.	78 459 128,77	61 409 485,07
Rahavarat 1.1.	61 409 485,07	43 837 302,74
	17 049 643,70	17 572 182,33
Rahavarojen muutos	17 049 644,69	17 572 182,33

4.6 Kangasalan kaupungin konsernitase

KONSERNITASE	2020	2019
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	332 245,08	240 717,96
Muut pitkävaikutteiset menot	1 824 865,34	1 889 742,67
Ennakkomaksut	203 679,44	188 580,30
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 360 789,86	2 319 040,93
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	35 238 327,30	31 693 404,74
Rakennukset	145 648 026,58	126 210 832,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 638 056,86	47 008 248,49
Koneet ja kalusto	8 983 364,99	6 143 067,73
Muut aineelliset hyödykkeet	505 182,95	362 229,60
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	14 871 662,39	33 225 442,71
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	259 884 621,07	244 643 226,02
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 686 402,61	1 268 589,54
Muut osakkeet ja osuudet	8 797 549,37	8 552 908,93
Muut lainasaamiset	74 665,91	99 836,08
Muut saamiset	422 168,85	496 389,65
Sijoitukset yhteensä	10 980 786,74	10 417 724,20
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	273 226 197,67	257 379 991,15
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	518 631,55	454 541,22
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 391 936,84	3 368 381,02
Muut toimeksiantojen varat	194 599,58	194 565,15
Toimeksiantojen varat yhteensä	4 105 167,97	4 017 487,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	913 761,79	805 028,79
Valmiit tuotteet	2 612,92	2 612,92
Muu vaihto-omaisuus	0,00	14 616,62
Vaihto-omaisuus yhteensä	916 374,71	822 258,33
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	246 414,22	340 014,22
Laskennalliset verosaamiset	10 016,08	12 431,77
Muut saamiset	46 244,75	418 336,57
Siirtosaamiset	88 912,35	154 923,82
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	391 587,40	925 706,38
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 696 815,80	9 327 528,51
Lainasaamiset	32 641,16	30 590,92
laskennalliset verosaamiset	74,35	73,36
Muut saamiset	2 170 817,57	3 113 446,84
Siirtosaamiset	2 684 950,24	1 904 505,60
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	16 585 299,12	14 376 145,22
Saamiset yhteensä	16 976 886,52	15 301 851,60
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	68 228,54	68 228,54
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	542 140,75	550 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	106 297,89	142 786,80
Muut arvopaperit	34 444 435,02	32 914 333,55
Rahoitusarvopaperit yhteensä	35 161 102,20	33 675 348,89
Rahat ja pankkisaamiset	43 298 026,58	27 734 136,19
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	96 352 390,01	77 533 594,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>373 683 755,65</u>	<u>338 931 073,53</u>

Kangasalan kaupungin konsernitase

KONSERNITASE

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	66 725 408,03	66 725 408,03
Säätöiden pääomat	77 322,29	77 322,29
Arvonkorotusrahoisto	19 644,28	19 644,28
Muut omat rahastot	1 114 772,32	1 115 459,86
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	69 099 773,31	67 221 937,78
Tilikauden yli/alijäämä	17 879 023,38	1 877 835,53
Oma pääoma yhteensä	154 915 943,61	137 037 607,77
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 971 721,02	1 422 901,34
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 607 872,00	1 685 605,94
Pakolliset varaukset yhteensä	1 607 872,00	1 685 605,94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	583 542,85	353 362,58
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 784 560,30	2 942 385,18
Muut toimeksiantojen pääomat	303 531,23	178 572,58
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	3 671 634,38	3 474 320,34
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	119 506 188,94	110 485 090,22
Lainat julkisyhteisöiltä	13 788,26	18 175,44
Lainat muilta luotonantajilta	10 778 922,91	11 296 090,46
Saadut ennakot	1 077 384,10	1 077 384,10
Ostovelat	57 974,79	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	14 616 593,81	13 651 837,09
Siirtovelat	185 428,52	
Laskennalliset verovelat	17 067,57	20 247,15
Pitkäaikainen yhteensä	146 253 348,90	136 548 824,46
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 535 953,20	14 812 268,30
Lainat julkisyhteisöiltä	4 387,17	4 073,80
Lainat muilta luotonantajilta	1 178 067,35	973 714,82
Saadut ennakot	2 036 024,94	410 679,92
Ostovelat	18 373 719,37	14 228 906,07
Muut velat	3 242 146,17	4 245 425,30
Siirtovelat	20 575 138,76	22 838 116,10
Laskennalliset verovelat	1 317 798,74	1 248 629,36
Lyhytaikainen yhteensä	65 263 235,70	58 761 813,68
Vieras pääoma yhteensä	211 516 584,60	195 310 638,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	373 683 755,61	338 931 073,53

5. LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

ARVOSTUSPERIAATTEET JA –MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon., Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu tilinpäätöspäivän alimpaan hankinta-arvoon tai tätä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Vastatakaus Tampereen kaupungille Tampereen seudun Keskuspuhdistamo Oy:n lainojen takauksiin. Sopimuksen markkina-arvo 31.12.2020 -63 189 867,47 euroa, josta Kangasalan kaupungin vastatakauksen osuus on 7,65 % ja -4 834 024,86 euroa.

Jaksotusperiaatteet

Lomapalkkajaksotus on tehty käyttäen joulukuun palkkasummaa ja saman ajankohdan sivukuluprosentteja.

Organisaatiomuutokset 1.1.2020 alkaen

Ei muutoksia.

Konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmanpoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat tilikaudet

Tytäryhteisö Kiinteistöosakeyhtiö Ellintie 1 on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 31.5.2020 laaditun tilinpäätöksen perusteella.

Osakkuusyhteisö Kangasalan Jäähalli Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 30.4.2020 laaditun tilinpäätöksen perusteella.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Yleisohjeen mukaisesti ammatillisen koulutuksen yksikköhintarahoitus, joka esitetään kuntayhtymän toimintatuotoissa, esitetään kaupungin konsernituloslaskelmassa kohdassa valtionosuudet sekä eritellään liitetiedoissa. Tuloslaskelma ja liitetiedot esitetään yleisohjeen mukaisina.

Konsernirakenteen muutokset

Vehkajärven Vanhustentalosäätön purkutoimenpiteiden selvitys on aloitettu vuoden 2020 alussa ja säätön purkutoimenpiteet pyritään saamaan päätökseen vuoden 2021 loppuun mennessä. Kiinteistö Oy Ellintie 1:n purkautui vuoden 2020 alussa ja siirtyi kaupungin suoraan omistukseen. Kaupunki hankki omistukseensa Kangasalan seurakunnan omistamat osakkeet Koy Harjunsola II:sta ja Koy Kangasalan Myllypohjasta.

Tuloslaskelman liitetiedot

	2020	2019
Toimintatuottojen erittely		
Strateginen johto	4 153 983	2 363 964
Sosiaali- ja terveystulos	26 179 756	26 000 540
Sivistyskeskus	3 460 896	3 917 764
Tekninen keskus	5 526 932	4 860 247
Kangasalan vesi	7 569 816	7 211 613
<i>Yhteensä</i>	<u>46 891 383</u>	<u>44 354 128</u>

Verotulojen erittely

Kunnan tulovero	126 024 985	119 533 078
Osuus yhteisöverojen tuotosta	4 922 123	4 315 872
Kiinteistövero	6 731 409	7 211 513
<i>Verotulot yhteensä</i>	<u>137 678 517</u>	<u>131 060 463</u>

Valtionosuuksien erittely

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	46 711 100	45 626 292
Verotuloihin perustuva valtionosuus tasaus	-3 289 220	-3 091 812
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 942 845	-3 961 098
Verotulomenetysten korvaus	12 060 167	
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<u>51 539 202</u>	<u>38 573 382</u>

Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalvelujen ostot	23 820 032	20 346 368
Muiden palvelujen ostot	66 348 585	66 754 628
<i>Palvelujen ostot yhteensä</i>	<u>90 168 617</u>	<u>87 100 996</u>

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoaikat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet (atk-ohjelmia)	2 vuotta	Tasapoisto	50 %
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta	Tasapoisto	20 % - 50 %
Rakennukset	10 - 30 vuotta	Tasapoisto	3,3 % - 10 %
Rakennusten perusparannukset	10 - 30 vuotta	Tasapoisto	3,3 % - 10 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Tiet, puistot, urheilulaitokset		Menojäännöspoisto	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet		Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakelu- ja viemäriverko		Menojäännöspoisto	10 %
Puhelin- ja tietoliikenneverkot		Menojäännöspoisto	22 %
Vesilaitosten laitteet	15 vuotta	Tasapoisto	6,7 %
Muut kiinteät laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Tasapoisto	10 %
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet ja autot	4 vuotta	Tasapoisto	25 %
Liikkuvat työkonet	5 vuotta	Tasapoisto	20 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	Tasapoisto	20 %
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	33,3 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto	33,3 %

Pienet käyttöomaisuushankinnat on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistonlaiset investoinnit ovat ylittäneet viime vuosina selkeästi poistojen määrän ja investointitarpeet ovat merkittävät lähivuosina mm. Lamminrahkan alueen rakentamisen seurauksena.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot sekä rahoitustuotot ja -kulut**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot- ja tappiot**

	2020	2019
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 328 442	998 780
Osakkeiden luovutusvoitot	0	179 948
Myyntivoitot yhteensä	1 328 442	1 178 728

	2020	2019
Rahoitustuotot ja kulut		
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	600 168	600 168
Osinkotuotot muista yhteisöistä	679 106	565 839
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	225 093	225 093
Muut rahoitustuotot	1 655 387	1 656 062
Yhteensä	3 159 754	3 047 162

Arvonalentumiset vaiht.vastaavien rah.varoista	-4 750	-737 944
Muut rahoituskulut	-324 117	122 684
Yhteensä	-328 867	-615 260

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

Pysyvät vastaavat

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskenmenot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenmenot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	43 415	396 252		439 667	28 726 318	66 519 826	41 675 562	1 807 811	283 051	17 713 329	156 725 897
Lisäykset tilikauden aikana	68595	93 387		161 982	3 448 281	3 087 523	6 608 167	2 886 952		8 479 946	24 510 869
Rahoitusosuudet tilikaudella				0	0		-662137,61			-23400	-685 538
Vähennykset tilikauden aikana				0	-19 451	-10469,8					-29 921
Siirrot erien välillä				0	26 000	12 564 916	2 875 222			-15 521 116	-54 978
Tilikauden sumu-poistot	-12 840	-272 991		-285 831		-5 066 136	-6 579 494	-778 620			-12 424 250
Arvonalentumiset											
Poistamaton hankintameno 31.12.	99 170	216 648		315 818	32 181 148	77 095 660	43 917 319	3 916 143	283 051	10 648 759	168 042 080
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	99 170	216 648		315 818	32 181 148	77 095 660	43 917 319	3 916 143	283 051	10 648 759	168 357 898

	Osakkeet ja osuudet			Muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. ja osuudet yhteisöt	Muut osakkeet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset Yhteensä	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	12 194 426	9 086 558	423 881	7 634 203	29 339 068	185 170	260 029	29 784 267
Lisäykset	1130000			609880	1 739 880			1 739 880
Vähennykset						-11 050		-11 050
Siirot eri osien välillä	359 713			-359713		54978		54 978
Hankintameno 31.12.	13 684 139	9 086 558	423 881	7 884 370	31 078 948	229 098	260 029	31 568 075
Arvonlennukset tiikaudella								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	13 684 139	9 086 558	423 881	7 884 370	31 078 948	229 098	260 029	31 568 075

Omistukset muissa yhteisöissä 2020

	Y-tunnus	Kotipaikka	Kaupungin	Konsernin	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
					omistusosuus	omistusosuus	omasta	tilikauden
							vieraasta	voitosta /
							pääomasta	tappiosta
							pääomasta	pääomasta
Tytäryhtiöt								
Kangasalan Lämpö Oy	0510578-4	Kangasala	100,00	100,00	8 282	12 318	618	
Kangasalan Uimahalli Oy	2151762-3	Kangasala	100,00	100,00	1 109	7 572	-34	
Kiinteistö Oy Kangasalan Parkki	0488027-9	Kangasala	100,00	100,00	1 019	7 115	0	
Kiinteistö Oy Säästökeskus	0147850-8	Kangasala	64,60	64,60	776	267	2	
Kiinteistö Oy Vatialan Kasarminportti	1626703-3	Kangasala	59,60	59,60	984	4	0	
Kiinteistö Oy Taloherttua	0147998-1	Kangasala	100,00	100,00	3 747	26 213	142	
Kiinteistö Oy Harjunsola I	2399808-8	Kangasala	100,00	100,00	162	53	5	
Kiinteistö Oy Harjunsola II	2399809-6	Kangasala	100,00	100,00	449	83	20	
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	2484055-7	Kangasala	100,00	100,00	549	570	147	
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	2484056-5	Kangasala	100,00	100,00	1 401	441	247	
Kangasala-talo Oy	2592490-4	Kangasala	100,00	100,00	369	141	45	
Business Kangasala Oy	2912961-7	Kangasala	100,00	100,00	158	117	22	
Kiinteistö Oy Ellintie 1	0641872-3	Kangasala	100,00	100,00	46	0	0	
Kiinteistö Oy Kangasalan Myllypohja	0641873-1	Kangasala	100,00	100,00	592	67	0	
				Yhteensä	19 643	54 959	1 213	
Säätiöt ja yhdistykset								
Kuhmalahden vanhustentalosäätiö	0148061-6	Kangasala	100,00	100,00	0	0	0	
Vehkajärven vanhustentalosäätiö	0626277-3	Kangasala	100,00	100,00	35	239	2	
Kuntayhtymät								
Pirkanmaan liitto	0828308-4	Tampere	5,46	5,46	95	73	17	
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky	0826597-8	Tampere	5,95	5,95	11 198	38 939	-889	
Tampereen kaupunkiseutu ky	2014682-4	Tampere	8,06	8,06	47	32	2	
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä	0206289-7	Valkeakoski	0,53	0,53	55	16	-3	
				Yhteensä	11 396	39 060	-873	
Osakkuusyhtiöt								
Kangasalan Jäähalli Oy	1031638-3	Kangasala	33,80	33,80	77	39	-1	
Kiinteistö Oy Nattarin Lähipalvelukeskus	0245115-5	Kangasala	24,26	24,26	65	18	1	
Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo	0840674-2	Kangasala	48,25	48,25	452	1 334	0	
Sahalahden Esikäsitellylaitos Oy	2297620-7	Kangasala	41,00	41,00	6	282	0	
Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy	2397232-0	Pirkkala	20,70	20,70	170	27	-9	
				Yhteensä	770	1 700	-10	

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset	2020	2019
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	360 251,00	360 251,00
Yhteensä	360 251,00	360 251,00

Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	110 517,91	139 714,00
Siirtosaamiset	107 836,62	0,00
Yhteensä	218 354,53	139 714,00

Saamiset kuntayhtymältä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	26,59	188,00
Siirtosaamiset	225 093,05	225 093,05
Yhteensä	225 119,64	225 281,05

Saamiset osakkuus- ja sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Lainasaamiset	236 597,32	236 597,32
Myyntisaamiset	6 187,69	1 286,00
Yhteensä	242 785,01	237 883,32

Saamiset yhteensä	1 046 510,18	963 129,37
-------------------	--------------	------------

Lyhytaikaisiin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtyvät korot	225 093	225 093
Kuntarahoitus, etukäteen maksettu lainanlyhennys	400 000	0
Koulutuskorvaus, TVR	73 000	50 000
Valtiokonttori/sotainvalidit	150 000	
Tasauslasku Pälkäne	263 621	
KEHA kust.korv kunnille	15 000	81 082
Työterveyshuollon korvaus	406 923	347 423
VOS Opetus- ja kulttuuri	69 097	
Muut siirtosaamiset	397 900	630 877
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 000 634	1 334 475

Rahoitusarvopaperit

Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin		
Markkinarvo	287 203	285 737
Kirjanpitoarvo 31.12.	250 000	250 000
Erotus	37 203	35 737

Muut arvopaperit		
Markkinarvo	37 722 673	36 295 817
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 444 435	32 914 334
Erotus	3 278 238	3 381 483

Taseen vastattavien liitetiedot

	2020	2019
Oma pääoma		
Peruspääoma 1.1.	66 725 408	66 725 408
Peruspääoma 31.12.	66 725 408	66 725 408
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	53 724 876	53 297 268
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	53 724 876	53 297 268
Tilikauden yli-/alijäämä	10 986 412	427 608
Oma pääoma yhteensä	131 436 696	120 450 284

Pitkäaikainen vieras pääoma**Velat, jotka erääntyvät yli viiden vuoden kuluttua**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 866 674	22 333 328
Yhteensä	24 866 674	22 333 328

Velkojen erittely

Velkojen erittely	2020	2019
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Liittymismaksut ja muut velat	99 287	38 726
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	285 694	222 643
Muut velat	50 537	50 537
Siirtovelat	1 142	1 142
	337 373	273 180
Velat kuntayhtymille, joissa kunta c		
Ostovelat	2 934 316	189 302
	2 934 316	189 302
Vieras pääoma yhteensä	3 271 689	462 482

Shekkilimiitti

Luotollisen Danske Bank Oyj:n shekkitilin limiitti 31.12.	1 681 879,00	1 681 879,00
siitä käyttämättä oleva määrä	1 653 267,53	292 051,05
Luotollinen Nordea Pankki Suomi Oyj:n shekkitili 31.12.	5 000 000,00	5 000 000,00
siitä käyttämättä oleva määrä	5 000 000,00	4 433 291,92

Muut velat

Muut pitkäaikaiset velat	2020	2019
Liittymismaksut	13 417 098	12 552 616
Muut velat	49 203	21 338
Yhteensä	13 466 302	12 573 954

Siirtovelat

Lyhytaikaiset siirtovelat	2020	2019
Menojäämät		
Korkojaksotukset	99 059	127 453
Lomapalkkajaksotus	11 152 582	10 866 988
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	152 832	484 500
Työnantajan eläkevakuutusmaksut	541 441	1 185 216
Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin ky	782 525	2 297 017
Muut menojäämät	93 436	255 018
Yhteensä	12821874,62	15216192

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokrakone- ja leasingvastuut

	2020	2019
Omasta puolesta		
Vuokrakone- ja leasingvastuut	5 965 591	5 389 599
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 520 826	1 958 152

Vastuusitoumukset konserniyhteisöjen puolesta

Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	57 766 726	64 477 612
Jäljellä oleva pääoma	45 535 281	41 191 431

Vakuudet muiden puolesta

Osakkuusyhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	5 825 000	5 943 173
Jäljellä oleva pääoma	5 496 873	3 324 130
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	43 224 039	44 967 239
Jäljellä oleva pääoma	17 724 322	11 921 764
Vastatakaus koronvaihtosopimus , osuus 7,65%		
Nimellisarvo (250 000 000)	19 125 000	19 125 000
Käypä arvo (-63 189 867,47)	-4 834 025	-2 758 660
Alkamispäivä 2.1.2024 ja päättymispäivä 2.1.2049		

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	212 579 276	190 698 851
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	132 456	125 467

Muut taloudelliset vastuut

Kangasalan Uimahalli Oy:n ja Kangasala-Talo Oy:n rahoitus päätetään vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Kangasalan Jäähalli Oy:n ja kaupungin välistä 4.11.1996 allekirjoitettua sopimusta on jatkettu. Kh 8.2.2016 § 37 on hyväksynyt Kangasalan Jäähalli Oy:n lopulle lainalle (pääoma 62 712,48 euroa) laaditun maksusuunnitelman, jonka mukaan lainan viimeinen lyhennyserä maksusuunnitelman mukaisesti syyskuussa 2023.

Kiinteistö Oy Tieliikennemuseolle

3. vaihe vv. 2009-2023 vuosittaisena avustuksena 18 000 euroa

4. vaihe vv. 2015-2024 vuosittaisena avustuksena 100 000 euroa

Arvonlisäveron palautusvastuu

Palautusvastuun toteutuminen ei ole todennäköistä talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2023 tai muun suunnitelman perusteella.

Maankäyttösopimukset

Vuonna 2020 solmittiin kolme maankäyttösopimusta:

- Pikon Betonin / Valimon alueen maankäyttösopimus kh 3.2.2020
- Antintien maankäyttösopimus kh 15.6.2020
- Ilkon kurssikeskuksen maankäyttösopimus 7.12.2020

Sopimukset ovat ehdollisia asemakaavan lainvoimaisuudesta. Ilkon kurssikeskuksen asemakaava ei ole lainvoimainen, mutta muut ovat. Kaupungille ei koitunut näistä velvoitteita.

Vuoden 2019 maankäyttösopimukset Ilkossa ja Lemetyssä tulivat voimaan ehtoina olleiden asemakaavojen lainvoimaisuuksien myötä. Molemmissa tapauksissa kaupungilla on velvoite rakentaa kunnallistekniikkaa kaksi lyhyttä pätkää kolmen vuoden sisällä asemakaavan lainvoimaisuudesta, eli viimeistään vuoden 2023 aikana.

Korkosuojauksiin liittyvät johdannaisopimukset

Vastatakaus Tampereen kaupungille Tampereen seudun Keskuspuhdistamo Oy:n lainojen takauksiin. Sopimuksen markkina-arvo 31.12.2020 -63 189 867,47 euroa, josta Kangasalan kaupungin vastatakauksen osuus on 7,65 % ja -4 834 024,86 euroa.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

	2020	2019
Henkilöstön lukumäärä		
Vakituiset	1 722	1 684
Määräaikaiset, tilapäiset	371	365
joista työllistettyjä	8	12
Oppisopimus	6	5
Oppilas, harjoittelija	1	
Yhteensä	2 108	2 066
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	71 732 120	71 451 470
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	14 714 084	15 108 648
Muut henkilösivukulut	2 980 397	2 678 418
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-1 230 290	-1 316 311
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	88 196 313	87 922 225
Henkilöstökuluja aktivoitu pysyviin vastaaviin	143 438	191 858
Yhteensä henkilöstökulut	88 339 751	88 114 083

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Suomen keskusta	4 585	4 784
Kansallinen kokoomus	11 997	11 805
Suomen sosiaalidemokraattinen puolue	14 690	14 064
Suomen Kristillisdemokraatit	5 446	5 384
Vasemmistoliitto	2 792	3 165
Vihreä liitto	5 499	5 564
Perussuomalaiset	3 163	3 006
Tilitetyt luottamushenkilöpalkkiot yhteensä	48 172	47 772
Tilintarkastajan palkkiot	2020	2019
Ernst & Young Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0	26 261
Muut palkkiot	0	763
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	28 470	12 609
Palkkiot yhteensä	28 470	39 633

Tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisestä liiketoimista

Kaupunki on antanut tilikaudella vuoden 2020 talousarvion yhteydessä hyväksytyt avustukset konserniyhtiöille ja muille yhteistoimintatahoille seuraavasti:

- Kangasalan Uimahalli Oy, 779 196,87 euroa
- Kangasala-talo Oy, 915 000 euroa
- Kangasalan Parkki Oy, 500 000 euroa
- Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo, 118 000 euroa
- Kangasalan Jäähalli Oy 75 000 euroa

Konserniyhtiöille toteutetun kyselyn mukaan konsernin lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavaa liiketoimintaa.

Tytäryhtiöiden palvelujen normaalista hinnoiteltu ei ole poikettu, eikä annettu poikkeuksellisia alennuksia toisille konserniyhtiöille.

Eriytetyt tuloslaskelmat

Kirjanpidon eriyttäminen 1.1.-31.12.2020, kilpailulaki 30 d §, liiketilojen vuokraus

	1.1.-31.12.2020	
Liikevaihto		630 832,56
Liiketoiminnan muut tuotot		2 260,78
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-115 536,95	
Palvelujen ostot	-141 075,54	-256 612,49
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-21 662,42	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 103,97	
Muut henkilösivukulut	-8 965,76	-34 732,15
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-92 674,20	-92 674,20
Liiketoiminnan muut kulut		-223 890,91
Liikelylijäämä (-alijäämä)		25 183,59
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		25 183,59
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		25 183,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		25 183,59

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan.

Kirjanpidon eriyttämissäännös luo edellytyksiä julkisyhteisön elinkeinotoiminnan kannattavuuden ja hinnoittelun kustannusperusteisuuden varmistamiseen. Tämä ennaltaehkäisee kilpailuneutraaliteetti-ongelmien syntymistä ja tehostaa kilpailuneutraaliteetin valvontaa. Eriyttämisvelvoite mahdollistaa kirjanpitosäännösten mukaisesti laaditun ja tilintarkastuksen piiriin kuuluvan aineiston hyödyntämisen KKV:n valvontatoiminnassa.

Laskelmassa on eriytetty kaikki liiketilat jotka ovat Kiinteistö Oy Harjunsola 1:ssä ja vuorattavat muut liiketilat sekä tilat Juhlatalo Kontulassa, Vahderpään Vaparissa ja Vallitun leirikeskuksessa. Lisäksi laskelmassa on mukana kirjaston kahvion tilat, jotka on vuokrattu yrittäjälle. Tilojen ylläpitokustannukset on jyvitetty kirjaston kokonaisneliömäärän mukaisessa suhteessa.

Kirjanpidossa kaikille kiinteistöille ja huoneistoille on oma Seuranta 1 -numerointi jotta kulujen kohdentaminen on mahdollista. Kiinteistö Oy Harjunsola I huoneistot ovat kaupungin omistuksessa ja niistä saatavat vuokratuotot tulevat kaupungin tuloksi.

Vuokratuista tiloista 25 tilaa on verollisen liiketoiminnan piirissä ja 38 tilaa ovat verottoman toiminnan piirissä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

KONSERNITULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	2020	2019
Toimintatuotot tehtäväalueittain		
Yleishallinto	4 578 586	2 917 301
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	87 121 371	83 245 540
Opetus- ja kulttuuripalvelut	4 644 116	5 462 925
Yhdyskuntapalvelut	20 303 745	21 061 983
Muut palvelut	7 569 816	6 693 415
	<u>124 217 633</u>	<u>119 381 164</u>

Valtionosuuksien erittely

Peruspalvelut, ilman tasausta	46 711 100	45 626 292
Verotuloihin per. valtionosuuden tasaus	-3 289 220	-3 091 812
Opetus- ja kulttuuritoimen muut	-3 942 845	-3 961 098
Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet	53 939	48 478
Verotulomenetysten korvaus	12 060 167	
Valtionosuudet yhteensä	<u>51 593 141</u>	<u>38 621 860</u>

Pakollisten varausten muutokset

Pirkanmaan Sairaanhoidopiiriin ky		
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	1 653 561	2 351 444
Omistussuuden muutos, vähennys	-65 571	-697 882
Lisäykset	0	0
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	<u>1 587 990</u>	<u>1 653 561</u>

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot

Myyntivoitot		
Myyntivoitot, maa-alueet	1 329 652	998 780
Myyntivoitot, osakkeet	0	179 948
Myyntivoitot, rakennukset	0	0
Myyntivoitot, muut	18 305	94 876
	<u>1 347 956</u>	<u>1 273 604</u>
Myyntitappiot		
Myyntitappiot, maa-alueet	15918	
Myyntitappiot, rakennukset	101634,77	0
Myyntitappiot, muut	25 265	367 038
	<u>142 818</u>	<u>367 038</u>

Konsernitaseen liitetiedot

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

	2020	2019
Arvonkorotukset		
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	19 644	19 644
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12.	19 644	19 644

Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Kirjanpitolain mukaiset arvonkorotusten edellytykset täyttyvät.

Siirtosaamiset	2020	2019
Korkojaksotukset	225 732	212 456
Versaamiset	38 316	39 176
Jaksotetut henkilöstökulut	118 512	162 795
Menoennakot	55 535	41 326
Tuet ja avustukset	757 495	530 364
Muut lyhytaikaiset	1 578 274	1 073 312
	2 773 863	2 059 429

KONSERNITASEEN LIITETIEDOT
TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT

	2020	2019
Oma pääoma		
Peruspääoma 1.1.	66 725 408	66 725 408
Peruspääoma 31.12.	66 725 408	66 725 408
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat 1.1.	77 322	115 165
Yhdistysten ja säätiöiden muutos, vähennys	0	-37 842
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat 31.12.	77 322	77 322
Arvonkorotusrahasto 1.1	19 644	19 644
Arvonkorotusrahasto 31.12.	19 644	19 644
Muut omat rahastot 1.1.	1 115 460	1 115 842
Omistususuuden muutos, vähennys	-977	-382
Lisäykset	290	
Muut omat rahastot 31.12.	1 114 772	1 115 460
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	69 099 774	67 806 060
Osingonjako	0	0
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0	-584 123
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) muutos	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	69 099 774	67 221 938
Tilikauden yli/alijäämä	17 879 023	1 877 836
Oma pääoma yhteensä	154 915 944	137 037 607

Pakolliset varaukset

Muut pakolliset varaukset		
Potilasvahinkovakuutus	1 587 990	1 653 561

Muut velat

Muut pitkäaikaiset velat		
Liittymismaksut ja muut velat	13 651 837	13 651 837
Yhteensä	13 651 837	13 651 837

Erittely siirtovelosta

Verovelat	5 819	13 024
Korkojaksotukset	246 445	269 090
Jaksotetut henkilöstökulut	17 613 533	17 252 457
Jaksotetut tuet ja avustukset	22 787	44 208
Muut lyhytaikaiset	2 871 983	5 259 337
	20 760 567	22 838 116

**KONSERNIN VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT
LIITETIEDOT****Leasingvastuiden yhteismäärä**

	2020	2019
Leasingvastuiden yhteismäärä	6 716 116	6 405 885
seuraavalla tilikaudella maksettava määrä	1 732 306	2 264 394

Muut vuokravastuut

Muiden vuokravastuiden yhteismäärä	11 503 728	8 683 574
seuraavalla tilikaudella maksettava määrä	7 725 920	4 920 407

Vastuusitoumukset muiden puolesta

Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	44 865 121	44 968 322
Jäljellä oleva pääoma	22 444 431	34 107 847

6 ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

KANGASALAN VESI -liikelaitos

Kangasalan Vesi -liikelaitos

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Antti Kytövaara

Talous

Kangasalan Vesi -liikelaitos	TP 2019	TA 2020	TA-muutokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	7 528 144	7 627 788	100 000	7 727 788	7 915 384	187 596	102,43%
ulkoiset	7 211 613	7 300 000	100 000	7 400 000	7 569 816	169 816	102,29%
sisäiset	316 531	327 788		327 788	345 567	17 779	105,42%
Toimintamenot	-4 827 454	-4 782 677	-100 000	-4 882 677	-4 874 432	8 245	99,83%
ulkoiset	-4 621 636	-4 600 000	-100 000	-4 700 000	-4 630 068	69 931	98,51%
sisäiset	-205 818	-182 677		-182 677	-244 364	-61 687	133,77%
Toimintakate	2 700 690	2 845 111	0	2 845 111	3 040 952	195 841	106,88%
Poistot ja arvonalentumiset	-2 344 627	-2 450 000		-2 450 000	-2 357 833	92 167	96,24%

Toimintaympäristö 2020

Toiminta sisältää vedentuotannon omista pohja- ja pintavesilaitoksista ja jätevesien johtamisen Tampereelle Viinikanlahden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi sekä jätevesien käsittelyn Pohjan alueella.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on johtaa laadukasta talousvettä verkostoon liitetyille asukkaille sekä huolehtia jäteveden johtamisesta puhdistettavaksi turvallisesti. Toiminnan tulee olla taloudellisesti tehokasta ja sen pitää keskittyä huolehtimaan luotettavista vesihuoltopalveluista laitoksen omalla toiminta-alueella. Vesijohtoverkostoon on liittynyt n. 6480 kiinteistöä, joissa on noin 30 500 asukasta. Viemäriverkostoon on liittynyt n. 5320 kiinteistöä, joissa on noin 28 800 asukasta.

Tampereen Vedelle maksettiin jätevesikorvauksiin 1 996 154 €. Sisäisissä tuotoissa on 100 000 € huleveden palvelumaksua katujen ja yleisten alueiden kuivatuksen osuutena hulevesien investointi- ja käyttökustannuksista. Huleveden ulkoiset tuotot ovat 1 757 € ja kulut 38 346 €.

Painopistealueet

Hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäroinnin järjestäminen ovat vesilaitoksen päätehtävät, mikä edellyttää laadukkaita ja kestäviä vesihuoltoratkaisuja.

Pääpaino investointien osalta on vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksissa. Merkittävin uudishanke on Lamminrahkan alueen vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen.

Tuloutus kaupungille

Kangasalan Vesi -liikelaitos tulouttaa kaupungille korkona perustamislainasta ja korvauksena peruspääomasta yhteensä 200 000 euroa vuosittain taloussuunnitelmakaudella 2020-2022.

STRATEGISET TAVOITTEET 2020

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
12	Kehitämme Kangasalan imagoa

Toiminnalliset tavoitteet

Numero	Toiminnallinen tavoite
1.1	Palvelemme hyvällä asenteella
1.8	Tiedottamisen ja asiakaspalvelutyökalujen kehittäminen
1.9	Toimintavarmuus ja sen kehittäminen
4.6	Toiminnan kehittäminen ja parhaiden käytäntöjen hyödyntäminen
4.7	Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja moniosaamisen lisääminen
4.8	Riittävä ja osaava henkilöstö
9.8	Tasapainoinen talous ja sen varmistaminen
9.9	Laitoksien ja verkostojen suunnitelmallinen ylläpito ja sähköisten prosessien kehittäminen
9.10	Riskienhallinta ja sen kautta toiminnan jatkuvuuden varmistaminen
12.1	Vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TP2020
Käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ vesijohtoverkostopituus €/km	1 647	1 795	1 641
Käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ viemärijohtoverkostopituus, €/km	4 158	3 930	3 667
Putkirikkoja (talousvesi)/ verkostopituus, kpl/100 km	4,4	6	6,9

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TP2020
Laskutettu vesimäärä, m3	1 720 000	1 705 000	1 690 000
Laskutettu jätevesimäärä, m3	1 566 000	1 540 000	1 568 000
Vesijohtoverkosto, km	407	407,5	408
Viemäriverkosto, km	332	332,5	333
Hulevesiverkosto, km	61	61	61
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	24	24	24
Liikevaihto euroa/asukas	236,0	236,5	245,0

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS

TOIMINTAKERTOMUS VUONNA 2020

Kangasalan Vesi -liikelaitos on Kangasalan kaupungin liikelaitos, joka tuottaa vesihuoltopalveluja asiakkailleen. Kaupunki on määritellyt vesihuoltolaitokselle toiminnalliseksi tavoitteeksi seuraavaa: "Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tavoitteena on toiminnallaan turvata toiminta-alueellaan sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä turvata terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärintä."

Katsaus vesihuoltotoimintaan

Vesilaitoksen päätehtävä on hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäröinnin järjestäminen asiakkaille.

Valvontatutkimusohjelman vesinäytetuloksien perusteella talousveden laatu on pysynyt hyvällä tasolla. Laitoksilta lähtevä vesi on tasalaatuista ja talousvesiasetuksien 1352/2015 sekä 683/2017 mukaista.

Kangasalla voidaan nauttia laadukkaasta ja raikkaasta pohjavedestä. Vedenhankinta tapahtuu pääasiassa Rikun ja Raikun pohjavesilaitoksien kautta ja Kuhmalahden alueella on käytössä päävedenottamoita kapasiteetiltaan pienempi Lintusyrjän pohjavedenottamo. Sahalahden pintavesilaitos toimii varalaitoksena. Vehkajärven vedenottamo on valmis käyttöönotettavaksi.

Sahalahden pintavesilaitoksen koekäyttöä jatkettiin suunnitelman mukaisesti, jolloin se voidaan ottaa tarvittaessa nopeasti käyttöön. Sahalahden pintavesilaitos turvaa Sahalahden taajaman talousveden hankinnan, mikäli pitkissä siirtolinjoissa on ongelmia. Lisäksi Kangasalan Vesi -liikelaitoksen verkostoon on kaksi varayhteyttä Tampereen verkostosta.

Kangasalan jätevedet johdettiin kahta siirtoviemärilinjaa pitkin Tampereelle puhdistettavaksi, lukuun ottamatta Kuhmalahden Pohjan aluetta. Kuhmalahden Pohjan alueen jätevedet käsiteltiin Pohjan jätevedenpuhdistamolla.

Koronaviruksen (COVID-19) leviäminen Suomeen vaikutti monella tavalla vesilaitoksen omaan työhön. Vaikutukset vedenkäyttäjille olivat kuitenkin lopulta vähäisiä, ja vesilaitoksen osalta koronatoinenpiteet kohdistuivat ensisijaisesti toiminnan turvaamiseen ja varmistamiseen ohjeet ja rajoitukset huomioiden.

Käyttötoiminta toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Yhtenä painopistealueena oli laitosten ja pumpppaamoiden ennakko- ja huoltotoimien tekeminen. Käyttö-, huolto- ja ylläpitotoiminta järjestettiin pääosin oman organisaation kautta. Oma toimintaa täydennettiin osto- ja sopimuspalveluilla mm. seuraavin toimin: Kangasalan alueen jätevesien käsittelypalvelut sekä Sahalahden jätevesien esikäsittely, talousveden ja jäteveden laboratorioanalyysipalvelut, painehuuhtelu- ja imuautopalvelut. Uudis- ja saneerauskohteiden rakentamis-, työkone- ja suunnittelupalvelut ovat myös ensisijaisesti ulkopuolelta hankittavia palveluja.

Sähköisien ylläpitojärjestelmien ja asiakastietojärjestelmän kehittäminen jatkui kuluvan vuoden aikana. Kunnossapitojärjestelmä on päivittäisessä käytössä laitosten, pumpppaamoiden ja muiden kohteiden ylläpidossa. Henkilöstö osallistui aktiivisesti järjestelmän jatkuvaan käyttöön ja kehittämiseen. Koronalla oli myös vaikutusta vesilaitoksen seudulliseen yhteistyöhön. Koronatilanteen johdosta pidettiin vesilaitosten, terveydensuojeluviranomaisten ja muiden viranomaisten kanssa säännöllisesti tilannekuvapalavereita koskien vesihuollon ajankohtaisia asioita, toimintaohjeita ja varautumista. Tampereen seudun vesihuoltolaitosten yhteistyö jatkui erityisesti mm. Sulkavuoren puhdistamohankkeen kautta. Tampereen Veden kanssa keskeisin yhteistyöhankkeena jatkui Lamminrahkan projektin kautta, jonka varsinainen rakentaminen alkoi kesällä 2020. Lisäksi vesilaitos on Suomen Vesilaitosyhdistyksen jäsen, joka tuottaa erilaisen asiantuntijapalveluja, järjestää alan koulutusta ja valvoo vesilaitosten etua laajemmalti Suomen mittakaavassa.

Hallinto ja henkilöstö

Kangasalan Vesi -liikelaitos on toiminut kuntalain tarkoittamana liikelaitoksena vuoden 2009 alusta lukien. Kangasalan Vesi -liikelaitos kuuluu teknisen keskuksen organisaatioon. Vesilaitoksella toiminoista vastaa kolme yksikköä: asiakaspalvelu-, laitos- ja verkostoyksikkö. Johtokunta hyväksyi 14.6.2018 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen ensimmäisen varsinaisen strategian, Strategia 2018-28. Laadittu strategia pohjautuu kaupungin strategiaan.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen johtokunta

jäsen

Uotila Riku-Sippo, pj

Rajala Miikka, vpj

Eerola Sakari

varajäsen

Haavisto Jussi

Alenius Henri

Arra Simo

Pekkarinen Marja

Peltonen Milla / Jouhki Kati 10.2.2020 alkaen

Hakala Katja

Kouhia Pirkko-Liisa

Saarinen Susanna

Niemelä Reetta

Johtokunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2020.

Vastuuhenkilöt:

Hallinto ja asiakaspalvelu toimitusjohtaja Antti Kytövaara

Laitokset käyttöpäällikkö Mauno Annala

Verkostot verkostopäällikkö Sami Virkajärvi

Vesilaitoksen toimintoja hoiti koko- tai osa-aikaisesti 25 henkilöä.

Tunnuslukuja ja suoritteita

Liikevaihto ja muut tuotot toteutuivat hieman yli arvioidun 7 915 384 € (102,4 %). Vuoden toimintakulut 4 874 432 € (99,83 %) toteutuivat suunnitellun mukaisesti.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat 232395 € (98,1 %). Kunnan peruspääoman korvaus oli 170 396 €, perustamislainaa lyhennettiin 56 666 € ja sen korkoa maksettiin 29 604 €. Poistot olivat 2 357 833 €.

Tilikauden tulos oli arvioitua parempi. Tulot olivat arvioitua suuremmat ja käyttömenot suunnitellun tason mukaiset. Henkilöstökustannukset olivat suunniteltua pienemmät. Palveluiden ostot puolestaan ylittyivät, ICT-järjestelmien kustannuksien kasvusta ja Tampereelle johdettavien jätevesien määrä oli arvioitua suurempi alkuvuoden runsaista sateista johtuen. Tilikauden ylijäämä oli 457 328,16 €.

Investoinnit olivat yhteensä 2,7 milj. euroa, joista 1,8 milj. euroa kohdentui verkostojen ja jätevesipumppaamoiden saneerauksiin. Vanhaa vesijohtoverkostoa saneerattiin noin 1,4 km. Vanhaa jätevesiverkostoa saneerattiin myös noin 1,4 km. Vesihuoltoverkostoa saneerattiin mm. Mannakorven, Kirkkoharjun, Hakoisten ja Huutijärven alueilla. Kirkkoharjun uudelle kahvilarakennukselle rakennettiin viemärisaneerauksen yhteydessä uusi paineviemärijohto. Lisäksi saneerattiin paineviemäreiden purkukaivoja 18 kpl:ta. Sahalahden ja Kuhmalahden suunnalla saneerattiin jätevesikaivoja ja vesijohtoverkoton venttiileitä ja Pohjassa saneerattiin pieni vesijohdon verkosto-osuus. Uutta hulevesiverkkoa rakennettiin Linkosuon alueelle, vanhaa verkostoa ei saneerattu. Uudishankkeista merkittävimmän eli Lamminrahkan alueen rakentaminen käynnistyi kesällä Tampereen kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa Mossin puistokadun yhteisurakalla. Alueen toinen merkittävä urakka Rissonkadun toteuttamiseksi käynnistyi loppu vuonna. Lisäksi rakennussuunnittelua ja yleissuunnittelua jatkettiin muiden Lamminrahkan alueiden osalta.

Uutta lainaa ei otettu. Vanhoja ulkoisia lainoja lyhennettiin yhteensä 450 000 €.

Taulukko 1. Talouden vertailutaulukko

Kangasalan Vesi -liikelaitos	TP 2019	TA 2020	TA-muu- tokset	MTA 2020	TP 2020	Erotus MTA/TP2020	Toteuma %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	7 528 144	7 627 788	100 000	7 727 788	7 915 384	187 596	102,43%
ulkoiset	7 211 613	7 300 000	100 000	7 400 000	7 569 816	169 816	102,29%
sisäiset	316 531	327 788		327 788	345 567	17 779	105,42%
Toimintamenot	-4 827 454	-4 782 677	-100 000	-4 882 677	-4 874 432	8 245	99,83%
ulkoiset	-4 621 636	-4 600 000	-100 000	-4 700 000	-4 630 068	69 931	98,51%
sisäiset	-205 818	-182 677		-182 677	-244 364	-61 687	133,77%
Toimintakate	2 700 690	2 845 111	0	2 845 111	3 040 952	195 841	106,88%
Poistot ja arvон- alentumiset	-2 344 627	-2 450 000		-2 450 000	-2 357 833	92 167	96,24%

Taulukko 2. Toiminnan tunnuslukutaulukko

	2018	2019	2020
Liikevaihto (€)	7 362 288	7 522 258	7 896 078
Toimintakulut (€)	4 872 177	4 827 453	4 874 432
Verkostoon liitetyt kiinteistöt (kpl)			
- vesijohto	6298	6393	6484
- viemäri	5163	5241	5318
Laskutus (m3)			
- vesi	1 726 900	1 720 000	1 690 000
- jätevesi	1 554 000	1 566 000	1 568 000
Laskutus (€)			
- vesi + perusmaksut	2 891 013	2 972 466	3 031 530
- jätevesi + perusmaksut	4 214 048	4 380 248	4 682 880
Verkostopituudet (km)			
- vesijohto	407	407	408
- jätevesiviemäri	332	332	333
- hulevesiviemäri	61	61	62
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueella ver- kostoon johdettu kokonaisvesimäärä (m³/a)			
- Rikun vedenottamolta pumpattu vesi	1 359 361	1 289 790	1 274 084

	2018	2019	2020
- Raikun vedenottamolta pumpattu vesi	855 580	834 816	694 118
- Kuhmalahden vedenottamolta pumpattu vesi	40 525	43 853	48 447
- Sahalahden pintavesilaitokselta pumpattu vesi	0	0	0
- Tampereen Vedeltä ostettu vesi			
o Kuminakatu	601	2 519	2 431
o Kiveliö			
YHTEENSÄ	2 256 067	2 170 978	2 019 080
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueelta Tampereelle johdettu jätevesi (m3/a)			
- Roopennotko JVP pumpattu jätevesi	1 405 451	1 377 640	1 383 584
- Saarenmaa JVP pumpattu jätevesi	734 245	783 196	827 268
YHTEENSÄ	2 139 696	2 160 836	2 210 852
Kuhmalahden jätevedenpuhdistamolla puhdistettu jätevesi (m3/a)	6 226	4 703	4 993

STRATEGISET TAVOITTEET 2020

Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
Tuottava, tehokas ja vaikuttava
Kehitämme Kangasalan imagoa

Toiminnallinen tavoite 2020 ja toteuma 2020

TALOUSARVIOTAVOITE	TOTEUMA 31.12.
Palvelemme hyvällä asenteella	Asiakaspalvelu on ollut hyvää ja tasapuolista.
Tiedottamisen ja asiakaspalvelutyökalujen kehittäminen	Tiedottamiseen käytetään tekstiviestijärjestelmää ja nettisivuja.
Toimintavarmuus ja sen kehittäminen	Toimintavarmuus laitoksilla on ollut hyvällä tasolla, laitoksien ylläpitoa on kehitetty ja verkostojen saneerauksia jatkettu suunnitelmien mukaisesti. Vedentuotannosta johtuvia jakeluhäiriöitä ei ollut. Vesijohtoverkoston putkirikkoja korjattiin 28. Jätevesipumppaamoiden ylivuotoja ei ollut. Paineviemäririkkoja ei ollut.

TALOUSARVIOTAVOITE	TOTEUMA 31.12.
	Jätevesien virtaamahuippu ajoittui 17.02.2020, jolloin Tampereelle johdettiin yhteensä 11 741 m³/vrk. Vuotovesien osuus oli 29 %.
Toiminnan kehittäminen ja parhaiden käytäntöjen hyödyntäminen	Etäluettavien vesimittareiden järjestelmä on otettu käyttöön 3/2020. Valmiuslain käyttöönotto ohjasi voimakkaasti sähköisien järjestelmien käyttöön vesilaitoksen normaalisessa toiminnassa. Selvitettiin asiakastietojärjestelmän eri vaihtoehtoja ja sen pohjalta päivitettiin olevaa järjestelmää.
Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja moniosaamisen lisääminen	Koulutuksiin ja ammatillisiin tapahtumiin on osallistuttu alan etänä. Moniosaamista on kehitetty tehtävien työkiertoilla. Sähköisien järjestelmien käyttö on monipuolistunut koko henkilöstöllä.
Riittävä ja osaava henkilöstö	Ei muutoksia vakituisen henkilöstömäärään. Kehitysprojekteihin henkilöstöresursseja on täydennetty määräaikaisilla henkilöillä.
Tasapainoinen talous ja sen varmistaminen	Talouden toteuma oli suunniteltua parempi. Toiminta rahoitettiin omilla tuloilla. Tulojen toteutuminen oli suunniteltua hieman parempi (102,4 %). Käyttömenot (99,8 %) olivat kokonaisuudessaan suunnitellun mukaisia, vaikka Tampereen jätevesivastaanottokustannukset ylittyivät noin 150 000 €. Tilikauden tulos oli 457 328 € ylijäämäinen. Kaupungille tuloutettiin korkona perustamislainasta ja korvauksena peruspääomasta yhteensä 200 000 € ja lyhennettiin perustamislainaa 56 666 €. Uutta ulkoista rahoituslainaa ei nostettu ja vanhoja lyhennettiin 450 000 €.
Laitoksien ja verkostojen suunnitelmallinen ylläpito ja sähköisten prosessien kehittäminen	Toiminnanohjausjärjestelmien käyttäminen on jatkuvaa laitoksien ja verkostojen ylläpidossa.
Riskienhallinta ja sen kautta toiminnan jatkuvuuden varmistaminen	Päivitetty valvontatutkimusohjelma on otettu käyttöön vuoden alusta. Koronan seurauksena vesilaitoksen päivittäistä toimintaa on muutettu määräyksien ja ohjeistuksien mukaisesti. Vesilaitos on osallistunut aktiivisesti seudulliseen Vesilaitosten toiminta koronatilanteessa tilannekuvaryhmään. Riskientunnistaminen ja -hallinta on osa jatkuvaa päivittäistä toimintaa ja riskienhallintasuunnitelma on päivitetty 10/2020.
Vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia	Vesilaitos on aktiivisesti ja avoimesti kertonut toiminnastaan eri viestintä kanavissa.

Talousveden laatu

Kaikissa Rikun ja Raikun pohjavedenottamoiden lähtevän veden näytteissä talousveden laatu oli Sosiaali- ja terveysministeriön asetusten 1352/2015 sekä 683/2017 mukaisesti hyvää talousvettä. Vedenottamoilla suoritettiin lähtevän veden määritysten lisäksi raakavesikaivojen käyttötarkkailua.

Varayhteyksien kautta Tampereelta otettiin vettä vuoden 2020 aikana yhteensä 2431 m³. Varalaitosta ei tarvittu ollenkaan vuoden aikana. Sahalahden pintavesilaitoksen ylläpito varalaitoksena jatkui suunnitelman mukaisesti koekäyttämällä laitosta kerran kuukaudessa.

Vesilaitoksen tarkkailun piirissä ovat valvontatutkimusohjelman mukaiset verkostoveden määritykset sekä laitoksen käyttötarkkailu, joka liittyy omien prosessien ja laadunvalvonnan tarkkailuun. Valvontatutkimusohjelman mukainen tarkkailu suoritetaan pääsääntöisesti aina käyttöpisteissä eli suoraan kuluttajien hanoista ja käyttötarkkailu laitokselta lähtevästä vedestä ja raakavedestä. Alla olevissa taulukoissa 3, 4 ja 5 on esitetty laitoksilta lähtevän veden määritystulokset ja taulukossa 6 ja 7 on esitetty valvontatutkimusohjelman mukaiset verkostovalvonnan tulokset. Taulukko 6 sisältää myös vesiosuuskuntien verkostosta otetut valvontatutkimusohjelman mukaiset näytteet.

Laboratorioanalyysissä on määrityksille aina tietyt minimirajat eli tietty arvo jonka alapuolella ei saada enää luotettavaa tulosta, koska pitoisuudet ovat niin pieniä. Taulukoissa esitettyihin tuloksiin on merkitty tämä minimiarvo, jos tulos on alle tämän rajan.

Talousveden laatu Rikun vedenottamolla

Rikun vedenottamon lähtevän veden rauta ja mangaanipitoisuudet ovat pysyneet hyvällä tasolla. Hiekkasuodattimet toimivat hyvin ja poistavat raakavedestä tehokkaasti raudat ja mangaanit. Raakaveden laadun kausittaiset vaihtelut eivät näy lähtevän veden pitoisuuksissa oikeastaan millään tavalla, joten laitos toimii kokonaisuudessaan hienosti.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laboratoriossa teetettiin yhteensä 126 analyysia laitoksen käyttötarkkailua varten. Lisäksi käyttötarkkailuun liittyivät omat määritykset sekä automaation online –mittaukset. Tulokset on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Rikun vedenottamon lähtevän veden käyttötarkkailu vuodelta 2020

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	6	1	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,6	8,1	8,0	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,34	0,21	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	1,3	2,0	1,7	Ei epätavallisia muutoksia
Alkaliteetti	1,3	1,6	1,5	mmol/l
Kokonaiskovuus	2,1	2,7	2,5	odH

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Kokonaiskovuus	0,38	0,49	0,44	mmol/l
Kalsium	9,2	12,0	10,6	mg/l
Magnesium	3,6	4,8	4,2	mg/l
Vapaa hiilidioksidi	0,7	1,0	0,9	mg/l
Happi, [O]	6,7	9,0	7,7	mg/l
Rauta, [Fe]	<10	34	20	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1	<1	<1	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	7,7	9,1	8,3	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	31	38	34	250 mg/l
Kokonaiskloori, [Cl2]	0,05	0,07	0,06	mg/l
Vapaa kloori	0,05	0,05	0,05	mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	0,007	0,005	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	1,5	1,9	1,7	50 mg/l

Talousveden laatu Raikun vedenottamolla

Raikun vedenottamolla jatkettiin kaivoalueen hapetusta pumppaamalla raakavesikaivosta toiseen ja lisäämällä maaperään johdettavaan veteen ilmaa ejektoriperiaatteella. Tällöin maaperään johdettavaan veteen imetään ilmaa ja ilman happi sitoutuu raakaveteen ja hapettaa tehokkaasti kaivon ympäristöä. Kun yhdestä kaivosta pumpataan raakavettä laitokselle, toinen kaivo hapettaa kolmatta. Näin hapetus on jatkuvaa ja maaperän happipitoisuus on saatu pysymään hyvänä ja raudan ja mangaanin liukeneminen on vähentynyt huomattavasti.

Vedenottamolla tehtiin raakavesikaivo 6:n sisäpuolinen kuntotutkimus käyttäen apuna videokuvasta ja sen jälkeen suoritettiin siiviläkaivon pesu sekä raakavesipumpun vaihto.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laboratoriossa teetettiin yhteensä 124 analyysia laitoksen lähtevän veden tarkkailua varten. Lisäksi käyttötarkkailuun liittyivät omat määritykset sekä automaation online –mittaukset. (Tulokset esitetty taulukossa 4).

Taulukko 4. Raikun vedenottamon lähtevän veden käyttötarkkailu vuodelta 2020

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	2	0	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,7	7,9	7,8	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,32	0,22	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,5	1,0	0,8	Ei epätavallisia muutoksia
Alkaliiteetti	0,9	1,3	1,1	mmol/l
Kokonaiskovuus	3,8	4,2	4,0	odH
Kokonaiskovuus	0,68	0,75	0,71	mmol/l
Kalsium	16	17	16	mg/l
Magnesium	6,9	7,9	7,4	mg/l
Vapaa hiilidioksidi	1,5	1,8	1,6	mg/l
Happi, [O]	8,9	13,0	10,8	mg/l
Rauta, [Fe]	<10	<10	<10	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1,0	1,3	1,1	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	10	12	11	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	50	54	53	250 mg/l
Kokonaiskloori, [Cl2]	0,10	0,12	0,11	mg/l
Vapaa kloori	0,08	0,11	0,10	mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	<0,004	<0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	1,6	1,8	1,7	50 mg/l

Talousveden laatu Lintusyrjän vedenottamolla

Lintusyrjän vedenottamolla aloitettiin lähtevän veden käyttötarkkailu vuonna 2017. Aikaisemmin Kuhmalahden alueen talousveden laadun seuranta tapahtui verkoston käyttötarkkailun yhteydessä. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laboratoriossa teetettiin yhteensä 42 analyysia laitoksen käyttötarkkailua varten. (Tulokset esitetty taulukossa 5).

Taulukko 5. Lintusyrjän vedenottamon lähtevän veden käyttötarkkailu vuodelta 2020

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	0	0	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,6	7,6	7,6	6,5 - 9,5
Sameus	0,20	0,34	0,27	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,9	1,5	1,2	Ei epätavallisia muutoksia

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Alkaliteetti	0,53	0,65	0,59	mmol/l
Kokonaiskovuus	0,89	0,91	0,90	odH
Kokonaiskovuus	0,16	0,16	0,16	mmol/l
Kalsium	4,4	4,4	4,4	mg/l
Magnesium	1,2	1,3	1,3	mg/l
Vapaa hiilidioksidi	1,1	1,8	1,5	mg/l
Happi, [O]	9,8	11,5	10,7	mg/l
Rauta, [Fe]	10	10	10	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	1	1	1	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	0,9	1,0	1,0	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	15	15	15	250 mg/l
Ammonium, [NH4+]	0,004	0,004	0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	0,007	0,007	0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	0,18	0,19	0,19	50 mg/l
Sähkönjohtavuus	86	93	90	2500 µS/cm

Talousveden laatu verkostossa

Kangasalan Vesi –liikelaitoksen jakaman talousveden laatua valvotaan valvontatutkimusohjelman mukaisesti kuukausittain eri puolilta verkostoa. Näytteiden ottamisen suorittaa vesilaitoksen hoitaja. Suunnitellun näytteenotto-ohjelman lisäksi terveystarkastajat ottavat vesinäytteitä satunnaisesti.

Vuoden 2020 aikana valvontatutkimusohjelman mukaisia analyyseja tehtiin eri puolilta Kangasalan verkostoa 311 kappaletta.

Yhden vesiosuuskunnan verkostovesinäytteessä (päiväty 14.05.2020) havaittiin mangaanipitoisuuden ylittävän laatusuosituksen. Vesiosuuskuntaa kehoitettiin huuhtelemaan vesijohtoverkostoaan.

Kuhmalahden verkostosta valvontatutkimuksen analyyseja tehtiin 102 kappaletta vuonna 2020.

Taulukko 6. Valvontatutkimusohjelman mukainen Kangasalan verkostotarkkailu 2020

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Clostridium perfringens	0	0	0	0 pmy/100 ml
Enterokokit	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	33	6	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
pH	7,6	8,2	8,0	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,45	0,23	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Väriluku	<5	<5	<5	Ei epätavallisia muutoksia
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,8	1,6	1,2	Ei epätavallisia muutoksia
Rauta, [Fe]	<10	180	20	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1	290	15	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	8,9	9,6	9,3	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	37	50	44	250 mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	0,005	0,005	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	1,6	2,0	1,8	50 mg/l
Sähkönjohtavuus	214	325	266	2500 µS/cm
Natrium, [Na]	26	35	31	200 mg/l
Alumiini, [Al]	<10	<10	<10	200 µg/l
Arseeni, [As]	0,18	0,19	0,19	10 µg/l
Kadmium, [Cd]	0,08	0,22	0,15	5 µg/l
Kromi, [Cr]	<2	<2	<2	50 µg/l
Kupari, [Cu]	0,041	0,055	0,048	2 mg/l
Fluoridi, [F-]	0,063	0,190	0,127	1,5 mg/l
Lyijy, [Pb]	<0,1	<0,1	<0,1	10 µg/l
Elohopea, [Hg]	<0,005	<0,005	<0,005	1 µg/l
Nikkeli, [Ni]	0,9	3,7	2,3	20 µg/l
Trihalometaanit yht.	1,9	5,3	3,6	100 µg/l
Bromidikloorimetaani	0,67	1,50	1,09	µg/l
Bromoformi	<0,5	<0,5	<0,5	µg/l
Dibromikloorimetaani	<0,5	0,65	0,58	µg/l
Kloroformi	0,54	3,80	2,17	µg/l
Torjunta-aineet GC + LC	0,0	0,0	0,0	Summa 0,5 µg/l, yksittäisen 0,1 µg/l

Sisältää myös vesiosuuskuntien verkostosta otetut valvontatutkimusohjelman mukaiset näytteet.

Taulukko 7. Valvontatutkimusohjelman mukainen Kuhmalahden verkostotarkkailu 2020

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Clostridium perfringens	0	0	0	0 pmy/100 ml
Enterokokit	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	5	1	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,4	7,6	7,5	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,24	0,21	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Väriluku	<5	<5	<5	Ei epätavallisia muutoksia
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,8	0,8	0,8	Ei epätavallisia muutoksia
Rauta, [Fe]	<10	<10	<10	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1	<1	<1	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	1	1	1	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	15	15	15	250 mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	<0,004	<0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	0,17	0,17	0,17	50 mg/l
Sähkönjohtavuus	84	252	115	2500 µS/cm
Kalsium, [Ca]	4,4	4,4	4,4	mg/l
Magnesium, [Mg]	1,2	1,2	1,2	mg/l
Kokonaiskovuus	0,89	0,89	0,89	odH
Kokonaiskovuus	0,16	0,16	0,16	mmol/l
Natrium, [Na]	12	12	12	200 mg/l
Alumiini, [Al]	<10	<10	<10	200 µg/l
Arseeni, [As]	0,2	0,2	0,2	10 µg/l
Kadmium, [Cd]	0,23	0,23	0,23	5 µg/l
Kromi, [Cr]	<2	<2	<2	50 µg/l
Kupari, [Cu]	0,03	0,03	0,03	2 mg/l
Fluoridi, [F-]	0,048	0,048	0,048	1,5 mg/l
Lyijy, [Pb]	0,28	0,28	0,28	10 µg/l
Elohopea, [Hg]	<0,005	<0,005	<0,005	1 µg/l
Nikkeli, [Ni]	7,4	7,4	7,4	20 µg/l
Torjunta-aineet GC+LC	0,0	0,0	0,0	Summa 0,5 µg/l, yksittäisen 0,1 µg/l
Trihalometaanit yhteensä	0,5	0,5	0,5	100 µg/l

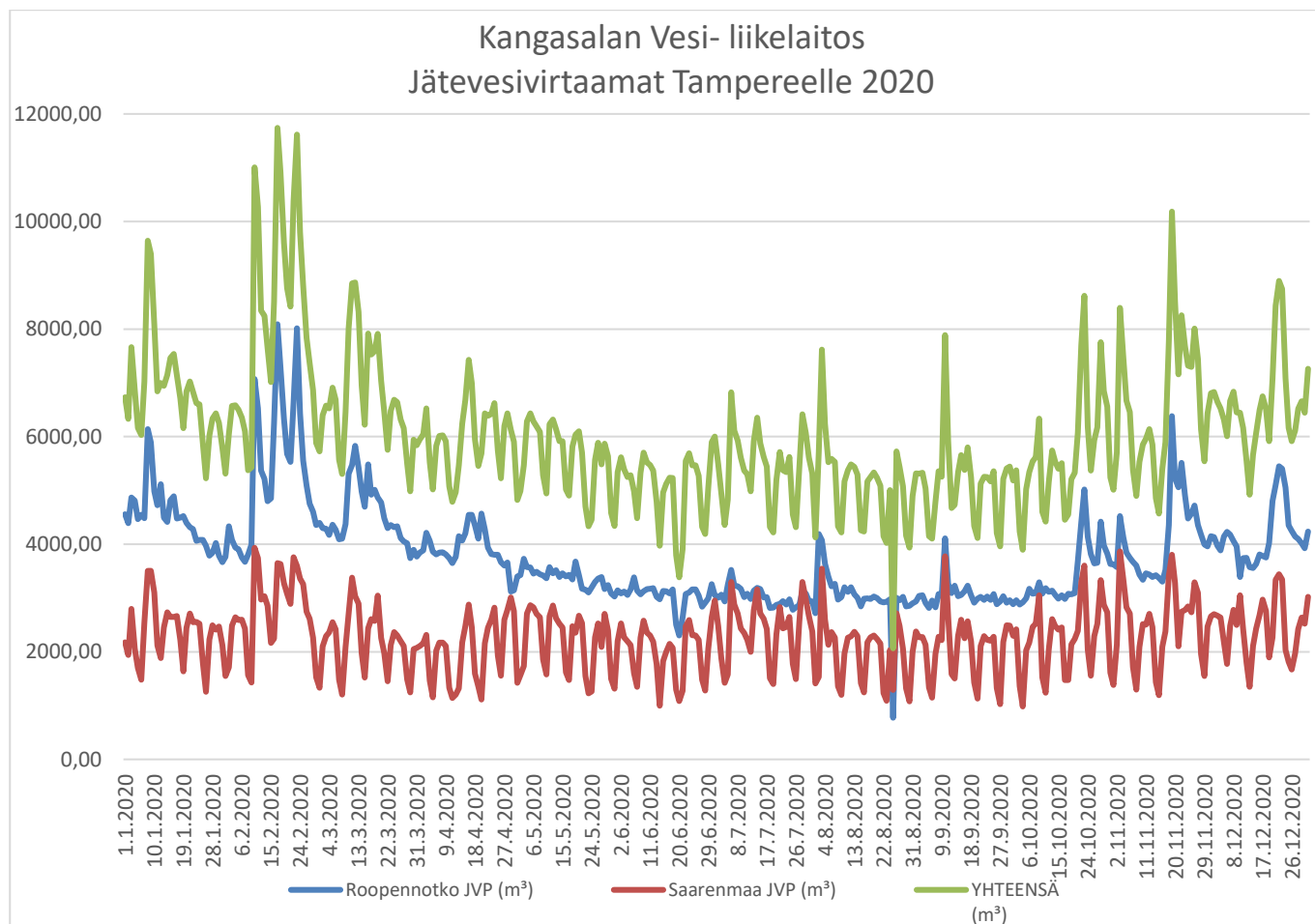
	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Bromidikloorimetaani	0,5	0,5	0,5	µg/l
Bromoformi	0,5	0,5	0,5	µg/l
Dibromidikloorimetaani	0,5	0,5	0,5	µg/l
Kloroformi	0,5	0,5	0,5	µg/l
	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Clostridium perfringens	0	0	0	0 pmy/100 ml
Enterokokit	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	5	1	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,4	7,6	7,5	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,24	0,21	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Väriluku	<5	<5	<5	Ei epätavallisia muutoksia
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,8	0,8	0,8	Ei epätavallisia muutoksia
Rauta, [Fe]	<10	<10	<10	200 µg/l

Jäteveden puhdistus ja johtaminen

Kangasalan viemäriverkostosta johdettiin Tampereen Viinikanlahden puhdistamolle yhteensä 2 210 852 m³. Roopennotkon pumppaamon kautta johdettiin 1 383 584 m³ ja Saarenmaan pumppaamon kautta 827 268 m³. Pohjan jätevedenpuhdistamolla käsiteltiin alueen jätevedet ja tulos oli hyvä. Kangasalan kaupunki on yhtenä osakkaana Sahalahden esikäsittelylaitos Oy:ssä. Yhteistyö Saarioinen Oy:n ja Sahalahden Broiler Oy:n jätevesien esikäsittelyn osalta jatkui Operon Group Oy:n kanssa. Esikäsittelylaitoksen toiminta on ollut tavoitteet täyttävää ja tehokasta. Siirtoviemäriin hajuhaittoja on vähennetty jatkamalla FIN-12 kemikaalin annostelua siirtoviemäriin johdettavaan jäteveeseen sekä ylläpitämällä siirtoviemäriin pumppaamojen hajunpoistosuodattimia. Hajujen hallintaan otettiin koekäyttöön happigeneraattori, joka asennettiin Saarenmaan siirtolinjan viimeiselle pumppaamolle.

Kaaviossa 1. on esitetty Tampereelle johdettu jätevesivirtaama Roopennotkon ja Saarenmaan pumppaamojen virtaamista graafisesti. Kaaviosta voidaan havaita helmikuun runsaat sateet, jotka vaikuttivat suuresti virtaamiin. Suurin virtaama oli 17.02.2020, jolloin Tampereelle johdettiin yhteensä 11 741 m³/vrk. Kokonaisuudessaan vuoden 2020 sademäärä oli sama kuin keskimääräinen sademäärä (vuosina 1981-2010), mutta painottui alkuvuoteen.

Sahalahden virtaamissa havaitaan selvästi Sahalahden alueen teollisuuden vaikutus trendeissä, joka johtuu arkipäivien ja viikonloppujen suuresta virtaama vaihtelusta.

Kaavio 1: Tampereelle johdetut jätevesivirtaamat 2020

Tulevaisuuden näkymät

Hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäroinnin järjestäminen asiakkaille on tulevaisuudessa vesilaitoksen päätehtävä, mikä edellyttää laadukkaita ja kestäviä vesihuoltoratkaisuja.

Uudisrakentaminen sijoittuu tulevaisuudessa nykyisen rakennetun infran sisälle tai sen läheisyyteen yhdyskuntarakenteen tiivistämisen ansioista sekä koko kaupungin kannalta merkittävälle Lamminrahkan alueelle. Ojala-Lamminrahka hanke on Kangasalan ja Tampereen yhteishanke, jonne tavoitellaan noin 13 000 asukkaan uutta aluekokonaisuutta. Alueelle johtavan eritasoliittymän rakentaminen valmistui loppuvuonna 2020. Pääkadun (Mossin puistokatu) rakentaminen käynnistyi kesällä 2020. Alueen toinen merkittävä urakka Rissonkadun toteuttamiseksi käynnistyi pian edellisen aloittamisesta loppuvuonna. Rakennussuunnittelua ja yleissuunnittelua jatkettiin muiden Lamminrahkan alueiden osalta. Vuonna 2021 rakentaminen alueella jatkuu kiivaana. Merkittävä osa käynnissä ole-

vista ja 2021 käynnistymistä töistä on tarkoitus valmistua vuoden 2022 syksyyn mennessä. Lammin-rahkan hanketta kaupungin puolesta koordinoi ja vetää hankkeen kokopäiväinen projektipäällikkö. Lisäksi on käynnissä Saarenmaan alueen maankäytön kehittäminen. Alueelle suunnitellaan merkittävästi uutta teollisuutta ja asutusta.

Korjausvelan hallinta on yksi suurimmista haasteista tulevaisuudessa samalla kun uusinvestoinnit jatkuvat seutukunnan vilkkaan kehittymisen johdosta. Mittavat saneeraustoimet verkoston korjausvelan hallinnaksi ovat vesihuoltotoiminnan ylläpidon kannalta välttämättömiä. Verkostosaneerauksien määriä on linjattu verkostosaneerausohjelman päivityksen vuonna 2017 yhteydessä lisättävän vuosittain siten, että verkostojen kunto voidaan pitää kohtuullisella tasolla tulevaisuudessakin. Saneeraus olemassa olevalla toiminta-alueella vaatii suunnitelmallisuutta sekä vankkaa osaamista sekä rakennuttajalta että urakoitsijalta. Jätevesipumppaamoille tehtiin vuonna 2020 elinkaareen perustava tarkastuskierros, jonka perusteella suoritetaan pumppaamoiden saneeraukset tulevinä vuosina.

Vedentuotantolaitosten osalta toimintavarmuus tällä hetkellä on hyvä. Niiden toiminta on tehokasta ja verkostoon johdettavan talousveden laatu on hyvä. Talousveden hankinta perustuu tulevaisuudessakin ensisijaisesti pohjaveteen. Sahalahden pintavesilaitos on toiminut varavesilaitoksena vuodesta 2008 lähtien ja sen tekninen käyttöikä on loppumassa. Sahalahden alueen vedenhankinnan vaihtoehtotarkastelun kautta selvitettiin eri mahdollisuuksia vedenhankinnan toteuttamiseksi Sahalahden alueen osalle. Päätös toimenpiteistä tehdään erikseen.

Vesilaitoksen kohteiden energiatehokkuuteen tullaan edelleen kiinnittämään huomiota tulevinä vuosina ja pyritään vähentämään energiankulutusta.

Tulevaisuudessa ilmaston ääri-ilmiöiden lisääntyminen tulee jatkumaan ja vesilaitoksen tulee pystyä vastaamaan näihin haasteisiin. Tämän vuoksi vesilaitoksen henkilöstön ja päivystäjien ammattitaito ja koulutus tulee pitää hyvällä tasolla ja toimintoja jatkuvasti kehittää.

Pirkanmaan uusi keskuspuhdistamo sijoittuu Tampereelle Sulkavuoreen ja sen rakentaminen on hyvässä vauhdissa. Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n hankkeessa on mukana Kangasala, Tampere, Ylöjärven Vesi Oy, Pirkkala, Vesilahti ja Lempäälä. Yhtiö vastaa Pirkanmaan merkittävimmän ympäristöinvestointihankkeen toteuttamisesta. Hankkeen tavoitteena on mm. tehostaa jätevesien käsittelyä tiukentuvien ympäristölupaehtojen johdosta ja korvata kuntien jätevedenpuhdistamoita yhteisellä keskuspuhdistamolla. Keskuspuhdistamon arvioidaan otettavaksi käyttöön vuonna 2025. Hanke on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti. Tampereen seudun keskuspuhdistamon Oy:n ja asiakasvesihuoltolaitoksen välisen liittymis- ja käyttösopimus hyväksyttiin johtokunnan kokouksessa 16.12.2020.

Tavase Oy:n tekopohjavesihanke sai loppuvuodesta 2019 AVI:lta myönteisen lupapäätöksen koskien vesilain mukaista Kangasalan alueella tapahtuvaa tekopohjaveden valmistamista. Pälkäneen alueella tapahtuvaa tekopohjavesitoimintaa koskeva lupahakemus Tavase Oy jätti erillisen lupahakemuksen, josta AVI teki lupapäätöksen kesällä 2020. Lainvoimaisia lupapäätöksiä ei ole vielä ole-

massa. Hankkeeseen liittyen valtuusto on tehnyt päätöksen 16.4.2012 § 29, jonka perusteella kaupunki irtautuu Tavase Oy:stä. Kaupungin irtautuminen Tavase Oy:stä ei ole kuitenkaan vielä toteutunut, vaan valtuusto on päättänyt 25.1.2016, että asia arvioidaan uudelleen, kun lupahakemukseen on annettu lainvoimainen ratkaisu.

Vesihuoltolain uudistaminen käynnistyi ja lain uudistus tulee voimaan vuonna 2023 tai sen jälkeen.

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta

Kangasalan kaupungin hallintosäännön mukaan sisäisestä valvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta ja riskienhallinnasta vastaa kaupunginhallitus ja sen lisäksi johtokunta seuraa ja kehittää liikelaitoksen toimintaa, kannattavuutta ja omaisuudenhoitoa. Kangasalan Vesi -liikelaitoksessa on noudatettu samoja periaatteita kuin kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisessä ja sen perusteella on voitu riittävästi varmistua, että Kangasalan Veden toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on ollut riittävä ja luotettava ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä on noudatettu ja että omaisuus ja voimavarat on kohtuudella turvattu.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty lokakuussa 2020. Tilikauden aikana Kangasalan Vedessä ei ole raportoitu merkittävistä riskeistä, joista olisi aiheutunut vahinkoa sen toiminnalle tai tavoitteiden toteutumiselle. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole todettu arvonalennuksia eikä vesilaitos ole joutunut korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Kangasalan Vedellä on tehty toimintaan liittyviä erilaisia riskienhallinta-arviointeja ja niiden perusteella toimenpideohjelmia riskien hallitsemiseksi ja vähentämiseksi.

Hulevedet

Liikelaitoksen tehtäviin kuuluu vastata myös hulevesien johtamisesta siltä osin kuin niitä johdetaan putkiverkossa vesilaitoksen toiminta-alueella. Hulevesien kustannukset on laskennallisesti eriytetty vesilaitoksen kirjanpidossa vuoden 2015 alusta lähtien. Uutta verkostoa rakennettiin Linkosuon uudelle asemakaava-alueelle mutta olemassa olevaa verkostoa ei saneerattu. Tällä hetkellä vesilaitos perii kustannuksien kattamiseksi liittyviltä asiakkailta liittymismaksua ja kaupungilta hulevesipalvelumaksua. Tilikauden ulkoinen liikevaihto oli 1 756,66 €, ulkoiset kulut 38 789,71 €, poistot vuodesta 2015 lähtien toteutettujen investointien osalta 9 506,11 € ja tilikauden alijäämä ulkoisten erien osalta oli 46 095,40 €.

Vesilaitoksen vaikutukset kaupungin talouteen

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen vaikutus kaupungin talouteen oli positiivinen. Vesilaitos kattoi kulunsa keräämillään maksutuloilla ja tuloutti kaupungille peruspääoman korvauksena yhteensä 170 396 euroa. Lisäksi perustamislainaa lyhennettiin kaupungille 56 666 euroa ja sen pääomasta maksettiin korkoja yhteensä 29 604 euroa. Taseessa kaupungilta lyhytaikaisia saatavia on yhteensä 4,5 M€ euroa.

Tuloksen käsittely

Vuoden 2020 tilikauden ylijäämä oli 457 328,16 € ja se kirjataan taseeseen oman pääoman tilille.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma 31.12.2020

	TP 2020		TP 2019	
Liikevaihto	7 896 077,92		7 522 258,07	
Liiketoiminnan muut tuotot	19 305,76		5 885,76	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-728 486,90		-694 211,07	
Palvelujen ostot	-2 880 939,88	-3 609 426,78	-2 856 054,10	-3 550 265,17
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-845 556,01		-887 689,65	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-165 481,41		-176 169,74	
Muut henkilösivukulut	-149 479,35	-1 160 516,77	-159 514,28	-1 223 373,67
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 357 832,65		-2 344 627,02	
Arvonalentumiset	0,00	-2 357 832,65	0,00	-2 344 627,02
Liiketoiminnan muut kulut	-104 488,22		-53 815,08	
Liikeliikenne (-alijäämä)	683 119,26		356 062,89	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	5 441,18		3 056,90	
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-29 603,71		-29 603,71	
Muille maksetut korkokulut	-37 747,56		-36 449,23	
Korvaus peruspääomasta	-170 396,29		-170 396,29	
Muut rahoituskulut	-88,92	-232 395,30	-111,38	-233 503,71
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	450 723,96		122 559,18	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	450 723,96		122 559,18	
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	6 604,20		6 604,20	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	457 328,16		129 163,38	
Tunnusluvut				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,2 %		2,6 %	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,4 %		2,7 %	
Voitto, %	5,7 %		1,6 %	

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma 31.12.2020

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-aliijäämä)	683 119,26	356 062,89
Poistot ja arvonalentumiset	2 357 832,65	2 344 627,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-232 395,30	-233 503,71
Yhteensä	2 808 556,61	2 467 186,20
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 733	-2 316
	275,56	295,18
Toiminnan ja investointien rahavirta	75 281,05	150 891,02
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-450 000,00	-474 765,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-56 666,00	-56 666,00
Yhteensä	-506 666,00	-531 431,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-921 368,95	-607 753,76
Saamisten muutos muilta	80 915,90	29 405,20
Korottomien velkojen muutos kunnalta	92 098,08	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	1 179 739,92	958 888,54
Rahoituksen rahavirta	-75 281,05	-150 891,02
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 929	3 065
Investointien tulorahoitus, %	102,75	106,51
Laskennallinen lainanhoitokate	10,64	7,62
Lainanhoitokate	5,01	4,24
Kassan riittävyys, pv	0,00	0,00
Quick ratio	3,21	2,97
Current ratio	3,21	2,97

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2020

	2020	2019
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	22 783 991,16	22 408 548,25
I Aineettomat hyödykkeet	138 755,07	80 635,92
2. Tietokoneohjelmistot	99 170,28	43 415,36
3. Muut pitkävaikutteiset menot	39 584,79	37 220,56
II Aineelliset hyödykkeet	22 577 347,09	22 260 023,33
1. Maa- ja vesialueet	245 790,11	245 790,11
2. Rakennukset	934 153,37	1 032 780,52
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 716 059,69	20 789 099,19
4. Koneet ja kalusto	130 100,16	29 124,63
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	551 243,76	163 228,88
III Sijoitukset	67 889,00	67 889,00
4. Muut saamiset	67 889,00	67 889,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 663 568,31	5 085 862,44
II Saamiset	5 663 568,31	5 085 862,44
Lyhytaikaiset saamiset	5 663 568,31	5 085 862,44
1. Myyntisaamiset	1 163 694,74	1 236 926,46
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	4 497 080,91	3 237 817,92
4. Muut saamiset	0,00	0,00
5. Siirtosaamiset	2 792,66	611 118,06
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 447 559,47	27 494 410,69

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2020

	2020	2019
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	11 646 917,02	11 189 588,86
I Peruspääoma	5 163 523,88	5 163 523,88
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 026 064,98	5 896 901,60
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	457 328,16	129 163,38
 B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	66 042,68	72 646,88
1. Poistoero	66 042,68	72 646,88
 E VIERAS PÄÄOMA	16 734 599,77	16 232 174,95
I Pitkäaikainen	14 971 354,80	14 521 440,22
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	550 000,00	1 000 000,00
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	566 680,00	623 346,00
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	437 576,42	345 478,34
9. Muut velat	13 417 098,38	12 552 615,88
 Lyhytaikainen	1 763 244,97	1 710 734,73
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	450 000,00	450 000,00
3. Lainat kunnilta/kuntayhtymiltä	56 666,00	56 666,00
6. Saadut ennakot	9 559,56	2 862,95
7. Ostovelat	857 870,70	760 111,85
9. Muut velat	137 791,52	172 241,43
10. Siirtovelat	251 357,19	268 852,50
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 447 559,47	27 494 410,69

TASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	41,19%	40,97%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	211,30%	215,58%
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	211,30%	215,58%
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	6 483	6 026
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 623	2 130
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	1 623	2 130
Lainasaamiset, 1000 €		

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT****Pysyvien vastaavien arvostus**

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet

Lomapalkkajaksotus on tehty käyttäen joulukuun palkkasummaa ja saman ajankohdan sivukuluprosentteja.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuottojen erittely	2020	2019
Vesimaksut	2 482 008	2 458 037
Jätevesimaksut	3 616 543	3 394 455
Perusmaksut vesi	549 522	514 429
Perusmaksut jätevesi	1 066 337	985 793
Muut liiketoiminnan tuotot	181 668	169 294
Muut tuotot	0	250
Tuet ja avustukset	19 306	5 886
Yhteensä	7 915 384	7 528 144

KANGASALAN VESI –LIIKELAITOS

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kyseisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Rakennukset	Tasapoisto	3,33 - 5 %
Rakennusten perusparannukset	Tasapoisto	3,3 % - 10 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Verkostot	Menojäännös- poisto	10 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta Tasapoisto	6,7 - 10 %
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet ja autot	4 vuotta Tasapoisto	25 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta Tasapoisto	20 % - 33,3%

Pienet hankinnat on kirjattu vuosikuluiksi.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	2019	2020	2021	2022	2023	KA
Poistonalaiset investoinnit	2 316 295	2 733 276	5 670 000	5 285 000	4 680 000	4 136 914
Rahoitusosuudet						0
Investointien omahankintamenot	2 316 295	2 733 276	5 670 000	5 285 000	4 680 000	4 136 914
Suunnitelmanmukaiset poistot	2 344 627	2 357 833	2 520 000	2 810 000	3 160 000	2 638 492
Ero	-28 332	375 443	3 150 000	2 475 000	1 520 000	1 498 422
Poikkeama %						36

Investointitaso pysyy korkeahkona, koska on tarve toteuttaa uusien alueiden ja kohteiden investointihankkeita ja koska vanhan vesihuoltoverkoston saneeraustarve kasvaa verkoston ikääntymisen vuoksi. Uusien investointien kustannustaso on korkeampi suhteessa poistojen laskennan perusteena olevien vanhempien investointien kustannustasoon.

KANGASALAN VESI –LIIKELAITOS

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

Saamiset

2020

2019

Pitkäaikaiset saamiset

Pitkäaikaisia saamisia ei ole tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä, eikä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöisöiltä

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset

94 497

120 258

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset

0

161

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöisöiltä

Myyntisaamiset

5 338

1 286

Lyhytaikaisiin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Työttömyysvakuutusmaksu

Koulutuskorvaus / TVR

262

709

Työterveyshuollon korvaus

2 440

4 934

Yhdystili Kangasalan kaupunki

607 754*

2 702

613 397

*2019 vertailutieto muutettu

[illegible]

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS**TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT****Oma pääoma**

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	5 163 524	5 163 524
Peruspääoma 31.12.	5 163 524	5 163 524
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	6 026 065	5 991 158
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 026 065	5 896 902
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	457 328	129 163
Oma pääoma yhteensä	11 646 917	11 189 589

Pitkäaikainen vieras pääoma**Velat, jotka erääntyvät yli viiden vuoden kuluttua**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat kunnalta	283 350	340 016
Yhteensä	283 350	340 016

Velkojen erittely

Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Muut velat	437 576	345 478

Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat		

Liittymismaksut

Muut pitkäaikaiset velat		
Liittymismaksut	13 417 098	12 552 616

Siirtovelat

Lyhytaikaiset siirtovelat		
Korkojaksotukset	1 168	4 143
Lomapalkkajakset	209 327	206 129
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 175	22 903
Työnantajan eläkevakuutusmaksut	11 237	24 340
Tapaturmavakuutusmaksut	0	0
Muut siirtovelat	18 450	11 337
Yhteensä	251 357	268 853

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUKUJA JA SUORITTEITA

	2020	2019	2018	2017
TUNNUSLUVUT, 1000 €				
Liikevaihto	7 896	7 522	7 362	7 242
Liikeyli/-alijäämä	457	129	-94	125
Investoinnit	2 733	2 316	2 069	1 959
Liikeyli/-alijäämä/Liikevaihto	5,8	1,7	-1,3	1,7
Henkilöstön määrä	25	25	25	24
SUORITTEET				
Verkostoon pumpattu vesimäärä, m ³	2 019 080	2 170 978	2 256 067	2 236 779
Johdettu jätevettä, m ³	2 210 582	2 160 836	2 139 696	2 202 759
Käsitelty jätevettä, m ³	4 993	4 703	6 226	6 580
Vesijohtoverkoston kokonaispituus, km	408	407	407	407
Liittyneitä kiinteistöjä yhteensä, kpl	6 484	6 393	6 298	6 226
Laskutettu vesimäärä, m ³	1 690 000	1 720 000	1 726 900	1 691 000
Jätevesiviemärin kokonaispituus, km	333	332	332	332
Liittyneitä kiinteistöjä yhteensä, kpl	5 318	5 241	5 163	5 093
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	1 568 000	1 566 000	1 554 000	1 562 000

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2020	2019
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Vakituiset	23	23
Määräaikaiset, tilapäiset	2	2
Yhteensä	25	25
 Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	854 655	904 080
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	165 481	176 170
Muut henkilösivukulut	149 479	159 514
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-9 099	-16 390
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	1 160 516	1 223 374
 Henkilöstökuluja aktivoitu pysyviin vastaaviin	49 555	46 997
 Yhteensä henkilöstökulut	1 210 071	1 270 371

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 31.12.2020

ULKOISET JA SISÄISET	TOTEUTUNUT 2020	TALOUSARVIO 2020	EROTUS 2020	TP 2019
LIKEVAIHTO	7 896 077,92	7 727 788	-168 290	7 522 258
Myyntituotot	7 896 077,92	7 727 788	-168 290	7 522 258
Liiketoiminnan muut tuotot	19 305,76		-19 306	5 886
Muut tuet ja avustukset	19 305,76		-19 306	5 886
Materiaalit ja palvelut	-3 609 426,78	-3 484 701	124 725	-3 550 265
Ostot tilikauden aikana	-728 486,90	-784 041	-55 554	-694 211
Palvelujen ostot	-2 880 939,88	-2 700 660	180 279	-2 856 054
Henkilöstökulut	-1 160 516,77	-1 361 779	-201 262	-1 223 374
Palkat ja palkkiot	-845 556,01	-1 026 324	-180 768	-887 690
Henkilösivukulut	-314 960,76	-335 454	-20 494	-335 684
Poistot ja arvonalentumiset	-2 357 832,65	-2 450 000	-92 167	-2 344 627
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 357 832,65	-2 450 000	-92 167	-2 344 627
Liiketoiminnan muut kulut	-104 488,22	-36 197	68 291	-53 815
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	683 119,26	395 111	-288 008	356 063
Rahoitustuotot ja -kulut	-232 395,30	-237 000	-4 605	-233 504
Muut rahoitustuotot	5 441,18	5 000	-441	3 057
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-29 603,71	-29 604	0	-29 604
Muille maksetut korkokulut	-37 747,56	-42 000	-4 252	-36 449
Korvaus peruspääomista	-170 396,29	-170 396	0	-170 396
Muut rahoituskulut	-88,92		89	-111
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	450 723,96	158 111	-292 613	122 559
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	450 723,96	158 111	-292 613	122 559
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	6 604,20		-6 604	6 604
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	457 328,16	158 111	-299 217	129 163

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 31.12.2020

ULKOISET	TOTEUTUNUT	TALOUSARVIO	EROTUS	TP 2019
LIKEVAIHTO	7 569 816,28	7 400 000	-169 816	7 211 613
Myyntituotot	7 550 510,52	7 400 000	-150 511	7 205 727
Liiketoiminnan muut tuotot	19 305,76		-19 306	5 886
Muut tuet ja avustukset	19 305,76		-19 306	5 886
Materiaalit ja palvelut	-3 422 375,27	-3 316 121	106 254	-3 371 519
Ostot tilikauden aikana	-728 486,90	-784 041	-55 554	-694 211
Palvelujen ostot	-2 693 888,37	-2 532 080	161 808	-2 677 308
Henkilöstökulut	-1 160 516,77	-1 361 779	-201 262	-1 223 374
Palkat ja palkkiot	-845 556,01	-1 026 324	-180 768	-887 690
Henkilösivukulut	-314 960,76	-335 454	-20 494	-335 684
Poistot ja arvonalentumiset	-2 357 832,65	-2 450 000	-92 167	-2 344 627
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 357 832,65	-2 450 000	-92 167	-2 344 627
Liiketoiminnan muut kulut	-47 176,02	-22 100	25 076	-26 744
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	581 915,57	250 000	-331 915	245 349
Rahoitustuotot ja -kulut	-32 395,30	-37 000	-4 605	-33 504
Muut rahoitustuotot	5 441,18	5 000	-441	3 057
Muille maksetut korkokulut	-37 747,56	-42 000	-4 252	-36 449
Muut rahoituskulut	-88,92		89	-111
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	549 520,27	213 000	-336 520	211 846
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	549 520,27	213 000	-336 520	211 846
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	6 604,20		-6 604	6 604
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	556 124,47	213 000	-343 124	218 450

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS
HULEVESI TUOSLASKELMA 31.12.2020

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
LIKEVAIHTO	1 756,66	7 434,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3641,74	-3043,68
Palvelujen ostot	-11084,99	-8444,39
Materiaalit ja palvelut yht.	-14 726,73	-11 488,07
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-18457,01	-19916,26
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3635,57	-4016,55
Muut henkilösivukulut	-1526,64	-2 038,38
Henkilöstökulut yht.	-23 619,22	-25 971,19
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 506,11	-10 562,34
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	-667,8
LIKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-46 095,40	-41 254,40
Ylijäämä /alijäämä ennen varauksia	-46 095,40	-41 254,40
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-46 095,40	-41 254,40

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS
HULEVESI RAHOITUSLASKELMA 31.12.2020**TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**

	2 020	2 019
Toiminnan rahavirta		
Liikelyläämä	-46 095	-41 254
Poistot ja arvonalentumiset	9 506	10 562
Rahoitustuotot ja -kulut		
Toiminnan rahavirta yht.	-36 589	-30 692
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-46 607,19	-7380,86
Investointien rahavirta yht.	-46 607,19	-7380,86
Toiminnan ja investointien rahavirta	-83 196	-38 073

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	85 820	93 704
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kun- nalle		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lainakannan muutokset yht.	85 820	93 704
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-2 623	-55 632
Rahoituksen rahavirta	83 196	38 073

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS
HULEVESI TASE 31.12.2020

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	139 521,86	102 420,78
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat		0
** Aineelliset hyödykkeet yht.		102 420,78
*** Pysyvät vastaavat yht.	139 521,86	102 420,78
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	250 004,66	247 381,46
* Lyhytaikaiset saamiset yht.	250 004,66	247 381,46
Saamiset		
** yht.	250 004,66	247 381,46
*** Vaihtuvat vastaavat yht.	250 004,66	247 381,46
VASTAAVAA	389 526,52	349 802,24
VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspää- oma	0	0
Ed. tilikausien yli/alijäämä	-100 930,04	-59 675,64
Tilikauden yli/alijäämä	-46 095,40	-41 254,40
*** Oma pääoma yht.	-147 025,44	-100 930,04
POISTOERO JA VAP.EHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0	0
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Liittymismaksut ja muut velat	536 551,96	450 732,28
* Pitkäaikainen yht.		
Lyhytaikainen vieras pääoma	0	0
* Lyhytaikainen yht.	0	0
*** Vieras pääoma yht.	536 551,96	450 732,28
VASTATTAVAA	389 526,52	349 802,24

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tilinpäätöksen 2020 allekirjoitukset

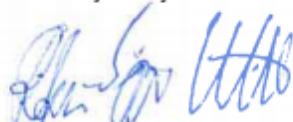
KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖKSEN 2020 ALLEKIRJOITUKSET

Kangasalla 10. päivänä maaliskuuta 2021

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Antti Kytövaara
Toimitusjohtaja

Riku-Sippo Uotila

Sakari Eerola

Katja Hakala

Miikka Rajala

Marja Pekkarinen

Susanna Saarinen

7 TILINPÄÄTÖKSEN 2020 ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Kangasalla 29. päivänä maaliskuuta 2021

Heikki Lyytinen

Saana Vahvelainen

Anne-Mari Thomassen

Heikki Mäkelä

Jorma Jussila

Raimo Kouhia

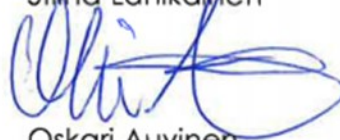
Merja Hockspik-Tuomisto

Marko Törhönen

Stina Lahikainen

Oskari Auvinen
kaupunginjohtaja

KANGASALAN KAUPUNGINHALLITUS

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet erillisen tilintarkastuskertomuksen.

Kangasalla, 20. päivänä huhti kuuta 2021

KPMG Julkistarkastus Oy

Juhani Huuskonen, KHT, JHT

8 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

TOSITELAJIT

Kirjanpito

AIF
AKT
ALV
AS
CposKpito
Effic
Haahtela
Jamix
Kman
KPA
Mediatri
MuistioE
Myre Konv
Palkka
Pankki

Myyntireskontra

Ltappio
Man
PERINTÄ
Vii
12-91

Ostoreskontra

OL
OM
ORK

Käyttöomaisuus

KOM
XAKOM

TAPAHTUMA

AIF tositekonversio
Aktivoinnit
ALV-maksuajo
Alkusaldo
Palvelukassa
Yksilö- ja perhehuolto
Sisäiset vuokrat
Ruokahuolto
Asiakkaan man. kuittaukset
Kirjanpitosuorituksen palautustapa
Mediatri kp-aineisto
Muistiotositteet Excelistä
Myyntireskontran konversio
Palkat Populus
Pankkitositteet

Luottotappiokirjaus
Manuaaliset suoritukset
Perintä toimeksiantoliittymä
Viitesuoritukset
Laskulajit 12-91

Ostolaskut
Ostoreskontran maksut
Ostoreskontran
kohdistustapahtumat maksutosite

Käyttöomaisuus
Kom-konversio

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä,
paperitulosteet

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä